

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 15, Sayı:383

İŞÇİNİN SESİ

Kavgayı hızlandır
TKP'yi güçlendir
27 Kasım 1989

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Havalar soğudukça siyaset ısınıyor

"Çözüm"leri açmazdır!

Burjuvazi çeşitli açmazlar içindedir. 141-142'yi değiştirmek, Avrupa'ya demokrat görünmeyi ve en önemlisi faşist hareketin almakta olduğu dinci örtünün her türlü legal engeli temizlemeyi getirecektir. Açılan legal delikten gerçek komünistlerin geçmemesi için mutlaka bazı önlemleri de gündeme getirecektir. Ama birşey kesin ki burjuvazi ne yapsa açmazda olmaktan kurtulamayacaktır, onun "çözüm"leri yeni ve daha derin açmazlar demek olacaktır.

Geçen sayımızdan bu yana o kadar çok gelişme oldu ki, bunların hepsine genel olarak değinebilmek bile güç. Ancak, geçenlerde Yavuz Donat'ın kullandığı bir söz, durumu çok güzel yansıtıyor: "Havalar soğudukça, siyaset ısınıyor." Gerçekten de siyaset ısınıyor.

Artık Türkiye'nin azılı gerici bir tarikattan, Nakşibendi bir cumhurbaşkanı var ki, her cuma koca bir kalabalıkla namaza gidiyor. Burjuvazi Türkiye'ye gerçekten de çağ atlatıyor ama bu ileriye değil geriye doğru oluyor. Acaba halifelik geri mi geliyor?

Uzunca bir süredir Türkiye'de yasalar ve kurumlar delik deşik olma süreci yaşıyor. Zaten havada bulut gibi yerden kopuk kalmış, her türlü temsil yetkisi kalkmış bir meclis, kendisi gibi bir de cumhurbaşkanı seçti. Böylece cumhurbaşkanlığı kurumu da hepten delindi. Ayrıca bu durum "tarafsız cumhurbaşkanı"ndan söz eden anayasayı göz göre göre çiğneyerek onun deliklerini artırdığı gibi, uzaktan kumandalı yaparak başbakanlığı da iyice yıprattı.

Özal'ın cumhurbaşkanlığından sonra ANAP şimdiye dek görülmedik ölçülerde karıştı. Parti başkanlığı için Akbulut-Güzel çekişmesinde, Güzel önemli bir azınlığın oyunu alırken, meclis başkanlığı için Emiroğlu-Erdem çekişmesinde Özal'ın adayı Emiroğlu kaybetti. Dalan ANAP'tan istifa etti. Onu destekleyen 27 milletvekili daha olduğu söyleniyor.

Ecevit, geçenlerde, "muhalefet boşluğu, iktidar boşluğundan daha tehlikelidir" demiş. Devletin ve rejimin has savunucularından Ecevit'in bu sözleri, savunduğu sınıfın değerleri açısından çok anlamlıdır. Zira Sonar anketinin hem de mutlaka iskonto yaparak gösterdiği gibi, büyük çoğunluk, "iktidar kötü, muhalefet iyi değil" görüntüsünü belirtmiş. Yani burjuva siyaset sahnesinde yalnızca iktidar değil, muhalefet boşluğu da aldı yürüdü. Nitekim yeni parti kurma çalışmaları yapan Dalan da siyasette boşluktan söz ediyor.

Burjuva siyaset sahnesindeki boşluğu doldurmak üzere paçaları sıvayan yalnızca Dalan değil. Öyle görünüyor ki 1990 yılı başlarında bir, iki ya da üç yeni sol tampon da oluşabilir. SHP içindeki gelişmeler, Özal'ın 141-142-163'ü değiştirme manevraları hep buna işaret ediyor.

Biz ki sosyal demokrasinin dünyadaki en iyi türünün bile sol liberallikten öteye geçmediği, demokratlıkla hiç kesişmediği görüşündeyiz, ama SHP'nin uyuz liberalliği karşısında biz bile neredeyse sosyal demokrasiyi SHP'ye karşı savunmaya başlayacağız. Şaka bir yana, SHP'nin cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde ve Kürt Konferansına katılan milletvekillerine karşı takındığı tutum gerçekten mide bulandırıcı olmuştur.

Bilindiği gibi 7 Kürt milletvekili partiden atılınca 6 milletvekili daha istifa etti. Ayrıca Doğu'da 12 il örgütü ilçeleriyle birlikte harekete geçti. Ayrılan ve sayıları şimdilik 13 olan milletvekilleri, 19'u bulduklarını söylüyorlar. Bu durumda, yakın zamanda mecliste gurubu da olan yeni bir sosyal demokrat parti doğabilir.

Ancak, sol tampon için duyulan ihtiyaç konusunda çevrilen manevralar, öyle görünüyor ki bu kadar basit değil ve yalnızca da SHP içindeki durumla bağlı değil. Bugün fiilen legal çalışan, geçenlerde iki önderinin hapse girişinin ikinci yıldönümünü bir kokteyl ile kutlayan(!) TBKP'yi de manzaranın içinde düşünmek gerekebilir. TBKP çevrelerinde dolaşan aydıncıkların ayrıca çeşit çeşit legal parti önerileri var.

TBKP'nin *Adımlar* dergisi, Özal cumhurbaşkanı olunca, ondan Kürt ulusunun kültürel varlığını tanıması ve 141-142'yi kaldırması istenir diye seviniyordu. Kalp kalbe karşıdır derler. Özal da bu sevinci haklı çıkarırcasına, başbakanı Akbulut'un cebine koyduğu iş listesine, Ocak ayında 141-142'yi ve tabii 163'ü de gündeme getirme görevini de kattı.

Belli ki burjuvazinin, SHP'nin solunda kalan, daha çok "işçici" ve daha çok "Kürtçü" olan bir sol tampon ihtiyacı vardır. Böyle bir tampon, gerçekten işçi yanlısı ve gerçekten Kürt halkının demokratik haklarının savunucusu olamayacağı, ancak böyle görünmeye çalışacağı için, birlik havası yaratarak daha çok ilgi toplar diye düşünülebilir. Ve SHP'den ayrılanlar ile TBKP çevresi, o çevredeki öteki aydıncıkların önerisi bütünleşebilir. Mecliste milletvekili, sendikacısı ve Kürt temsilcisi, hatta *belki de* sahte "komünist" damgası olan bir sol parti doğabilir. Ancak sonuç, bir değil, birden fazla parti de olabilir. Göreceğiz.

Burjuvazi çeşitli açmazlar içindedir. 141-142'yi değiştirmek, Avrupa'ya demokrat görünmeyi ve en önemlisi faşist hareketin almakta olduğu dinci örtünün her türlü legal engeli temizlemeyi getirecektir. Açılan legal delikten gerçek komünistlerin geçmemesi için mutlaka bazı önlemleri de gündeme getirecektir. Belki "komünist" adı yerine başka bir adda uzlaşılabilir, belki proletarya diktatörlüğünü red koşulu konabilir. Ama birşey kesin ki burjuvazi ne yapsa açmazda olmaktan kurtulamayacaktır, onun "çözüm"leri yeni ve daha derin açmazlar demek olacaktır.

Bugünkü yazısında Yavuz Donat, Şevket Yılmaz ile yaptığı bir söyleşiyi aktarıyor. Şevket Yılmaz, "ben de bilirim eylem yapmasını, işçiyi sokağa çıkarmasını, yürütmesini, ama durdurabileceğime bir emin olabilsem" demiş. Buna yanıt vermeye bile gerek yok. İşçinin durumunu çok güzel yansıtıyor ve yaşamın bu anlayışa vereceği yanıtı da zaten içinde taşıyor. Biz bunu vurgulamak istiyoruz. İşçi eylem yaparsa durmayacak. Böyle olduğu için de, işçi eylemlerinin önündeki engeller de fazla dayanamayacak.

İşçi sınıfı her gün yüzlerce küçük eylem yapıyor. Büyük eylem yapmadığında da boş durmuyor, dişini tırnağını bileyliyor. Bu nedenledir ki, Nakşibendi cumhurbaşkanı Özal dahil herkes işçiye hoş görünmek için birşeyler yapıyor.

Gazetemizin çıkışı bir süre geciktiği için, sağolsun yoldaşlarımız, elimizde o kadar çok yazı birikmişti ki, sendika kongrelerine bu sayıda ayrıca yer ayıramadık. Yukarıdaki konuyla da bağlı olarak, burada bazı yönlerine değinelim.

Sendika kongrelerinde burjuva siyasetçilerinin işçiye hoş görünmek için yaptıkları konuşmalar çok hoş yanlar taşıyordu. Hepsi militan gözükme ihtiyacı duyuyorlar. "Militan", "eylemci" birşeyler demeye çalışıyorlar. Ama diye diye, Demirel, işçileri kaşlarını çatmaya (vay be!) çağırdı. İnönü, süpürge faraşla Özal'ın yıkıntısını temizleme (bu ne şiddet!) çağrısı yaptı. Baykal da "gün eylem günüdür" diyor ama bir bakıyorsunuz eylem dediği erken seçim.

Burjuva siyasetçileri işçi sınıfına yaranmaya iten durum, sendika kongrelerinde çok çeşitli yansımalar buldu. İlerici birçok sendikanın bile çalışma raporunun (böyle hükümet programı özentisi çalışma raporuna da karşıyız, belirtelim) önüne bastıkları Atatürk kafası bazı kongrelerde alaya alındı. Şeker-İş kongresinde bakan yuhlandı. Başka sendika değil, Şeker-İş! Kristal-İş Çimse-İş ile birliğe hazır olduğunu her iki sendikanın kongresinde de duyurdu. Tümtis'te devrimci bir hava vardı. Ve geneliyle sendika yönetimleri sola kaydı.

Sınıfın sendikal birlik, sendikal demokrasi ve militan eylem istemi kongrelere damgasını bastı. Bu konuda bir gözlemi özellikle aktarmak gerek.

Otomobil-İş'te TBKP yanlıları, sınıfın birlik istemini kullanarak manevra yapıyorlar. Muhalefet düzgün bir birlik anlayışı savunamadığı için, Türk-İş'te birliği "savunan", yeni sosyal demokrat Celal Özdoğan daha çok oy alarak seçildi. Bir yandan da TBKP, Türk-İş tüzüğündeki, her işkolunda tek sendika ilkesinin değişmesi için dilencilik yapmaya çalışıyor. Petrol-İş'te ve Türk-İş'e bağlı başka bazı sendikalarda dikiş tutturamayıp geri adım atınca, şimdi Otomobil-İş kanalıyla Türk-İş'e kapağı atmaya çalışıyorlar. Ama ne garip ki Türk-İş tüzüğündeki belki de tek doğru maddeyi bozarak, Türk-İş'e geri adım attırarak! Bu da gösteriyor ki, TBKP'nin derdi işçi sınıfının yararı değil kendi hain çıkarlarıdır.

Ama neyse ki TBKP de burjuvaziye yar olamayacak. Burjuvazi içte ve dışta, bir kördüğümün içine doğru hızla sürükleniyor. İşçi sınıfının mücadele azmi önünde durulamayacak ölçülerde yükseliyor. Kürt halkının mücadelesi artık burjuva partileri bölük pörçük ediyor. Bunlar yetmiyormuş gibi burjuvazi dışta da, çelişkiler yumağı içinde kaldı.

Emperyalistleşme iştahıyla yanıp tutuşan burjuvazi, Sovyetler'deki Türk kökenli halklar arasında düpedüz anti-komünist şoven bir çalışma yürütüyor. Ortadoğu'ya su tehditleri yapıyor. Kuzey Kıbrıs'ı elden çıkarmaya yanaşmıyor. Böyle olunca, büyük emperyalist efendileri onun çizmeyi aştığını, fazla iş karıştırdığını düşünüyorlar, ona haddini hatırlatıyorlar. ABD'yle "Ermeni tasarısı" sorunu, Fransa'yla "Kürt Konferansı" ve "Kürt ilticacılar" vb. sorunlar, gerçekte böyle emperyalist özlü bir aşık atmayı yansıtıyor.

Onlar it dalaşı yürütedursunlar, emperyalizmin zayıf halkası Türkiye, her açıdan, iç ve dış ilişkileriyle giderek daha çok zayıflıyor. İş artık biz işçilere, biz devrimcilere kalıyor. Dünyada devrimcilik çöküyor mu, yoksa yeni bir yükselişin mi eşiğinde, burjuvaziye ve hainlere gösterelim!

Cemile Çakmak

SOSYALİST ÜLKELER KAYNIYOR

Aktif yığın demokrasisi gereksinimi her geçen gün daha da ivedileşiyor ve bunun sonucunda sosyalist ülkeler kaynıyor. Son zamanlarda meydana gelen hızlı ve önemli değişikliklerle ilgili yorum yazılarıyla kısa haberlerimiz 12-17. sayfalarımızdadır.

İŞÇİNİN SESİ

Yazışma adresine 4 kitap göndererek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB İngiltere ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Talip Öztürk

Ali İhsan Özgür

Ölümünün 6. yıldönümünde Bilen yoldaşımızı sevgi ve saygıyla anıyoruz

Bilen yoldaşımızı, altıncı ölüm yıldönümünde sevgiyle, saygıyla anıyoruz.

1983 yılında onun ölümünün ardından yazdığımız yazıda "yürüdüğü uzun yolun bütünlüğü içinde bakılırsa, Marat yoldaş, iyisiyle kötüsüyle, doğrusuyla yanlışıyla, Türkiye komünist hareketinin önde gelenlerinden, işçi sınıfı tarihinin renkli simalarındandı" demiştik. (*İşçinin Sesi*, sayı:247) Bugün Gorbaçofların, Yağcıların vardığı nokta açısından bakarsak, Bilen yoldaşımızın yanlışı, eksiği bile "aşırı sol" kalmıştır. Nitekim bugün Yağcılar, Bilen yoldaşa sosyal demokrat konumlardan saldırıyorlar.

Yine 1983'te yazdığımız yazıda, Marat(Bilen) yoldaş *İşçinin Sesi*'nin gönlünde yaşayacaktır, demiştik. Gelişmeler safları öylesine net ayırdı ki, bugün Bilen yoldaş TKP'de, bizim gönlümüzden, mücadelemizden başka yerde yaşayamaz. Ona, onun şahsında TKP'ye dört bir yandan yönelen saldırılara karşı, Bilen yoldaşımızla birlikte mücadele ediyoruz.

Talip Öztürk ve Ali İhsan Özgür'ü anıyoruz

Talip Öztürk'ü ölümünün onuncu, Ali İhsan Özgür'ü ölümünün onbirinci yılında saygıyla anıyoruz.

Talip ve Ali İhsan yoldaşların vurulması kuşkusuz ki burjuvazinin çıkarları açısından dikkatle planlanmıştı. Talip ve Ali İhsan yoldaşlar çetin bir savaşın örnek liderleriydi. *İşçinin Sesi* yayınlarını yakından izliyorlardı. Talip ve Ali İhsan yoldaşların her ikisi de vurulduklarında TKP içindeki bolşevik-menşevik ayrışmasında bolşevik safta yerlerini almaya hazırlanıyorlardı.

Ali İhsan yoldaş, daha kavga açığa çıkmadan, *İşçinin Sesi*'nin 1978'de Ecevit hükümetine şiddetle karşı olan tavrına bir destek vermişti.

Yalnızca öğretmen hareketinin değil, gençliğin de önde gelen liderlerinden olan Talip Öztürk yoldaş ise, kavga patlak verdikten sonra, bir yoldaşımızla olan ikinci randevuya gelemeden az önce öldürüldü.

Bu iki yoldaş, Lenin'ci safta yer aldıkları duyurdukları anda, parti iç kavgada dengeler alabora olacaktı. Burjuvazinin ve oportünizmin çıkarları bir kez daha çakıştı.

Bu yoldaşların anıları, TBKP'nin satışında değil, TKP'nin savaşında yaşıyor.

Sempatizan bir yoldaşımızı kaybettik

Burjuvazinin çarkları, işçilerin kanlarıyla dönüyor. Bu çarkta yine bir parti dostumuzu kaybettik.

Mustafa yoldaş, Tunceli'deyken TKP-ML sempatizanıymış, ama İstanbul'a gelince bizim sempatizanımız oldu. Son zamanlarda, eylemlerde hep bizimleydi. Her militan eylemimize katılmış, bize yakınlaşmıştı. Boş zamanlarını bizimle geçirirdi.

Mustafa yoldaş, küçük kapitalistlerin olduğu bir iş merkezinde çalışıyordu. O küçük kapitalistler ki, pastadan pay almak için iğrenç sömürü yollarına baş vurmaktadırlar. Oralarda, işçi sağlığı ve can güvenliği tümüyle rafa kaldırılmıştır. Bu işyerlerinde kazanın olması değil, olmaması mucizeydi. Nitekim, 29 Ekim 1989 günü bir patlama oldu ve yoldaşımız feci şekilde yandı. Bir gün sonra saat 16-17 sıralarında da aramızdan ayrıldı. Onun yarım kalan devrimci mücadelesini bizler devraldık.

Yoldaşımızın yarım kalan, genç yaşta biten yaşamının hesabını katil burjuvaziden soracağız.

Partimiz hastanede ve cenaze töreninde onu yalnız bırakmadı. Çok ısrarımıza rağmen, militan bir cenaze töreni için ailesinden izin alamadık. Bıraksaydılar onun için militan bir eylem yapacaktık. O şimdi devrim mücadelemizde yaşıyor.

Yalçın İçli, İstanbul

İşçinin partisi belli oluyor

Selam yoldaşlar,

1972 yılından bu yana sizlerle içiçeyim. İşçi sınıfının üstünde baskı ve sömürüsünü her geçen gün artıran burjuvaziye karşı, sınıfımın bir tırnağı olarak çok mücadele verdim.

Adana'da, İskenderun Demir-Çelik, Garanti Bankası'nın bir şirketi gibi değişik işyerlerinde çalıştım. Tüm çalıştığım yerlerden sınıfıma sahip çıkmam nedeniyle atıldım. Ekonomik bunalımlara girdim. Ev kirasını bile bulamayıp, eşim ve çocuklarımla birlikte, somun ekmeğin arasına katık olarak pide ekmeği koyduğumuz günlerin nefretini, hıncını, tüm işçi sınıfı adına içimde yaşattım.

12 Eylül öncesinde ve sonrasında değişik siyasetlerle tanıştım, ama hiçbiri şu eğitimi görmen lazım, şu kitabı okuman lazım deyip, bana yardımcı olmadı. İşçi sınıfı mücadelesini en geride tutukları için, legal çalışan partilere, eğitim göstermeyen siyasetlere güven duymadım.

Şu anda bir yağ fabrikasında çalışıyorum. 27 Ekim 1989 günü tesadüfen tanıştığım, konuşmaya başladığım andan itibaren güven duydum ... yoldaş sayesinde burjuvaziye karşı yıllardır içimde taşıdığım kinimi, hıncımı, nefretimi, eğitim görerek, parti bilinci alarak, burjuvazinin yüzüne kusacağım için çok mutluyum.

Eğitimlerime büyük bir zevk ve azimle başladım. ... yoldaşa ve eğitim sekreterime çok inanıyor ve çok güveniyorum. Bana sınıf müdadelemde öğrettikleri her sözcüğün burjuvaziye bir balyoz gibi ineceğine işçi sınıfı adına and içerim.

İnandığım, bağlandığım, sıkı sıkıya tutup bırakmak istemediğim, işçi sınıfının gücünü birinci derece tutan, onu eğitip, devrimi gerçekleştirecek olan komünist partisidir.

Değerli yoldaşlar, bundan böyle sizlerle 15 günde bir yazışacağım.

Yaşasın komünist partisi!

Alişan Gezmiş, Adana

İşçilerin birliğini sağlayacağız

Selam yoldaşlar,

Ben partiyle kısa bir zaman önce tanıştım. Bu tanışma bana doğru yolu daha iyi öğretti. Hakkımızı, işçinin hakkını nasıl alacağımızı daha iyi anladım.

Önce kendimi kısaca tanıtayım. Onüç yaşında çalışmaya başladım. Şu anda 20 yaşındayım. Çalışmaya erken yaşta başladığım için emeğin değerini iyi bilirim. Hakkımı alabilmek için hep uğraşıp didindim. Partiyle tanıştıktan sonra ise bunun yolunu daha iyi kavradım.

Şu anda bir tekstil atölyesinde çalışıyorum. Burada nasıl sömürüldüğümüzü ve çalışma koşullarını biraz anlatayım. Sabah saat 8.30'da işbaşı yapıyoruz. Öğlen yarım saat yemek paydosu, bir yarım saat da çay paydosları var. Akşam 18.30'da işi bırakıyoruz. Görüldüğü gibi oldukça uzun bir işgünümüz var.

Sigorta primlerimiz aldığımız ücret üzerinder ödenmiyor. Asgari ücret üzerinden ödeniyor.

Bu atölyede 35-40 kişi çalışıyor. Çalışanlar daha çok çocuk yaştaki işçiler. İşçiler arasında atölye çevresinde oturanlar çoğunlukta.

Atölyede bazı yağcılar ve cahiller de olduğu için birlik sağlanamıyor. Ama bunu, eninde sonunda birlik sağlamayı başaracağız. Haklarımızı alacağız.

Ücretler çok düşük. Sigorta ve yemek dışında herhangi bir sosyal hakkımız yok. Prim işi de patronun insiyatifine kalmış.

Gelelim sendikaya. Burada Teksif sendikası örgütlü, ama sanki işçinin sendikası değil de burjuvazinin sendikası haline gelmiş. Doğru dürüst bir yönetim gerek. Tekstilde çalışanların çoğu genç insanlar. Bu gençlerin bedavaya giden ömrünü kurtarmak gerek.

İşçinin sesini yükseltelim, daha iyi günlere hep beraber yürüyelim. Burjuvanın kökünü kazıyalım. Tek yol işçi sınıfının devrim yoludur.

Veli, İstanbul

İşçinin Sesi, işçinin dostu

Selam dostlar,

Yeni ve örgütün verdiği görevleri yerine getirmeye çok hevesli bir sempatizanım.

Sizler gibi haklı kavga veren yiğit yoldaşlar bulunduğunu bana gösterip düşüncelerimde yalnız olmadığıma beni inandıran yoldaşa sizin aracılığınızla çok çok teşekkür ederim. Böylesine inançlı, güven dolu bir insan gurubunun olduğunu bilmenin ve bu gurupla aynı düşündüğümüzü görmenin haklı gururunu taşıyorum.

Sizlere dost diyorum. Çünkü yayınınızı daha ilk okuduğum zaman tüm dünya işçilerinin dostu olduğunuzu düşündürdü bana. İnsana herşeyden önce insan gözüyle baktığınızı görmek, size olan güvenimi perçinleştiriyor.

Seçtiğim doğrunun tek doğru olduğunu düşünüyorum ve bu doğruyu büyük mücadelelerle zafere ulaştıracağımıza inanıyorum. Tüm dünya işçilerine ve emekçilerine mücadelelerinde başarılar, selamlar.

Hülya İnanır, İstanbul

Burjuva hastalıklar bazen işçilere de bulaşıyor

Merhaba yoldaşlar,

Size bir işçinin başından geçen bir olayı kısaca anlatmaya çalışacağım.

Bu arkadaş küçük bir fabrikada çalışıyordu. Oraya gireli de pek fazla zaman olmamıştı. Fabrikaya girdiğinde kendisine sigortan ve fazla mesai var, yol parası ödenir denmiş. Hatta birkaç ay bunları yapmışlar. Daha sonra ise muhasebeci bu arkadaşın yol ve fazla mesai paralarını bordroya sokmamış. Arkadaş "neden verilmedi" diye sormuş, muhasebeci "fazla mesai ücreti yok, o normal saatinizdi" demiş. "Yol parasını da vermiyoruz" demiş. Arkadaş pek sesini çıkarmamış.

Birgün patron tarafından açığı bulunduğu için muhasebeci işten çıkarılmış. Bir süre sonra arkadaş patronun yanına çıkmış, fazla mesai ve yol parasının neden verilmediğini sormuş. Patron veriyoruz ya demiş. Ama bordrolara bakmış yok. Meğer muhasebeci kendi cebine çalışmış.

Evet yoldaşlar, burjuvazinin sömürdüğü yetmiyormuş gibi, bazı uyanık işçi arkadaşlar da kendi sınıfını sömürmeye çalışıyorlar.

Bahar Uluçam, İstanbul

Gazetemiz yazarlarından Sinem Katıksız'ı, yani işçi sınıfımızın devrimci bir sanatçısı, inançlı bir neferi olan

Fethi Savaşçı'yı yitirdik

Fethi Savaşçı, 1930 yılında Ödemiş'in, Taşpazar köyünde doğdu. 26 Ekim 1989 günü aramızdan ayrıldığı zaman, hiç de yaşlı sayılmayacak bir yaşta, 59 yaşındaydı.

Fethi Savaşçı 1965 yılında Almanya'ya işçi olarak gelmişti ve yıllarca Münih'te fabrika işçisi olarak çalıştı.

1958 yılından bu yana çeşitli şiir, öykü ve romanları yayınlanan Fethi Savaşçı, bir yandan bu çalışmalarında işçilerin, emekçilerin yaşamlarını,sorunlarını ve kavgalarını dile getirirken, bir yandan da işçi sınıfının savaşımına, Almanya'daki ilerici örgütlerde fiilen görev alarak katılmıştır.

İşçi sınıfının utkusuna olan inancı, Fethi Savaşçı'nın sanatına yansımıştı. Bir dizi "sosyalist gerçekçi", sözde devrimci yazar ve ozan, burjuvazinin ideolojik baskılarına dayanamayıp inancını yitirirken, Fethi Savaşçı, sınıfına yaraşır bir sanatçı olarak kalmasını başarmıştır. O, "yaşasın işçi sınıfı ve onu yüceleştirecek olan işçi sınıfı edebiyatı" diye haykırmıştır ve sözünü tutmuştur.

Fethi Savaşçı'nın bir özelliği de alçak gönüllü ve sade oluşudur. Kendi sözleri ile aktaralım: "Devrimci savaşta adsız bir neferim. Bu savaşa azıcık katkım olursa çok sevinirim." (R. Yürükoğlu yoldaşımıza hediye ettiği *Almanya Gurbeti* adlı kitabına düştüğü not. 4 Nisan 1980)

Hayatını uzun süre işçilikten kazanırken, kalemiyle devrimci mücadeleyi aralıksız sürdüren Fethi Savaşçı'nın *İşçinin Sesi*'nde yazarlığı ve *İşçinin Sesi*'yle dostluğu eskidir. Gazetemizde ilk şiiri 1980 yılında, 132. sayımızda yayınlandı. Fethi Savaşçı daha sonraları Sinem Katıksız yazar adıyla yazdı. Yazdığı zaman, bizim sanat-edebiyat konusunda yazı eksikliğimizi başarıyla doldurdu. Ölümünden önce gönderdiği son yazı olan "Çeşitlemeler"i, büyük boy olarak da bastığımız bu sayımızda yayınlıyoruz.

Fethi Savaşçı, *İşçinin Sesi*'ne yalnızca yazar değil, aynı zamanda iyi bir dosttu. Gazetemizin editörü R. Yürükoğlu yoldaşımızla düzenli yazışırdı. Yoldaşımıza gönderdiği son mektupta, bizi ziyaret etmek, bizimle dünya gözüyle konuşmak, sohbet etmek istediğini yazmıştı. Ne yazık ki buna ömrü yetmedi. Aramızdaki sıcak dostluğun okuyucularımız tarafından da paylaşılmasını istiyoruz. Fethi ağabeyle karşılıklı son yazışmaları da bu sayfamızda yayınlıyoruz.

Yazımızı bitirirken, ailesine başsağlığı diliyor, onun şu inançlı sözlerini aktarmak istiyoruz: "Kendimi bildim bileli savaşıyorum, şimdi biraz daha güçlendik öyleyse daha yoğun savaşı sürdereceğiz." (1980 yılında R. Yürükoğlu yoldaşımıza hediye ettiği *Özel Ulak* adlı öykü kitabına yazdığı nottan).

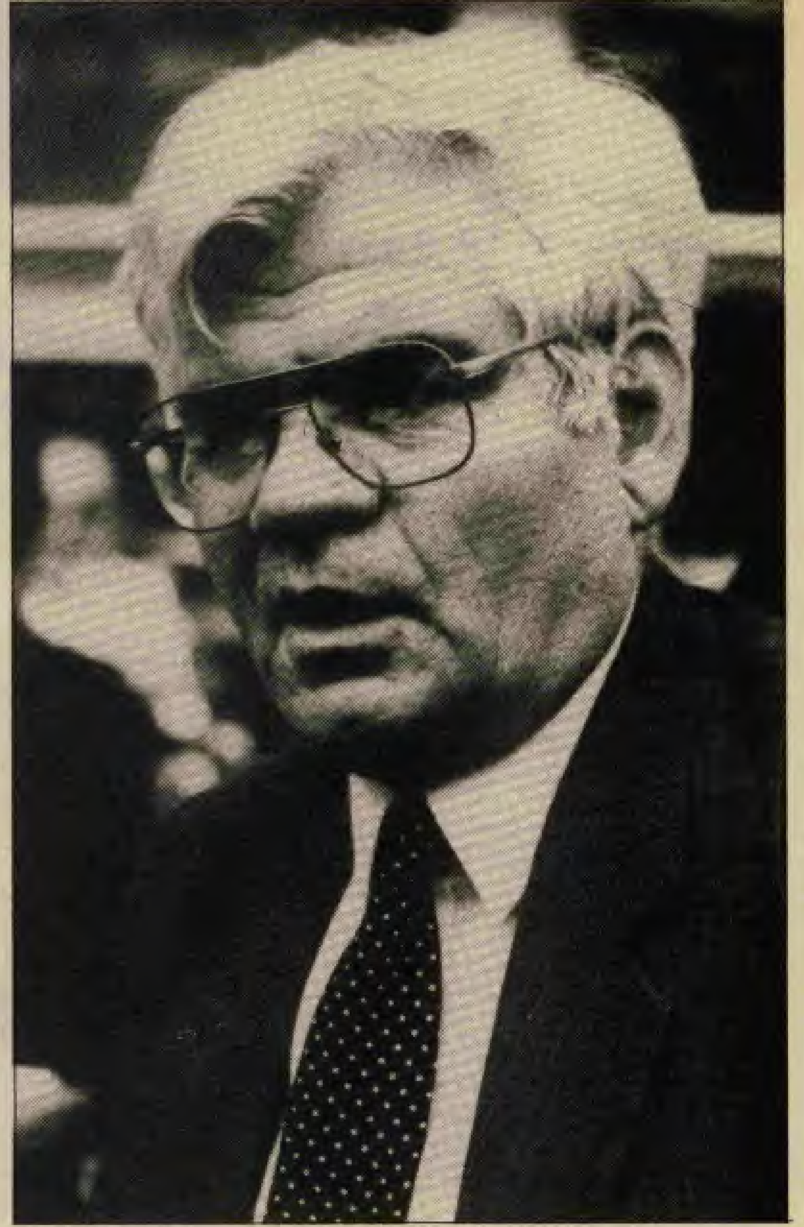
Sinem yoldaş, ya da Fethi Ağabey, sözünde durdun, ömrünün sonuna dek işçi sınıfının değerli bir savaşçısı ve sanatçısı oldun. Bizim de sana sözümüz olsun: Güçlenmekte ve devrime gitmekte olan işçi sınıfı mücadelesi içinde yaşayacaksın ve görmeyi çok istediğin devrimi göreceksin.

Fethi Savaşçı'nın *İşçinin Sesi*'nde çıkmış yazıları

Bir bacıya (şiir, sayı: 132), *Sabiha Sertel'i anıyoruz* (sayı: 256), *Ölümünün 12. yılında Suat Derviş'in anısına* (sayı:261), *Ölümünün 70. yılında Tevfik Fikret* (sayı: 265), *Bir gün mutlaka* (sayı: 289), *Sosyalist gerçekçilik üzerine birkaç söz* (sayı: 363), *Vay kültürün başına gelenler* (sayı: 366), *Doğumunun 129. yılında Çehov* (sayı: 369), *Çeşitlemeler* (sayı: 377-378), *Orhan Kemal'i saygıyla anıyoruz* (sayı: 379), *Çeşitlemeler* (sayı: 383)

Yayınlanmış eserleri

Ödemiş Şairleri Antolojisi (1958), *Irgat Hasan* (roman- 1963), *Duvarcı Hasan Usta* (şiirler- 1970), *Bu Sarı Biraları İçince* (şiirler- 1971), *İş Dönüşü* (öyküler- 1972), *Özel Ulak* (öyküler- 1973), *Taş Ocağında* (öyküler- 1975-1988), *Çöpçü Türküsü* (şiirler- 1976), *Almanya Gurbeti (mektuplar- 1977)*, *İş Arkadaşları* (şiirler- 1980), *Fırın Patlayınca* (öyküler- 1982), *Makinalar Çalışırken* (Almanca-Türkçe öyküler- 1983, *Duyuyor musunuz?* (şiirler- 1983), *İzmir'in İçinde İnce Minare* (şiirler- 1986), *Bir Ekmek Var Orada* (şiirler- 1986), *Ayva Kokulu Ev* (öyküler- 1986), *Almanlar Bizi Sevmedi* (roman- 1986), *München Im Frühlingsregen* (Almanca öyküler, şiirler- 1987), *Kargalar* (öyküler- 1988), *Ekmekle Kitap* (roman- 1989).

Sinem Katıksız'ın aramızdan ayrılmadan önce gazetemize gönderdiği son yazı:

Çeşitl m ler

Sinem Katıksız

Solculuk neymiş?

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel "solculuk bir Slav yayılmacılığıdır" demiş. Aferim çoban Sülü'ye, yine işkembeyi kübradan atmış. Solculuk tanımının doğrusu şudur:

Paris Komünü'nden sonra ilk kurulan mecliste, işçiden, köylüden, emekçilerden yana olan milletvekilleri meclisin sol tarafına, toprak ağalarından, derebeylerinden, para babalarından yana olan milletvekilleri de sağ tarafa oturmuşlar. Sol, sağ sözü de o günden bu güne yerleşip kalmış.

Aklıma şu soru takılıyor: Acaba ikide bir sağcı olduğunu söyleyen, sağcılığın, solculuğun ne olduğunu bulandıran Demirel, oyunu aldığı yığınlara gidip de "biz patronlardan yanayız, iç ve dış parababalarının dediğini yaparız" diyebilir mi? Diyemez, ilk seçimde eskilerin deyimiyle siyasi mevta olur. Yani siyasi ölü. Biz sosyalistlerin gözünde çoktan siyasi ölüdür. Taa 1945'ten bu güne. O da nereden mi çıktı? Anlatayım: Yıl 1945, Süleyman Demirel, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde öğrencidir. İlerici *Tan* gazetesini yağmalamaya, parçalamaya gelenler arasında Demirel de vardır.

Hasan İzzettin Dinamo

Kanlı Türk burjuvazisinin 60 yıl kan kusturduğu komünist ozan Hasan İzzettin Dinamo İstanbul'da öldü.

Nazım Hikmet'ten sonra en çok hapis'te yatan, çile çeken, işkence gören Hasan İzzettin Dinamo öldüğünde seksen yaşındaydı. Türk ve dünya edebiyatının bu ödün vermez, yiğit ozanına gönüller dolusu sevgi ve selam olsun. Burjuvazi de bilmem neresine kına yaksın artık. Ama Dinamo'ların ölmezliğini bilemez burjuvazi. Ne mutlu Hasan İzzettin Dinamo gibi sosyalist gerçekçi sanatı baştacı edenlere, O'nun yolundan yürüyenlere!

Alevilik - Bektaşilik

Yaşamını Frankfurt'ta sürdüren Alman vatandaşı, diş doktoru Anton Josef Dierl'in, dört yıl önce Dağyeli Verlag tarafından *Geschichte und Lehre des anatolischen Alevismus-Bektaşismus* adlı Almanca bir kitabı yayımlandı. Türkçeye "Anadolu'da Aleviliğin ve Bektaşiliğin Öyküsü" diye çevirebileceğimiz kitap çok ilginç. Doktor Anton Josef Dierl Bektaşiymiş. Almanca bilen okuyucularıma bu kitabı salık veririm

Kültür tarihimizin akılca temel direği olan Aleviliği-Bektaşiliği bilmeyen hiç kimse kendi toplumunu tanıyamaz. Doğru mücadele de yürütemez. Oysa bu mücadele zafere ulaşıp da yoksul Türkiye halkları kurtulduğu zaman Alevilik-Bektaşilik öcü olarak gösterilmeyecektir. O zaman Alevi inançlı insanlar da Ayin-i Cemlerine koşup gideceklerdir. Akılcı bir kitlenin, yüzlerce yıl ibadet ve inanç özgürlüğünü kısıtlamak insanlık suçudur.

Devrimciliği hiç kimseye bırakmayan megalomanlar, ne zaman Alevi-Bektaşi sözü edilse, mezhepçilik, bölücülük, ayrımcılık yapıyor savıyla suçlama yaparlar. Almanların Martin Luther'i varsa bizim de Hacı Bektaş Veli'miz var. Hem de Martin Luther'den dörtyüz yıl önce. Biz sosyalistler, kendi öz kültür değerlerimizi megalomanlara ve burjuvazinin demirbaş kalemlerine kaptırmak niyetinde değiliz.

Kutsal enayilik

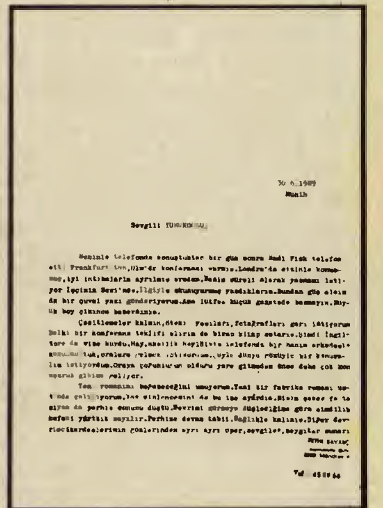
Şu anda aklıma geldi. Neredeyse yirmi yıl olacak. Orhan Kemal'i Zincirlikuyu'da gömmüştük. Taksim'de bir yerde bir yazar arkadaşla oturduk içiyorduk. O içiyordu rakısını, bense bir yarım şişe birayı bile içememiştim. (Adını yazmayayım, gücenir sonra, hat alkoliktir. Ya araba kazasından, ya da sirozdan gidecek bir gün. Dedikodu olmasın, benden de beş yaş büyüktür.) Rakısını yudumladıktan sonra sordu:

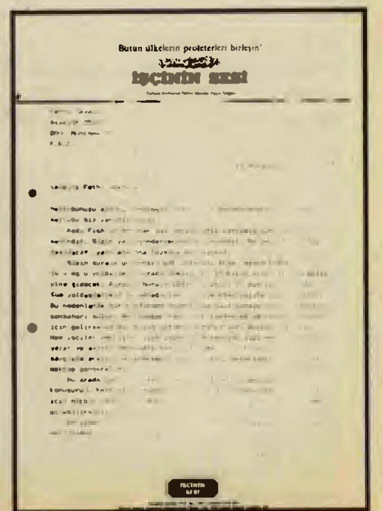
- Orhan Kemal için mezarlığa gelenleri gördün mü?
- Gördüm!
- Yarın neler yazacaklar kimbilir?
- Yine klasik laflar edecekler.
- Sinem, sen benden önce ölürsen, senin için şahane bir yazı yazacağım. Gör bak neler yazacağım?
- Ne yazacaksın, çok merak ediyorum?

Arkadaşım rakısını yudumladı, haziran sıcağının içinde bunalan, yoldan gelip geçenlere baktı. Sigaralı elini sallayarak:

- Sinem, boktan bir insandı diyeceğim. Ne içki içerdi, ne de sigara. Hovardalık yapmasını da bilmezdi. Kazandığı paraları enayi gibi dergilere, kitaplara yatırırdı. Kutsal enayinin tekiydi diyeceğim!

O acılı günde kasıklarımızı tutarak dakikalarca nasıl da gülmüştük.

Partimizin 69. kuruluş yıldönümünde sınıfımızla daha sıkı kenetlendik

"Tek"i güçlendirelim

Yoldaşlar,
Bu yıl 10 Eylül heyecanını bir başka yaşadık. Türkiye'de sınıf mücadelesi yeni bir aşamaya yaklaşırken, Türkiye işçi sınıfının devrimci, enternasyonalist siyasal partisi olan TKP'nin 69. kuruluş yıldönümünde sınıfımızla daha sıkı kenetlendik.

Bugün öyle bir dönemdeyiz ki, dünya komünist hareketinin başına teslimiyetçi anlayış çöreklenmiş, onu kemirirken bizim sol hareketimizde de fazla bir değişiklik yok.

Legal dergi enflasyonu almış başını gidiyor. Bir yanda, "yeni" teoriler üretiyorum diye Marksizm-Leninizme karşı amansızca saldıran kamp var. Öte yanda bazı ucube görüşler ise devrimci mücadeleyi yükseltiyorum diye aslında bu mücadelenin gelişmesine engel oluşturuyorlar. Halen faşizm var diye gırtlak yırtanlardan, anti-faşist mücadele(!) verenlerden tutun da, birlik sloganlarıyla çığırtkanlık yapanlara, gizliden işçi düşmanı olan çeşit çeşit küçük burjuva sollara dek geniş bir yelpaze bunu yapıyor.

Abartmasız söyleyebiliriz ki yoldaşlar, partimiz TKP, Marksizm-Leninizmin devrimci görüşlerini en yüksekte tutan, en gerici dönemlerde bile ilkelerinden ödün vermeyen, günün koşullarına bağlı olarak çalışma stratejisini saptayan, çelik disiplin uygulayan ve her dönemin mücadele yöntemini doğru seçen tek örgüttür. Bu örgütü, bu silahı güçlendirmek için canla başla çalışıyoruz. Tek silah parti, tek yol devrim.

Nice 10 Eylüllere!

Özgür Yayla, İstanbul

Partimizin kuruluş yıldönümünde

Yazılama yaptık

Birçok partili yoldaşla birlikte TKP adına eyleme çıkmamız benim için çok büyük önem taşıyor ve taşıyacaktır.

Selam dostlar,
Size yazdığım bu ikinci mektubumda, benim için çok büyük değer ve önem taşıyan, hiçbir zaman hafızamdan silip atamayacağım bir anımı anlatmaya çalışacağım.

Partimizin kuruluş yıldönümü olan 10 Eylül'de eylem yapma kararı alındığı sekreterimiz tarafından bize iletildi. Eylemlerde bana da görev verilmişti. Bu beni çok duygulandırdı. Bildiğimiz gibi böyle eylemler çok büyük titizlik ve önem taşır. Partimin bana bu güveni duyması, aynı gün ve saatte, biz sempatizanlarla, birçok partili yoldaşla birlikte TKP adına eyleme çıkmamız benim için çok büyük önem taşıyor ve taşıyacaktır.

Eylemi yaptığımız 9 Eylül akşamında, önceden belirlenen yerlere öteki yoldaşlarla birlikte giderken neler hissettiğimi anlatamıyorum. Çünkü bir illegal parti - TKP - adına, bir sempatizan olarak eyleme çıkmak benim için gerçekten anlatılamayacak birşey. Eylem anındaki sevinç ve heyecanımızı tüm partili yoldaşların da duyduğunu biliyorum.

Duvarlara TKP'nin sloganlarını yazma eyleminin başarıyla sonuçlandığını düşünüyorum. Çoğunlukla sanayinin gelişmiş olduğu ve birçok işçinin girip çıktığı yerlere yazdık.

Eylemden bir hafta sonra yazdığımız yerleri kontrole çıktığımda yazdığımız 10-11 yerden yalnızca bir tanesinin silindiğini gördüm. Fakat o da tam silinmediğinden uzaktan okunuyordu.

Son olarak şunu eklemek istiyorum. Bugün duvarlara yazdığımız TKP'yi, yarın kızıl bayrağımızla göklere de yazacağız.

Yaşasın TKP!

Ali Yiğit, İstanbul

Alibeyköy halkının küçük burjuva devrimci örgütlerden dili yanmış

Partimiz aranıyor

Küçük burjuva devrimcilerinin gerilikten sandıkları şey, gerçekte halkın deney birikiminden.

Alibeyköy'de insanların burjuva partilerinden bir beklentisi yok. Ama aynı zamanda, devrimci örgütlerden de, içlerinde bir kuşku olduğunu belirterek söz ediyorlar.

Alibeyköy halkının burjuva sol partileri SHP, DSP'den, SP ve yeni sosyal demokrat TBKP'den de beklediği birşey yok.

Alibeyköy Çobançeşme'de halkın gecekondularını yıkan, onlara tapu tahsis belgesi vermeyen, rüşvetin, dolandırıcılığın bin türlüsünü çeviren, vb. SHP'dir. DSP de "işçiye biraz daha hoşgörü gösterelim ki bizi yerimizden etmesin" diyor. SP ve TBKP ise, dilencilik edip burjuvaziden hoşgörülü davranmasını istiyor, barış ve çiçek türküleri söylüyorlar. Bunları bilen halk, doğru dürüst bir devrimci siyasal örgütlenme, bir devrimci parti arayışı içindedir.

Burada bu partilerde görev alan birkaç demokrat arkadaş var. Halk onlara kişisel bir saygıyla yaklaşmakta, bu partilerin bir çözüm olmadığını deliller sunarak anlatmakta, onların bu partiler içinde görev almamaları gerektiğini söylemektedir.

Alibeyköy halkının devrimci örgütlere bakarken kuşkusu şöyle örneklerden kaynaklanıyor: Oturup sohbet ederken bazı küçük burjuva devrimciler çıkıp, "bu halkla nereye kadar gidebilirsin," "bu halk neyin doğru, neyin yanlış olduğunun bilincinde değildir", "Türk-İş'e bağlı bütün sendikalarda söz ve karar sahibi olan tavandır" ve "tavan da gerici, biz o tabanda nasıl yer alırız", "bizler legal bir parti kurup, oraya gelenleri illegal alana kaydırabilir, geniş bir kitleye seslenebiliriz" vb. gibi sözler ediyorlar.

Bunlardan dolayı halk onlara güven duymuyor. Kendi sınıf çıkarlarını gözeten, sık dokulu bir örgüte özlem duyuyor.

Alibeyköy'de, 1980 öncesi dönemde, çok değişik örgütler ayrı ayrı bölgelerde devrimci çalışma yapmışlar. Bölgede yaşayan insanların eylemlere katılma oranı yüzde 70 civarında imiş. Bu dönem için bir ölçü vermek henüz erken olur. Çünkü çalışmalarımız daha bunu ölçebilecek düzeye gelmedi. Ama halkın kendi düzeyinde vermekte olduğu mücadelenin varlığı da inkar edilemez. Edinmiş oldukları deneyim temelinde, çalıştıkları iş yerlerinde, oturdukları kahvehanelerde ve gittikleri derneklerde, lokallerde genç insanlarla devrimci konuları tartışıyorlar. Alibeyköy'de işçi sınıfının aktifliği, mücadele hırsı ve devrim mücadelesine olan inancı, gören gözler için kor halindedir.

Burada 1980 öncesini aktif olarak yaşamış olan insanların, edindikleri deneyimi bugün genç kuşağa aktarmaya çalışmaları Alibeyköy halkının devrim mücadelesinde ne denli bilinçle yürüdüğünü göstermektedir. Bu halkın bazı devrimci örgütlere duyduğu kuşku, doğru dürüst, küçük burjuva olmayan bir devrimci siyasal örgüte olan ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

Bizler burada halkın duyduğu bu ihtiyaca cevap verebilmek için çalışmalarımızı yoğun olarak sürdürmekteyiz.

Yürükoğlu yoldaşımızın da değindiği gibi, bugün yine "ya devrim ya faşizm" ikilemine doğru gitmekteyiz ve yine öznel öğe önem kazanmıştır. Militan eylemler örgütlediğimiz gerek Türkiye genelinde, gerek Alibeyköy'de işçi sınıfımıza "gün silahlanma günüdür" diyeceğimiz günler çok uzak değildir.

Sınıfımızla bir yumruk olup vurursak burjuvaziyi mezara gömeriz. Zincirlerimizden başka kaybedecek hiçbir şeyimiz yoktur. Yolumuz proletarya hegemonyasında ileri demokratik halk devrimi yoludur.

Ya komünizm ya ölüm!

PHA, Alibeyköy

Tümtis üyesi işçiler jandarmayla çatıştılar

Adana'da da işçi öfkeli

İşçilere soruyoruz "arkadaş memnun musun" diye. Öfkeyle bağırıyorlar. Öyleyse diyoruz, "işçi arkadaş yüklen, omuz ver yıkılsın bu düzen".

Son sıralarda Adana işçi hareketinin gündeminde yer alan, işçilerin tartıştığı, Tuzcuoğlu Nakliyat şirketindeki gelişmeleri anlatmak istiyorum.

Tümtis üyesi 12 işçi, Adana İncirlik Hava Üssü'nde Tuzcuoğlu Nakliyat şirketinde toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine 12 Haziran 1989'da greve başladılar. İşçiler 126 bin lira olan ücretlerini 270 bin liraya çıkartmak istiyorlar.

Grev başladıktan sonra ABD'li 34 aile, depoda eşyalarının bulunduğunu ve bunları istediklerini bildirdiler. İşçiler buna karşı çıktılar. Devreye başta M.G.K. sekreteri Sabri Yirmibeşoğlu olmak üzere, ABD'nin Ankara büyükelçiliği, Adana valiliği ve gümrük muhafaza memurları girdiler. Bunlar, valiliğe başvurarak ABD'lilerin Tuzcuoğlu ve İstanbul Ekspres şirketlerindeki mallarının çıkartılmasını istediler. Valilik Tümtis temsilcisi Murat Ateş'ten buna izin verilmesini istedi. Temsilci grev kırıcılığı olur diye eşya çıkarmaya karşı çıktı.

Bu ısrarlar sürerken, işçiler iş mahkemesine başvurarak bir karara varılmasını istediler. Mahkemenin grev başlayan depolardaki mallar için "çıkarılamaz" kararı vermesi gerekirdi. Ama aynı sırada ABD'lilerin avukatı, Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıp eşyaların depodan çıkartılabileceği kararını aldırdı. Aracılar sürekli "misafirlerimizi rahatsız etmeyelim, barış içinde olalım" diye işçileri ikna etmeye çalıştılar. İşçiler bunu yapmak grev kırıcılığı olur diye sürekli karşı çıktı. Sendika da iş mahkemesinin kararını bekleyelim diyerek karşı çıktı.

Durum böyleyken, 8 Kasım tarihinde ABD'li yetkililer 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararı doğrultusunda eşyaları almak için jandarmayla birlikte depolara gitmişler. İşçiler hemen kenetlenerek karşı koymuşlar. İşçilerden biri "bu ne biçim adalet, böyle adaletin de ...." diye bağırmış. Jandarmalar hemen onu tutuklamışlar. Bunun üzerine işçiler fiziki olarak karşı koymaya başlamışlar ve kavga çıkmış. Tümtis'in bölge temsilcisi, "bu eşyaları bizim işçilerimiz taşımışlardı, grev bittikten sonra yine ancak bizim işçilerimiz çıkarabilirler" diye müdahalede bulunmuş.

Bunun üzerine, Murat Ateş'le birlikte 6 işçi daha gözaltına alınarak ve tutuklandılar. Kapı kırılarak eşyalar çıkartıldı. Bu olaylar üzerine Türk-İş 4.Bölge temsilcisi Hüseyin Kaya Elbek, TGS, Petrol-İş, Teksif, Tekgıda-İş, Belediye-İş, Çimse-İş başkan ve temsilcileriyle birlikte, 9 Kasım günü, arkadaşları göz altına alınan grev gözcüsü işçileri ziyaret ettiler. Türk-İş temsilcisi Hüseyin Elbek "konfederasyon olarak olayın peşinde olduklarını ve tutuklanan Ali Şahin arkadaşa maddi ve manevi her türlü yardım yapacaklarını" bildirdi.

Olay Adana'da bütün işçi merkezlerinde, sendikalarda, gündemin birinci sırasına giren önemli bir tartışma konusu haline geldi. Bazı hainlere göre işçi bile sayılmayan bu 12 nakliye işçisinin militan kavgası, tüm sınıf kardeşlerinin sempatisini ve desteğini topladı.

Adana'da huzursuz olan tek işyeri burası değil. Mersin'de 674 işçinin çalıştığı Akgübre'deki on aylık grev ve direniş, liberal ve sosyal demokrat sendikacıların tüm ağlaşmalarına karşın, işçilerin militan ve kararlı tutumları nedeniyle sürmektedir. Bu grev bu bölgenin direniş bayrağı oldu.

Bu sınıf kardeşlerini izleyen SASA işçileri de, "böyle iş barışı olur mu, kavgaya, greve" diyerek toplu sözleşmelerini tartışıyorlar. Gıda işkolunda, Çukobirlik (230 kişilik) yağ sanayi işçileri de, Tekgıda-İş sendikası bölge merkez şubesinin bütün kıvırmalarına ve yan çizmelerine karşın grev ilanlarını astılar. Her ne kadar sendikacılar güneş yüzü görmemiş gerekçelerle grevi mümkün olduğunca ertelemeye çalışıyorlarsa da, işçiler grev kaçınılmaz diyorlar. Yine, Tekgıda-İş sendikasına üye 270 dolayında işçisiyle Pakyağ fabrikası bir öfke odağı. İşten geçici olarak atılan işçiler neden eylem yapılmıyor diye sendikacıları arıyor, sıkıştırıyorlar.

Adana bölgesinde işçi öfkeli, meydana iniyor. İnmesin de ne yapsın yoldaşlar. Köpeksiz köyün değneksiz gezenleri gibi buradaki burjuvalar, bugüne dek işçileri, Türkiye işçi sınıfının yaşam standartlarının bile gerisine, açlık sınırına mahkum etmişler.

Adana tam bir işçi yatağı. Onbinlerce işçi var. Ve bu işçiler öfkeli oldukları için meydana, kavgaya iniyorlar. Biz de gecemizi gündüzümüze katıp çalışıyoruz. Mahallelerde, fabrikalarda, işçi servislerinde, sendikalarda, yolda, arabalarda karşılaştığımız her işçiyle konuşuyoruz. Onlara soruyoruz "arkadaş memnun musun" diye. Öfkeyle bağırıyorlar. Öyleyse diyoruz, "işçi arkadaş yüklen, omuz ver yıkılsın bu düzen".

Şirin Bindal, Adana

Tekgıda-İş 4 nolu şube yönetimine karşı

Davayı kazandık

Hepimiz o an için çok sevinçliydik, ama burjuva düzen durduğu sürece sevincimizin yarım kalmaya mahkum olduğunun da bilincindeydik. Elbet bir gün devrim yapacağız ve asıl o zaman köklü sevinci tadacağız.

Bu yazımda sizlere katıldığım bir mahkemeyi anlatacağım.

Davacı, Tekgıda-İş 4 nolu şubedeki muhalefet. Davalı, 4 nolu şube yönetimi. Muhalefetin şube yönetimini mahkemeye vermesinin nedeni ise, 4 nolu şubeye bağlı işyerlerinde delege seçimleri yapılmadan kongrenin yapılması.

4 nolu şube yönetimi, delege seçimlerini yapmadan delegeleri atama yoluyla kendisi seçtiği için kongreyi kazandı. Muhalefet de bunun anti-demokratik bir uygulama olduğunu, delege seçimlerinin yeniden yapılıp kongrenin iptal edilmesinin gerektiğini söyledi.

Kongreden sonra yapılan mahkemelerde, duruşmalar hep sonraki bir tarihe ertelendi durdu. Her duruşmada insanlar çok heyecanlanıyordu. "Acaba ne oldu, kazanacak mıyız" gibi sorular soruluyordu. Mahkemenin sonuçlanması ve muhalefetin kazanmasını isteyen işçi arkadaşlar çoktu.

4 nolu şube yönetimine muhalefolan insanlar olanca güçleriyle davayı kazanmak için çalışıyorlardı. En son duruşma 30 Ekim'de yapıldı. Duruşmada muhalefetten insanlar epey kalabalıklardı. Yönetim yanlıları çok daha azdı. Yanlarında da dört tane aynasız vardı. Bundan önceki mahkemede kavga çıkmış ve epey hırpalanmışlardı. Bu yüzden bu kez tedbirli gelmişlerdi.

Oradaki insanların hemen hemen hepsini tanıyorum. Duruşmanın başlayacağı saati heyecanla beklerken, neler olacağı konusunda yorumlar yapıyorduk. Bu arada 8-9 tane tanık tespit ettik ve isimlerini avukata verdik.

Duruşmaya başlama saati geldiğinde, salona sığmayacağımız için ancak birkaçımız içeri alındı. Önce karşı tarafın yalancı, uyuz tanıkları dinlendi. Muhalefetin tanıkları dinleneceği sırada avukat tanık listesini hakime verdi. Hakime "istediğinizi çağırabilirsiniz, bütün tanıklarımız burada hazırdır, yalnız 7 ve 8 numaradaki tanıkların özellikle dinlenmesini istiyoruz" dedi. Hakim sıra numarasına bakmadan tanıkları çağırdı.

Ardından, karar alınmak üzere duruşmaya beş dakika ara verildi. Salon boşaltıldı. Polisler salonun boşaltılması için bizi itip kakıp durdular. Bizler salonu boşalttık ama polis yönetimdekilere izin veriyordu.

Beş dakika dolmuştu ama halen bizi içeri almıyorlardı. Herhalde karar verememişlerdi. Bir beş dakika daha bekledikten sonra içeri aldılar. Sırayla oturduk. Merakımız boşuna da değildi çünkü mahkeme kaybedilirse o uyuz yönetime üç yıl daha katlanmak gerekiyordu. Üstelik işçilerin eline bu adamları defetmek için bir fırsat geçmişti, bunu değerlendirmek çok iyi olacaktı.

Karar için sabırsızlanırken hakim kongrenin iptal olduğunu, en kısa zamanda yeniden yapılmasına karar verildiğini söyledi. Salondan dışarı ok gibi fırladık, birbirimizi kucakladık. Arkadaşları bu denli sevinçli görmek çok güzeldi. Şube başkanı Nazif Koç ise sinirinden bir avukatına, bir arkadaşlarına bağırıp çağırıyordu.

Adliyeden aşağı inen iki merdiven var, onların indiği merdivenden biz inmedik. Arkadaşlardan biri "işçiler emekçiler bu taraftan" dedi ve öteki merdiveni gösterdi. Aşağıya indik. Hepimiz o an için çok sevinçliydik, ama burjuva düzen durduğu sürece sevincimizin yarım kalmaya mahkum olduğunun da bilincindeydik. Elbet bir gün devrim yapacağız ve asıl o zaman köklü sevinci tadacağız.

Bu arada bölge kongresi de gündemden çıkmıyordu. Sizlere daha önceki yazılarımda da bölge kongresinden bahsetmiştim. Bölge yönetimine adaylığını koyan DMB, TBKP'yle birleşti. Abdurrahman Uzunyaşar'ın ekibiyle birleşeceklerdi ama öne sürdükleri bir dizi istek Abdurrahman tarafından reddedildiği için bu olmadı. Abdurrahman'ın ekibi sonuçta tek başına kazandı.

Görüldüğü gibi, yalnızca yönetime değil, bizim muhalefete de muhalefet etmek gerekiyor. Partimiz bize güç veriyor.

Rojbin Hazal, İstanbul

14 Temmuz 1989'da 40. yılını tamamlayan Tümtis sendikası 21. Genel Kurulunu yaptı

NİCE 40 YILLARA

Tümtis sendikasının 4-5 Kasım 1989 tarihlerinde İstanbul'da toplanan 21. Genel Kurulu, görevini başarıyla tamamlayarak yeni yönetim kurulunu seçmiştir.

Tümtis sendikasının mücadeleci delegeleri, 4 Kasım Cumartesi günü saat 10:00'da Cağaloğlu Halk Eğitim Merkezi salonunu büyük bir coşkuyla doldurmuşlardı. Salonun duvarlarına "ekmek barış özgürlük", "yaşasın örgütlü mücadelemiz, yaşasın işçi sınıfının birliği", "tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı", "işten atılmalara, anti-demokratik yasalara hayır", "sınırsız grev ve örgütlenme hakkı yasallaşmalıdır" belgileri yazılmış pankartlar asılmıştı.

Deri-İş genel başkanı Yener Kaya başkanlığında oluşturulan kongre divanı ilk sözü Tümtis genel sekreteri Yurdal Şenol'a verdi. Şenol konuşmasında 12 Eylül ve sonrasının yönetimlerince işçi sınıfımızın nasıl bir açmaz içine düşürülmek istendiğini anlattıktan sonra, Tümtis işçilerinin mücadelelerinden bahsetti. Coşkun alkışlarla bitirdiği konuşmasının sonunda, "sınıf ve kitle sendikacılığını, tüm işçi sınıfımızın Türk-İş'te birleşerek başaracağını" söyledi.

Sosyalist parti başkanvekili Hıdır Okka'nın "Tümtis'in değerli radikal üyeleri" diye başlayan konuşmasından sonra, Deri-İş Kazlıçeşme şubesi başkanı ve Otomobil-İş genel başkanı da söz alarak kongreye başarılar dilediler. İşçi Sağlığı Derneği adına sözalan Dr. Nejat Yazıcıoğlu, işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulların ve işçi sağlığı-iş güvenliği konusunda verilen mücadelenin yetersizliğine değindi. Sendikaların yalnızca kendi üyelerinin sorunlarını çözmek için değil, tüm sınıf ve toplum için mücadele vermeleri gerektiğini savunan Yazıcıoğlu, bunun ancak ekonomik mücadeleyle politik mücadele arasında birliğin kurulmasıyla mümkün olabileceğini söyledi. Sendikal mücadelede, yer yer kazanılan "küçük gerilla savaşlarının" tek başlarına birşey ifade etmeyeceğini, bunların ancak ana mücadeleyle birleştirildiğinde işe yarayacağını da sözlerine ekledi.

Daha sonra yapılan seçim sonunda başkanlığa Sabri Topçu, sekreterliğe Yurdal Şenol, mali sekreterliğe Muammer Sağlam, eğitim sekreterliğine Ali Kater, ve sendikanın teşkilatlanma sekreterliğine de Mustafa Okumuş seçildiler.

1979'da, *İşçinin Sesi*'nin devrimci başkaldırısına katılmış ve Leninci kanatta yeralmış birisi olarak Haydar Kutlu'nun özeleştirisine bir yanıt vermek istiyorum

Kutlu'nun öz leştirisini r dd diyoruz

O gün, görünüşe göre partiden atılanlar aslında bugün partide kalanlardır, bugün defolup gidenler ise işçi sınıfının iradesini temsil etme durumunu daha o günden kaybetmiş olanlardır. Esasında olan, tasfiye etme/tasfiye edilme değil, parti hattında ayrışma, arınma ve böylece sınıf iradesinin kendisini bir üst düzeyde yeniden oluşturmasıdır.

Ahmet Vermez

Yeni Açılım'ın Eylül 1989 sayısında Haydar Kutlu'nun "Yeniden Örgütlenme Görevi" başlıklı bir özeleştiri yazısı yayınlandı. 1979'da, *İşçinin Sesi*'nin devrimci başkaldırısına sıfır anında katılmış ve Leninci kanatta yeralmış birisi olarak bu özeleştiriye bir yanıt vermek istiyorum. *İşçinin Sesi* kendi yanıtını nasıl olsa verecektir.

Herşeyini çoktan deşifre etmiş olan Nabi Yağcı hâlâ Haydar Kutlu ismini kullanıyor. Belki de kendi isminin uyandırdığı ilkel çağrışımlardan rahatsız oluyor. (Ne yazık ki bu ilkel çağrışımlar cuk oturuyor.) Madem öyle biz de kendisine kendisinin ve burjuvazinin taktığı isimle hitabederiz.

H.Kutlu yazısında, "tarihsel perspektif içinde somut analiz"den, "tarihsel olarak verili çerçeve"den, "geçmişin analizinin bugünün somut analizi dışında tam olarak yapılamayacağından" vb. bahsediyor. O günün politik koşullarının ele alınmasını istiyor. Ama gel gör ki ne o günün ne de bugünün nesnel durumuyla ilgili hiçbir şey söylemiyor. Birşeyler söylemekten özenle kaçınıyor. Bunları söylemeden özeleştirisi havada kalıyor, yanlışların kökenlerini kendisinden önceki kadronun tutumlarında arıyor. Özeleştirisini öznel bir çerçeveye kilitliyor. Böylece bir de yöntem hatası yapıyor.

Bizce özeleştirisi ancak şu üç eksenle tanımlanan nesnel bir çerçevede bir anlam ifade edebilirdi, ya da etmezdi:

1) Devrimci durumun gelişimi.
2) Nesnel dış koşul.
3) TKP'nin iç evrimi.

Önce bu çerçeveye bakalım. Böylece Kutlu'nun özeleştirisinin ne kadar boş ve yalana dayalı, kendisini temize çıkarmaya yönelik bir çaba olduğunu daha iyi anlarız.

1. Devrimci durumun gelişimi

1973-1980 arası Türkiye'ye bakınca ne görüyoruz?

İthal ikamesi modeli iflas ediyor, yani bu model sermaye birikiminde artık işlemez hale geliyor. Dış kapı kapalı olduğundan ülke içinde sermayenin genişletilmiş yeniden üretim süreci artık tamamlanamıyor. Devre açık kalıyor. Kapitalizmin kabuk değiştirmesi acil bir sorun olarak burjuvazinin önüne çıkıyor.

Ekonomik bunalım derinleşiyor ve toplumsal muhalefeti genişletiyor. Burjuvazi, işçi sınıfına birşeyler verebilmek şöyle dursun, sömürü oranını daha da artırmak zorunda. Burjuvazinin, dünya kapitalist sisteminin hiyerarşisinde alacağı yeni yer, ülke içinde sömürüyü derinleştirebilme yeteneğine bağlı. Yani bir alt-emperyalist ülke konumuna yükselebilmesi, elinde birikecek sermayenin gücüne bağlı ve bu birikim tabii ki ülke içi sömürünün yoğunlaşmasından geçecek. Böylece dışa yayılamayan emek-sermaye çelişkisi içte keskinleşiyor. İşçi sınıfı, kendisi için sınıf olma yoluna giriyor, partisine kavuşuyor, sendikal hareket, gençlik ve kadın hareketleri giderek yığınsallaşıyor. Burjuvazi yönetemez hale geliyor. Devrimci durum olgunlaşıyor, öznel öge geri kalıyor. R.Yürükoğlu yoldaşın *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* adlı yapıtı devrimci durumun ekonomik temelini tüm yönleriyle çözümlediği için bu konuyu tekrara gerek yok.

Yığın hareketi yükselişte. Bu yükseliş 1 Mayıs 1977 günü saat 17 sularına kadar devam ediyor ve en yüksek noktasına ulaşıyor. Bu saatten sonra inişte. Ama hep inişte. 12 Eylül 1980'e kadar geçen dönem gerileme dönemidir.

Dişli savunmalar, büyük kahramanlıklar, kanlı direnişler, sancılı geri çekilişler dönemidir. Piyangotepe, Tariş, Fatsa canla kanla mevzi koruma savaşlarıdır. Bir toplumsal muhalefeti örgütsüzleştirmek için en kestirme yol bilince korkuyu aşılamaktır, o muhalefeti askersel planda yenmektir. İşçi sınıfının başını çektiği muhalefet herşeyden önce askersel planda kaybediyor.

Kanlı 1 Mayıs şunu gösteriyor: Özelde işçi sınıfı, genelde toplumsal muhalefet, eyleminin mantıksal sonucuna hazır değil. Hesaplaşmayı barikatlara kadar götürmesi gerektiğinin bilincinde değil. Bu bilinçlenme sürecine burjuvazi tam zamanında ve yerinde, 1 Mayıs alanında, askersel olarak müdahale ediyor.

Öznel ögenin geri kaldığı, sınıf savaşının çıplak şiddetle ilişkisi daha sonraki dönemde, yani gerileme döneminde, daha bir ortaya çıkıyor. Ama artık insiyatif burjuvazidedir. Şiddetin yerini, zamanını, dozunu, ve *gündemini* burjuvazi saptıyor. Yine de devrimci hareketi teslim almak daha uç yıı suruyor. Burjuvazi devrimci hareketi yora yora, yığın enerjisi tükeninceye kadar geriletiyor.

12 Eylül kaybedeni, alnına silahı dayayıp esir alma anıdır. Onun için görültüsüz gerçekleşiyor. Savaşın sonudur. Her ihtimale karşı cunta tedbiri elden bırakmıyor, sola uygulayacağı terörde eli serbest kalsın diye göstermelik olarak MHP'yi de kapatıyor. TKP'ye tutunacağı bir dal uzatıyor. 12 Eylül'den sonra faşizm dönemi ise kazanan karşı-devrimin örgütlenişidir.

2. Nesnel dış koşul

Önce şunu vurgulayalım: Dış koşul bir ülke devrimi için ikincil bir sorundur. İçeriyi ne ölçüde tamamlar ya da eksiltir şeklinde ele alınması gereken taktiksel bir sorundur. 1980 öncesinden günümüze dek uzanan durum neydi?

Aşırı geciken dünya devrimi koşullarında, SSCB ve öteki sosyalist ülkelerde önce ekonomik temelde ortaya çıkan ve giderek derinleşen bir yapısal bunalım. Bu bunalımı giderek daha da sağdan, yani tersinden çözme eğilimi. Sonuçta, giderek daha hızlı bir şekilde sağa kayarak dünya devrimi perspektifini kaybeden bir dünya komünist hareketi. Bu dinamik eğilim kalıcılaşıyor. Dinamik diyoruz, çünkü sağa doğru kayış pisti giderek dikleşiyor, yani sağa kayış ivme kazanıyor.

Dünya komünist hareketinin önderi SBKP'dir. Diğer bütün KP'lerin bu hareket içindeki ağırlıkları ve manevra alanları, SBKP'yle olan ilişkilerine değil, kendi ülkelerinde ortaya koydukları politik güçlerine bağlıdır. SBKP, bir ülkede bir partiye ya da bir harekete karşı tavır belirlerken, o partinin ya da hareketin SBKP hakkında ne düşündüğüne hiç bakmaz. Önemli olan SBKP'nin o parti veya hareket hakkındaki kendi değerlendirmesidir. Bunu da SSCB'nin dış politikası saptar.

Bu dış politika emperyalizmle barış içinde yanyana yaşama ilkesine dayanıyor. Proletarya enternasyonalizminin önünü tıkamadıkça buna evet. Tek ülkede sosyalizmin barış içinde yaşayabilmesi ve derinleşebilmesi başka ülkelerdeki devrimlerle beslenmesine bağlı. Ama durum bu değil. Özü giderek boşaltılan proletarya enternasyonalizmi ilkesi yerini barış içinde yanyana yaşama ilkesine bırakıyor. Dış politikanın temel çizgisi bu oluyor. Tek tek ülkelerle ilgili bütün politikalar bu temel çizgiye göre saptanıyor. SBKP'nin bir ülke devrimine karşı tavrının saptanmasında o ülkenin iç dinamikleri ve sınıf savaşı giderek arka plana kayıyor. Bir de üstelik temel dış politikanın bu çizgisine aykırı düşen gelişmelerin önü kesiliyor.

Ancak, sosyalist sistemin bunalımı çözülmediği, aksine daha da derinleştiği için, barış içinde yanyana yaşama politikası, kapitalizm ve sosyalizm güçlerini sabit bir noktada dengede tutamıyor. Ayrıca kapitalizm de, sosyalizmin toptan tasfiyesi dışında her dengenin geçici olduğunu vura vura duyuruyor. Denge giderek daha geri bir noktada kurulabiliyor.

Sağa doğru epey bir moment kazanmış bir hareket zınk diye tam aksi yöne, sola dönemiyor. Buna girişecek irade de yok, ya da yokedilmiş. Bilinçten kazınmış. Giderek kendi istemini tüketen ve iktidarları sallanmaya başlayan oportünist kadrolar için tek bir yol kalıyor: Dünya devrimini tekrar ayağa kaldıracak hali yok ya, daha fazla ve giderek artan ölçüde tavizler vererek barış içinde yanyana yaşama politikasını kurtarmaya çalışıyor.

Bilincin vereceği enerji ortada yokken, pragmatizmin politik enerjisi ortada varolan en kolay kanala akar. Enerjinin sakınımı kanunu gibi bir durum bu. Giderek batan bir gemiden denize yük atmaya benziyor. Barış içinde yanyana yaşama politikası ancak artan tavizlerle yüzdürülebiliyor. Bu tavizler artık bugün devrimin kalesinde karşı-devrimci bir durum yaratmıştır. Sosyalist sistem ise büyük bir hızla çözülmektedir.

Önceki gün zayıf halkalardaki devrimlere soğuk bir tavır, dün bu devrimlerden vazgeçme, bugün ise pasif bir düşmanlık. Yarın bu pasif düşmanlığın aktif düşmanlığa dönüşmeyeceğini kim söyleyebilir? Temel politika değişmediği sürece geri alınması mümkün olmayan bu tavizlerin bir noktada duracağını düşünmek biraz duygusallık olur.

Bir ülke devriminin nesnel dış koşulu deyince bugün hâlâ ağırlıklı olarak SBKP'yi anlamak zorundayız. Emperyalizm demiyoruz. Çünkü onun devrime tavrı zaten verili bir durumdur, SBKP'ninkinden çok daha sınıfsaldır. Çok daha teknik bir düzeyin sorunudur.

TKP'nin iç evrimi

TKP'nin 1973-1980 arasındaki evrimini anlayabilmek için bu dönemi ikiye ayırmalıyız. Bu iki alt dönemde devrimci durumun parti üzerindeki etkisi farklıdır:

1973-1977 yükseliş dönemi: Toplumun politize olma hızı, işçi sınıfının ilk kez ağırlığıyla ortaya çıkışı ve ilk kez yaygın biçimde örgüt olgusuyla tanışması, genel bilinç düzeyinin geriliği TKP'nin reformist hattını gizliyor, *gündeme getirtmiyor.* İşçi sınıfı burjuva kuyrukçuluğu temelinde militanlaştırılıyor. Oysa böylesi bir militanlığa hegemonya bilinci yakışırdı. Bu gerçek hasıraltı ediliyor. Sınıfın düşük bilinci ve düşük politik deneyimi TKP üst yönetiminin oportünizmine nefes aldırıyor.

Bu dönemde Leninciler parti içinde ayrık otudur. Güçsüzler ve kendilerini formasyon halinde, ve işçi sınıfı içinde ciddi bir tabana dayanmıyorlar. Ayrıca 1973 atılımını gerçekleştirenler, Kutlu'lara göre zemzem suyuyla yıkanmış bir kadro. Bilen yoldaş, dünya komünist hareketi içinde belli bir ölçüde bır muhalefet bile koyuyor. Avrupa komünizmine karşı. Barikatlara çıkacağız, diyor. Partini sola doğru arınacağına dair işaretler var.

Ama hepsinden önemlisi, üst yönetim partide Lenincilerin varlığına katlanabiliyor. Leninciler *parti adına* ideolojik hatlarını savunabiliyor. Örnek çok. *İşçinin Sesi*'nin o dönemdeki başyazılarına bakmak yeterli: "Tekelci burjuvazi genişlemek istiyor" (15 Eylül 1976), "Bunalım kalıcıdır" (9 Ekim 1976), "Orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde faşizm tehlikesi" (27 Kasım 1976), "Doğu Anadolu'nun çilesi Kürt halkının çilesi" (7 Ocak 1977), "Oportünizme karşı uyanık olalım" (10 Şubat 1977), "İşçi sınıfının birliği ancak Marksizm-Leninizm temelinde yükselir" (26 Mart 1977), "1 Mayıs örgütlenmesini kalıcılaştıralım" (23 Nisan 1977), "Leninizmin özü - proleter hegemonyası" (23 Nisan 1977) vb. Leninciler nesnel olarak bir muhalefet gurubu olarak kalıyor, parti merkezi geniş bir reformist strateji izliyor.

1977-1980 gerileme dönemi: Burjuvazi, "*Konya* oradaysa Hanya burada, ben hazırım" diyor. Bizim taraf hazır değil. Devrimci durum öznel ögeye rest çekiyor. İstisnasız bütün örgütler çatlayıp patlamaya başlıyor. TKP içinde de elmalarla armutlar artık birarada duramıyor. Oportünistlerin entrikaları hızlanıyor. *Gecikmeli* isyan nihayet patlak veriyor. Bekleyerek yeterince zaman kaybedilmiştir. Ayrışma başlıyor.

Bu isyanda tüm kredi ve sorumluluk Veli Dursun yoldaşındır. Sırf ideolojik nedenlerle, o günlerde nicelerinin ağzını sulandıran bir ikbali reddetmiştir.

Kutlu'nun uyandırmak istediği havanın aksine, 1980 sonrası fazla ilginç değil, heyecan vermiyor. Tırtıllar kelebek oluyor ve aralarında eski tırtıllıklarını tartışıyorlar. TKP oportünizminin leşi 1980'den önce gömüldü.

Kutlu bu çerçeveyi saklıyor, kendisi başka bir çerçeve de önermiyor. Onun yerine özeleştirisini şu *temel yalana* dayandırıyor: TKP kendi iradesini kendi başına, bağımsız olarak kuran bir partiydi, bu durumda yapılan yanlışların nesnel bir temeli yoktu, bunlar öznel yanlışlardı, Bilen yoldaştan kaynaklanıyordu. Amaç kendisini temize çıkarmak. Gorbaçof'un Brejnef'e hatta bir ölçüde Stalin'e yaptığını Bilen yoldaşa yapmaktır. Şimdi özeleştirisindeki ana konuları Kutlu'nun *temel yalanı* çerçevesinde ele alalım, ve bu temel yalanı desteklemek için uydurduğu öbür yalanları görelim.

TKP'nin politik perspektifi vardı

"Yeniden örgütlenme görevinin bilinçle öne konulmamış oluşu partinin dar anlamda örgütsel faaliyetini ve mücadelesini politik perspektiften yoksun bıraktı." *(agy)*

Yalan. SBKP başta, bütün komünist partilerin ne kadar bir politik perspektifi varsa TKP'nin de o kadar bir politik perspektifi vardı. Bu da, işçi sınıfı savaşımına burjuvazinin çizdiği sınırlar içinde bir yer açmak ve bu sınırları zorlamaya çalışmaktı. Bu perspektif nedeniyledir ki, TKP'nin temel belgisi "141-142'ye son" belgisiydi. Bu politik perspektiften dolayıdır ki TKP'nin oportünist yönetimi, burjuvaziden tarihsel bir kopuşu gerçekleştirmesi gerektiğine hiç inanmadı. Ancak kendi varolan özgürlüğüne inanmayan bir parti "TKP'ye özgürlük" belgisini atabilir.

TKP legal bir gelecek görüyordu

"TKP politik olarak geleceği nasıl görüyordu? Uzun sürecek derin illegalite koşullarında mı mücadele verecekti, yoksa somut bir legale çıkma planına dayalı bir strateji mi izleyecekti? Türkiye'deki politik gelişmelere nasıl

ve ne yönde müdahale edecekti? Bu sorular yanıtsızdı, belirsizdi." *(agy)*

Yalan. TKP politik olarak şöyle "mutlu" bir gelecek görüyordu: Parti güçlenecek (özellikle sayısal olarak), sınıf kendi partisi için bastıracak, CHP köşeye sıkışacak ya da "gerçekleri" görecek, 141-142'yi kaldıracak, bizimkiler bir gün bavullarla Yeşilköy'e inecekler, muhteşem bir karşılama töreni, kurbanlar kesilecek, seçimler olacak, TKP parlamentoya girecek, hatta bir CHP-TKP koalisyonu vb. neden olmasın? Kahve falı gibi birşey, ama üst yönetim içindeki - Lenincilerin hiçbir zaman taraf olmadığı - fraksiyonel çatışmaların şiddeti nasıl açıklanır? Kariyerizmleri reel hedeflere yönelikti. TKP politik olarak geleceği görmüyordu demek mümkün değil. Üstelik Portekiz ve Yunanistan Komünist Partileri örnek olarak önlerinde duruyor. Politbüroda böyle rüyalar da görmüyorlarsa ne yapıyorlardı? Pişpirik mi oynuyorlardı? Bu rüyayı bilmeyen partili mi vardı?

"Derin (illegalitenin sığı nasıl oluyorsa! Şu klişelerle konuşma alışkanlıklarından hiç vazgeçmediler) illegal bir mücadele mi? Somut bir legale çıkma planına dayalı bir *strateji mi?"*(agy) Aklı başında hiçbir komünist böyle boktan bir ikilemi kafasından uydurup "stratejik" bir seçimmiş gibi önüne koymaz. Legal TİP ve TSİP 12 Eylül'de illegal örgüt muamelesi gördü. Bu bir örnek ve işin sadece bir yanı. Hele Türkiye gibi zayıf bir halkada, gerçek bir komünist partisinin legalite kazanması, burjuvazinin işçi sınıfına verebileceği *en son* tavizdir. Hayali bir demokrasiyi başlatacak ilk adım değildir. En son taviz olduğu için de *ilk* geri alınacak olandır. Devrim karşı-devrim ikileminin iki sınıfın sokağa çıkarabildiği silahlı güçler oranına indirgendiği anın sorunudur.

Parti ya iktidarı alır, burjuva partilerini illegal ilan eder. Ya da tersi olur. En güllük gülistanlık bir ortamda bile gerçek bir komünist partisi doğurgan çekirdeğini ve geniş bir aparatını burjuvaziden saklar. Ülkede yer gök silah kaynarken TKP, üyelerini salt kişisel can güvenlikleri için bile silahlandırmayı düşünmedi, ya da böyle bir bilinç vermedi. Bu bile üst yönetimin illegaliteye bakışını sergiliyor.

Kutlu, yukarıda illegalite/legalite konusunda ortaya attığı sahte ikilemde özünde şunu diyor: "Ben o zaman başta olsaydım, legale çıkma planına dayalı bir strateji yürütürdüm". Gerçekten ne müthiş bir "stratejist" olduğunu TBKP'yi legale çıkarırken gösterdi. Legale çıkmaktan deşifre olmayı anlıyormuş. Legale çıkma planına dayalı strateji, bu planın hazırlanmasını burjuvaziye havale etmekten ibaretmiş. Legale çıkmayı burjuvazinin "stratejik" sorunu haline getirdi. Gerçekten çok "diyalektik" birşey. Taktiksel düzeyde de bu plan müthiş. Burjuvaziyle yüzgöz olmak, eline yüzüne bulaştırmak, vıcık vıcık, yapış yapış olmak. Ringde bir ton sopa yemiş boksörün rakibine sarılması gibi birşey. Burjuvaziye yumruk atmak için gerilecek mesafe bile bırakmıyor. Zavallı bir durum.

Aslında Kutlu, "ben on sene oportünizmi bugünkü kadar utanmazca savunabilseydim neler düşünmem gerekirdi" diye beyin jimnastiği yapıyor. Bütün yazı boyunca yaptığı bu. Geçmişten ders çıkarmak dediği, geçmişte yeterince oportünizm yapamadığına yanıyor. Üzülmesin, oportünizmden sosyal demokrasiye giden evrimin de bir iç mantığı var.

TKP CHP'yi tek taraflı desteklemiştir

"TKP, elinde olanaklar varolduğu halde demokrasi ve demokratik haklar için CHP ile işbirliği yapmadığı için eleştirilmeli. Gerçekten de, başından beri CHP ile değil işbirliği, en sert kavga götürüldü. Yanlış olan asıl buydu. Yani, CHP ya da Ecevit ile işbirliği younda dolaylı dolaysız herhangi bir anlaşma ya da fiili durum olmadı." *(agy)*

İki büyük yalan bir arada: 1) CHP'yle bir anlaşma olmadı değil *olamadı*. İşbirliği yapılmadı değil *yapılamadı*. CHP kendince TKP'nin gücünü değerlendirdi, işbirliğinin kendisi için bir dezavantaj olduğuna inandı, TKP'yi muhatap almadı. Kendisinin herhangi bir taviz vermesine gerek kalmadan TKP'nin yine de kuyruğundan geleceğini gördü. Ondan sonra da her yerden TKP'yi söküp atmak için canla başla çalıştı. Kutlu sıkıyorsa "CHP'yle anlaşmaya çalışmadık, CHP'den kimseyle görüşmedik" desin. Ankara TKP davasının ifadeleri ortada. 2) CHP-TKP işbirliği yolunda fiili durum olmadığına gelince, bu yalana kargalar bile güler. Böylesi bir fiili durum TKP oportünizminin adeta varoluş nedeniydi.

5 Haziran 1977 seçimlerinde CHP afişlerini İGD yapıştırıyordu. TKP bu seçimlerde bağımsız aday çıkarmadı. Oportünist mantıklarınca "oyları bölmek istemedik" derlerse biz de şunu deriz: Pekiyi, sizin mantığınızı kabul edelim, burjuva demokrasisinin daha da kısıtlandığı bir ortamda yapılan Ekim 1979 ara seçimlerinde, hem de 1977'de desteklediğiniz Ecevit'in iktidar koltuğu sallanırken, niçin bağımsız aday çıkarıp "oyları böldünüz"? Tabii artık çok naz aşık usandırmıştı, değil mi? Maraş katliamının bilinçli destekleyicisi ve politik sorumlusu CHP iken niye sustunuz? Hele yerel düzeye inersek binlerce fiili durum ortaya çıkar. Yine tek taraflı olan bu fiili işbirliği durumu TKP için yetersiz olabilir, ama CHP için yeterliydi. Ancak kimse TKP'nin oportünist yönetimini, böylesi bir fiili durumu mümkün olduğunca kalıcı kılma yolunda yeterli çabayı göstermemekle "suçlayamaz". Kutlu kafadan bir özeleştiri konusu uyduruyor. CHP'yi tek taraflı destekleme konusunda yine öznel bir yanlış yok. Oportünizm nesnel olarak mantığının gereğini yapıyor.

TKP "resmi" partiydi

"Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerdeki sosyalizmi idealize ettik... hiçbir eleştiriyi kabul etmedik. Bu tutumumuz 'resmi parti' saldırısını kolaylaştırdı. Oysa TKP, ortodoks çizgideki tüm diğer komünist partilerinden hiçbir farklılık taşımıyordu; ona dikte eden, direktif veren de yoktu, ulusal nitelikli bir partiydi." *(agy)*

Burada da yine büyük bir yalan söylüyor, ardından da bu yalan temelinde özeleştiri yapıyor. Her zamanki gibi. Suç yine TKP üst yönetiminin bir yanlışında. Partizan fraksiyonu ve öteki sosyal demokratlar pılı pırtıyı toplayıp TKP'yi terkedinceye kadar TKP resmi bir partiydi.

TKP, SSCB'nin dış politika hattını Türkiye'ye izdüşürme misyonuyla yüklüydü. Sırtını SBKP'ye dayamış diğer bütün göreceli olarak güçsüz komünist partileri gibi. Ülke için çizdiği temel strateji ve politik manevra alanı bu misyonla sınırlıydı. Herkesin kendi gücü ve sicili oranında söz sahibi olduğu dünya komünist hareketi içinde, bu misyonun çerçevesini aşmadan ülke içinde iktidara yönelmenin olanağı yoktur. Bu çerçeveyi aşmak ise Lenincı hatta güçlenmek demektir. İşte Bilen yoldaş bu noktada bel verdi ve oportünistlerin kervanına katıldı. Ondan sonra da partizanın sosyal demokratları tarafından Gromikolaştırıldı ve nihayet kederinden öldü.

Eğer SSCB'nin dış politik hattı, proletarya enternasyonalizmine dayalı, dünya devrimini hedefleyen bir hat olsaydı, TKP'nin yukarıda bahsettiğimiz misyonuyla ülke içindeki stratejisi zaten çakışacaktı. TKP, Türkiye proletaryasının ulusal ve uluslararası görevlerini birleştirerek öncülüğünü gerçekleştirecekti. Yani burada iki parti arasındaki organik ilişkiye ve bu ilişkiyi somutlaştıracak mekanizmaya karşı çıkmıyoruz. Bu mekanizmanın Türkiye işçi sınıfına oportünist bilinç taşıyan bir kanala dönüştürülmesine karşı çıkıyoruz. Realite buydu.

Örneğin, SBKP'nin oportünist teorisyenlerinin kitaplarını TKP Türkçeleştirip parti eğitiminde kullanıyordu. Bu kitapların parti kadrolarına özellikle dayatılması serbest bir seçim miydi? Ya *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının aniden yasaklanması? Dikte eden de vardı, direktif veren de. O dönemlerin SBKP politbüro üyesi Boris Ponomaryef kapitalist ülkelerin komünist partileriyle ilişkilerden sorumluydu. Bu şahıs komünist parti genel sekreterleriyle balığa çıkmakla mı görevliydi? Üstelik direktif hep dikteyle de verilmez. Aradaki güç farkı öyle devasa ki, bir "rica", bir "temenni", hatta bir "öksürük", bir "kaş oynatma" da aynı işi görür. Oysa Kutlu'nun bu mesajları almada çok ustalaşmış olacağını düşünürdük. Hele bir de politika yapmanın dış teknik koşulları önemli ölçüde sosyalist ülkelerce sağlanıyorsa, resmi bir partinin kendi kendini denetler hale gelmesi bile doğaldır. Kutlu insanları saf mı sanıyor?

Son söylediği ise doğru: Kutlu'nun başında bulunduğu TKP ulusal bir partiydi. Bayrağın, marşın, burjuvazinin ulusalı oluyor da komünist partisinin ulusalı neden olmasın?

TKP'den defolup giden sizlersiniz

Kutlu, Bilen yönetiminin politik yanlışlar zincirine, *İşçinin Sesi*'ne ilgili tutumu da ekliyor:

"Partide ortaya çıkan *İşçinin Sesi* muhalefeti gerçekte partide egemen olan sol sekter çizgiyi vulgarize ederek kendine teorileştirmişti. Yani aslında partinin ideolojik çizgisinde varolmayan şeyler söylüyor değillerdi. Ancak, sol sekter çizgiyi öylesine basitleştirmişlerdi ki, parti bir bakıma bu aynada kendisini gördü ve irkildi. Parti için o somut durumda sol sekter mi, yoksa sağ eğilimin mi tehlikeli olduğu tartışılmaya başlandı; fakat 1980 darbesine kadar parti buna karar veremedi. Fraksiyonel çalışma nedeniyle bu gurup partiden atıldığı durumda bile bu görüşe karşı partinin ideolojik mücadele verdiği söylenemez. Çok yanlış olarak bu guruba karşı administratif (tüzüksel diyelim) yöntemlere başvuruldu. Bazı parti örgütlerinde tartışma dahi yasaklandı. Bu örgütlerde parti büyük yaralar aldı." *(agy)*

İşçinin Sesi'nin tasfiyesini iki ayrı soyutlama düzeyinde ele alalım. En soyut düzeyde şunu söyleyebiliriz: Komünist partisi, işçi sınıfı bilincinin yoğunlaşmış ifadesidir. Bu nedenle işçi sınıfının iradesini temsil eder, onun adına irade kullanır. On sene öncesine bakıyoruz. Bir parti var ve bir takım kişiler bu partiden tasfiye ediliyorlar. Görünüşe göre işçi sınıfı iradesini temsil edenler bu iradenin dışına düşenleri tasfiye ediyor. On sene geçiyor. Bakıyoruz, o günün tasfiyecileri tasfiyeyi yaptıkları ideolojik ve politik konumları çoktan terketmişler. İşçi sınıfının iradesini temsil etme iddiasından bile vazgeçmişler. Tasfiye edilenler ise, hem tasfiyecilerle aynı partideyken savundukları, hem de tasfiyelerine neden olan ideolojik ve politik konumları aynen koruyorlar.

> "Kutlu bizi tüzükle atmış, tüzüksüz atmış, bugün artık bu önemli değil. Çünkü artık kendisi TKP değil. Ayrışmayla başlayan süreçte işçi sınıfı dışına, parti dışına düşmüştür."

Bu durumdan tek bir sonuç çıkıyor: O gün, görünüşe göre partiden atılanlar aslında bugün partide kalanlardır, bugün defolup gidenler ise işçi sınıfının iradesini temsil etme durumunu daha o günden kaybetmiş olanlardır. Esasında olan, tasfiye etme/tasfiye edilme değil, parti hattında ayrışma, arınma ve böylece sınıf iradesinin kendisini bir üst düzeyde yeniden oluşturmasıdır.

Bu soyutlama düzeyinden bakarsak, Kutlu bizi tüzükle atmış, tüzüksüz atmış, bugün artık bu önemli değil. Çünkü artık kendisi TKP değil. Ayrışmayla başlayan süreçte işçi sınıfı dışına, parti dışına düşmüştür. O ama tasfiyelerin yapılış şekli o gün önemliydi, parti tabanını kandırmak, olanları saklamak ya da çarpıtmak gibi çok somut politik hedeflere hizmet ediyordu. Tasfiyelere bu somut düzeyde bakarsak, Kutlu'nun hâlâ eski yalanları söylemeye devam ettiğini görürüz:

1. *İşçinin Sesi* hiçbir zaman fraksiyonel çalışma yapmadı, üzerlerine saldırılırken bile açık tartışma istedi. Parti üst yönetiminde fraksiyonlar cirit atarken ve parti iradesi fraksiyonlararası dengelere göre oluşurken *İşçinin Sesi*, daha önce söylediklerini, eski bir dengeye göre "sakıncasız" bulunan görüşlerini savunmaya devam etti. Oportünist fraksiyonlar arası dengelerin değişmesinden herhalde *İşçinin Sesi* sorumlu tutulamaz.

2. Tek bir tasfiye dahi tüzüğe göre yapılmadı. Sadece elinde güç tutanlarınki bir süre geciktirildi. Nedeni aşikar. Üyelere hiçbir savunma hakkı verilmedi. İnsanlara dolmuş kuyruklarında arkadan "sen partiden atıldın" diye fısıldandı. Traji-komik, hatta orta oyununa benzer sahneler yaşandı. Kongre yapmamış, hiçbir organı seçimle gelmemiş bir parti, kendisi onaylanmamış bir tüzükten, kendi tüzüğünden dahi korktu. Panik içinde kaba kuvvete de bolca başvuruldu.

İşçinin Sesi'nin görüşlerine karşı ideolojik mücadele verilmedi değil *verilemedi*. Doğruya karşı ideolojik mücadele nasıl verilecekti? Her zamanki halimizle biraz vulgarize edelim, belki anlar: *İşçinin Sesi* devrimci durum var diyordu, burjuvazi de devrimci durum var diyordu - hem darbeden önce hem de sonra bu konuyu çok işledi - ayrıca devrimci durumun kendisi de her saniye varlığını kanıtlıyordu. Hadi gel yok de, bunu da ideolojik olarak kanıtla. Ayrıca ideolojik mücadele yapacak kapasiteleri de yoktu, elleri henüz pek kalem tutmuyordu.

Esasında menşevikler son derece kısa bir zamanda çok büyük bir yenilgi aldılar. Şaşkın tavuklara döndüler. İdeolojik sefaletleri bütün çıplaklığıyla ortaya çıktı. Yok aynaya bakmış, kendini görmüş, irkilmiş, tereddüt geçirmiş vb. bunlar hikaye. Demek insan on senede şair de olabiliyor. *İşçinin Sesi* zaten resmi çizgide varolan şeyler söylüyormuş. Tek bir soru soracağız: Resmi hat proletarya hegemonyasını nerede ve ne zaman savundu? Çünkü *İşçinin Sesi* hattının özü buydu.

İşçinin Sesi'nin sol çizgiyi vulgarize ettiği iddiası da ilginç. Demek bu vulgar haliyle bile başedemediniz. Yoksa o günkü *İşçinin Sesi* çizgisini bugün geri dönüp bakınca mı vulgar buluyorsunuz? Burjuva ideolojisinden eme eme geçirdiğiniz on yılın sonunda bir keşfiniz olmasın bu sakın?

Kısacası oportünist yönetimin *İşçinin Sesi*'ne karşı ideolojik mücadele dışı yöntemlere (Kutlu "tüzüksel" diyor) başvurması çok yanlış değil, aksine kendi açılarından çok doğruydu. Başka türlü o koltuklarda kalmalarına imkan yoktu. Hem politik açıdan, hem de memuriyet icabı. Darbe öncesi partide sol çizginin egemen olduğu iddiasına gelince, bunu söyleyenin ne kadar sağda durduğunu varın siz hesaplayın.

Şunun altını bir kez daha çizelim: TKP'de bunalımı yaratan olgu *İşçinin Sesi* değildi. Nesnel ortamdı, derinleşen devrimci durumdu. Lenincileri kendi mantığına, menşevikleri de kendi mantığına göre hareket etmeye zorladı. Devrimci durumun gereklerine yanıt verme zorunluluğuyla, SSCB'nin dış politikasını Türkiye'ye izdüşürme misyonu giderek uyumsuzlaştı. Oportünist yönetim devrimci durumun gereklerine yüz çevirdi. Net tercih yaptı. Devrimci duruma uygun örgütlenme isteyen *İşçinin Sesi*'ne karşı saldırıda bir anlık bir

(Devamı 8. sayfada)

(Baştarafı 7. sayfada)
tereddüt ya da kararsızlık geçirmedi. Böylece, "resmi" misyonuyla devrimci duruma göre politika çizme arasında net bir seçim yaptığını da kanıtlamış oldu. Darbeye beş kala sergilediği kararsızlık ve insiyatifsizlik, politika belirlelememesinden değil, yanlış politika belirledikten sonra batağa saplandığını farketmesindendi.

Burada da yine oportünizmin nesnel mantığı işliyor. Güzel bir politik iflas tablosudur. Doğrudur, Kutlu'lar yaklaşan faşist darbeyi, avcı jibinden gözüne far sıkılmış tavşan gibi seyretti. Sağır sultanın ikazlarına bile kulak vermedi. Acı olmuştur.

"Resmi" TKP'yi, canla başla çürüttüğü devrimci durum yedi bitirdi. Faşist darbeden birşeyler çöplenmeye kalktılarsa da o da tutmadı. Sonra kelebek oldular. Bugün ise başka sulara yelken açtılar. Bıraktıkları TKP ise yoluna devam ediyor.

Arkadaşıyla kurduğu, hatta bir politik formasyon olarak kurulup kurulmadığı da pek belli olmayan, ama eylem alanında hiç görülmeyen TBKP hâlâ legal olamıyorsa, kendileri hâlâ içerideyse bunların nedenini kendi çapsızlıklarında aramalıdırlar. Çapsızdırlar, çünkü ilk ciddi politik girişimleri *kendi mantığı içinde* iflas etmiştir. Çapsızlıklarıyla burjuvazinin yüzünü kara çıkardılar. Burjuvazi yeni bir sosyal demokrat kadroyu ne yapsın? Ona oportünist lazım. Eğer serbest bırakılır ve legal bir parti kurmalarına izin verilirse bu ancak burjuvazinin çaresizliğini, "maalesef" TBKP kadrolarına mahkum olduğunu gösterir. Bu eski TKP/TİP kadrosunun bu denli hızlı bir şekilde sosyal demokratlaşması devrimcilerin de canını sıkan bir durum. Biz isteriz ki oportünizmi bu çapsız kadro örgütlesin, oportünizmin varolan nesnel temeli yeni ve daha kaliteli kadro arayışlarına yönelmesin.

Gerçekten eski menşevik yeni sosyal demokrat Kutlu'nun bohçasında pazarlayabileceği birşey kalmadı. Özeleştiri diye sanki anılarını yazıyor. Vakit varken aklını başına toplasın, böyle abuk şabuk özeleştiriler yazacağına, *İşçinin Sesi*'nce temsil edilen TKP hattıyla TBKP hattı arasında doğan büyük boşlukla *daha ciddi* ilgilensin. Yazısında kullandığı "tek ülke-tek parti ilkesini başkaları için de kullanmanın yollarını aramak TKP'nin doğal bir sorumluluğu olmalıydı" yollu formülasyon, "TBKP'nin yasal çalışma özgürlüğüne kavuşması ve bu özgürlüğün, TBKP dışındaki komünistler için de, yasal komünist partisini birlikte kurma amacıyla kullanılması doğrudan demokrasi görevimizle bağlıdır" ifadesi, yetmiyor. "Solun ağabeyi" gibi bir tavır takınması, yazılarındaki çelebice üslup yetmiyor. Daha ciddi uğraşması, elini de çabuk tutması lazım. Çünkü parti meseleleriyle ilgilenen çok kişi var, hem de dışardalar. 12 Mart sonrası için kendisi "burjuva politik güçlerinin korumakta acze düştüğü demokrasiye sahip çıkmak gerekiyordu" diyor. *(agy)* "Komünist" partilerinin bu temel ve evrensel "görevi" herhalde içinde yaşadığımız dönem için de geçerli. Ancak, burjuva politik güçlerinin korumakta acze düştüğü demokrasiye sahip çıkayım derken içeride unutulmak da var.

21 Ekim 1989

Grev tüzüğü gerçekten de iç savaşa karşı önlemdir

Hodri meydan

Grev tüğüzünü iptal edecek, tüm öteki anti-demokratik yasalarla birlikte mezara gömecek asıl güç işçi sınıfıdır, onun militan mücadelesidir.

Işçi sınıfının Netaş, Pirelli, Derby, Migros gibi önemli grevlerle atılım yaptığı 1986 yılının sonlarına doğru Özal hükümeti Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası'nın 50. maddesine dayanarak bir grev tüzüğü hazırlamıştı. Otomobil-İş'in açmış olduğu dava sonucunda Danıştay Haziran 1987'de bu tüzüğü iptal etti. Şimdi aynı tüzük, ufak birkaç değişiklikle ama özünü koruyarak, resmi gazetede yayınlanarak yeniden yürürlüğe sokuldu.

Tüzük illerde ve ilçelerde mülki amirlere çok geniş yetki tanıyor. Tüzüğe göre mülki amiı grev yerinde dört tür güvenlik kuvveti bulundurabiliyor. Mahalli güvenlik kuvvetleri (polis), jandarma komando birlikleri, hazır kuvvet ve ücreti işyerinin patronu tarafından ödenen özel güvenlik personeli. Herhangi bir olay meydana geldiğinde bu dört güç, mülki amir tarafından kullanılabilecek. Grevin başlamasıyla birlikte işyerinin değişik yerlerine geçici ya da kalıcı inzibat noktaları yerleştirilecek. Bütün bunlar yalnızca kapı önünde grev gözcüsü gömleği giymiş, yağmurda karda çadırsız, şemsiyesiz dikilen iki tane işçiye karşı mı acaba? Yoksa gerçekten bir iç savaş hazırlığı mı?

Ayrıca tüzükte, grev yerinde ve çevresinde "bu işyerinde grev vardır" pankartı dışında, sesli ve dergi, gazete, afiş, broşür vb. yazılı hiçbir propaganda aracına izin verilmiyor. Grev yerinde saz çalınması, türkü söylenmesi, grevin gidişi hakkında konuşma yapılması da engelleniyor. Grev kırıcılığı özendiriliyor, çalışmak isteyenlerin güvenliklerinin alınacağı belirtiliyor. Bir de, grev yerinde yapılacak her türlü eylem, konuşma, görüşmenin ses ve görüntü olarak kaydedilmesini getiriyor.

İşçilerin büyük bir tepki duydukları tüzüğü işveren sendikaları sevinçle karşılamış olacaklar ki TİSK genel sekreteri Kubilay Atasayar, yeni tüzüğe karşı yapılan eleştirilerin haksız olduğunu belirterek şöyle dedi:

"Tüzüğün amacı mülki amirlerin grev ve lokavtlarda tekdüze hareket etmelerini sağlamaktır." (*Günaydın*, 7 Ekim 1989)

Atasayar herkesi çocuk mu sanıyor ki, böyle kaba bir kandırmaca yapmaya çalışıyor. Tekdüze hareket etmenin çeşit çeşit türü olabilir. Mülki amirler, tekdüze bir biçimde grevlere hiç karışmayabilirler de. Açıktır ki amaç tekdüze hareket etmek değil, *belirli bir doğrultuda* tekdüze hareket etmektir.

Faşizmin çözülmesinden bu yana yasalardaki birçok madde eriyip gitti, çoğu değişime uğradı. İşçiler çıkmış oldukları grevlerde yasalara rağmen halkın en geniş kesimlerinden her türlü desteği görüyorlar. Dayanışma mitingleri, dayanışma geceleri, eğlence geceleri, yasaların üstünden atlayıp geçiyor. Toplu viziteye çıkmak, işe geç gelip, mesaiye kalmamak, işyerine topluca gelip, topluca gitmek vb. hep yasadışı grev, yasadışı gösteri vb. tür eylemlerdir. İşçilerin zorlamasıyla yasal sınırlamaların kaldırılıp atılışının ifadesidir.

Burjuvazinin grev tüzüğüne ihtiyaç duymasının nedeni tabandan gelen büyük dalganın korkusundandır. Bu saldırıyla birlikte 1986'dan bu yana kaybettiği bazı mevzileri yeniden ele geçirerek işçilere karşı yeniden daha güçlü bir konuma yükselmek istiyor.

Petrol-İş genel başkanı Münir Ceylan, grev tüzüğüne ilişkin olarak şöyle dedi:

"Hükümet bu tüzüğü yayınlayarak greve karşı değil de sanki iç savaşa karşı önlem alıyor." (*Hürriyet*, 6 Ekim 1989)

SHP genel sekreter yardımcılarından C.Selvi ise şu görüşü belirtti:

"Tüzükte grev sırasında mülki amirlerce alınması gereken önemler de sıralanmaktadır. ANAP iktidarı Türk işçisini düşman olarak mı görmektedir?" (*Milliyet*, 7 Ekim 1989)

Bu söylenenler gerçeğin ta kendisidir. Hükümet, burjuvazi adına, iç savaşa karşı önlem alıyor. Yalnızca ANAP iktidarı değil, başka burjuva kesimler de, Türk-Kürt tüm işçi sınıfını düşman olarak görüyor. İşçi sınıfı da onları düşman olarak görüyor. Cevdet Selvi'nin bunu gizleme çabası, sosyal demokrasinin rejimi yamayarak savunma anlayışını yansıtıyor.

Bu tüzük için yeniden Danıştay'a başvurulsun. Ancak mahkemelerden sonuç aramak, işin ufak bir yanıdır. Yalnızca bununla yetinmek hiçbir sonuç getirmez. Burjuvazi döneme göre, Danıştay'ın dün iptal ettiği tüzüğü, bugün güle oynaya onaylatabilir de. Zaten mahkeme kararlarını da asıl etkileyen güçler dengesidir. Grev tüğüzünü iptal edecek, tüm öteki anti-demokratik yasalarla birlikte mezara gömecek asıl güç işçi sınıfıdır, onun militan mücadelesidir.

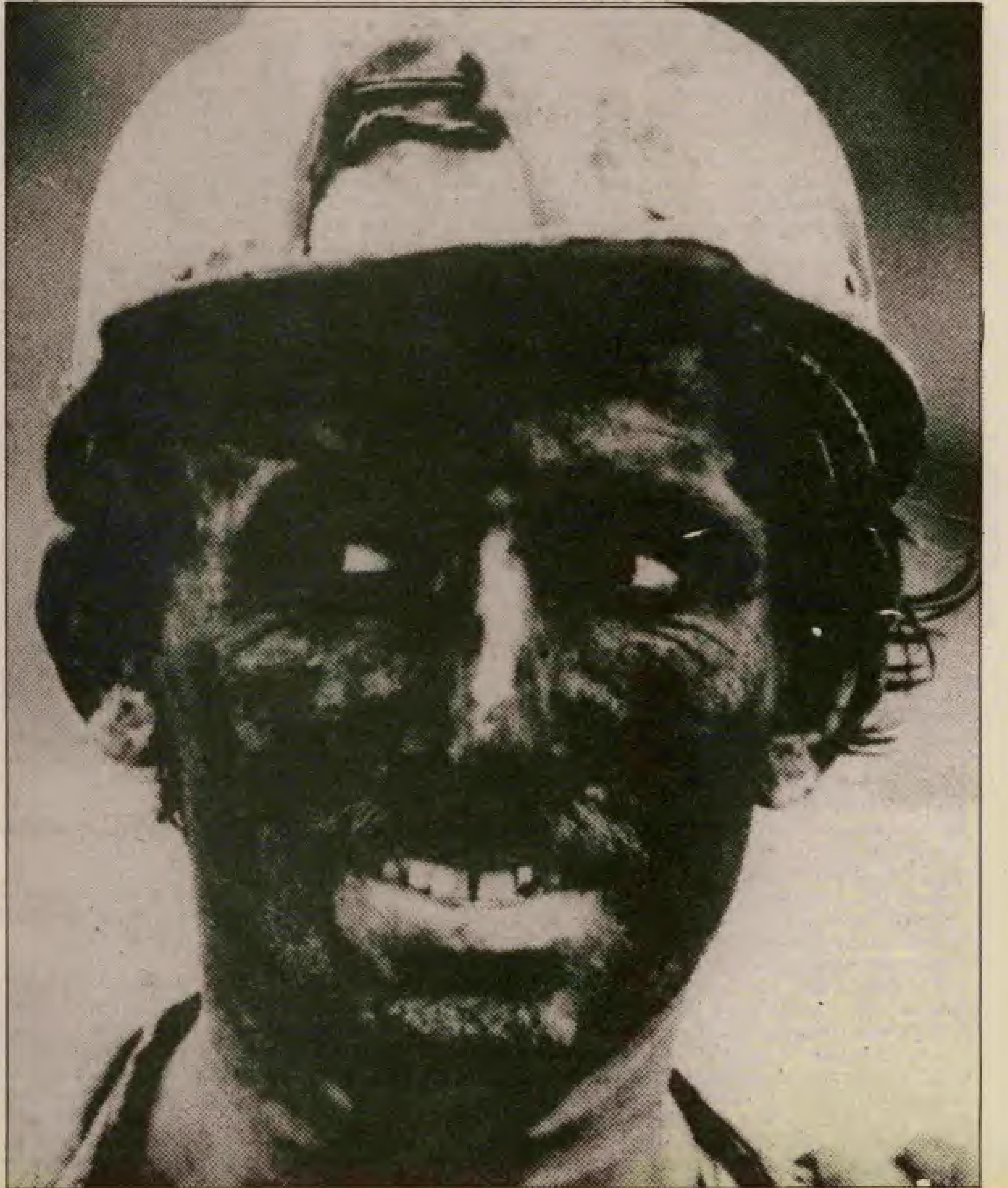
Grev tüzüğü, işyerine türlü çeşitli güvenlik kuvveti getiriyor. 1980 öncesinden biliyoruz ki, işçi sınıfı mücadelesi güçlüyse, güvenlik kuvveti işçiyi engelleyemez, tam tersine mücadele güvenlik kuvvetlerini bölmeye başlar. Pol-Der benzeri örgütler doğar. Ayrıca mücadele ille de tekil grev yerlerine tıkılmadı ya... Sokaklar, meydanlar var.

Grev tüzüğü, grev yeri çevresinde sözlü, notalı ve yazılı propagandayı yasaklıyor. Ama kafamızın içindeki bilinci de yasaklayamaz ya.

Grev tüzüğü, grev yerindeki her türlü eylemi ses ve görüntü olarak kaydedecekmiş. Bunun bir amacı, grevden sonra hangi işçileri atacağını "doğru" seçmektir. İşten atılmalara karşı işlisiz işçi dayanışmasını, bu kayıt olsa da olmasa da zaten yükseltmeliyiz. Bir başka amacı da yeniden faşizmi getirirse, kimleri cezalandıracağını "doğru" seçmek olabilir. Ama biz de geçmişten öğrendik. Bu kez kazanamayacaklar, yeni 12 Eylüller yapamayacaklar. Mücadeleyi zafere ulaştıracağımız için yaptıkları ses ve görüntü kayıtları devrimden sonra bizim devletimizin arşivlerini zenginleştirecek.

Düşman iç savaşa hazırlanıyor da, sanılıyor mu ki, biz TBKP gibi "ulusal mutabakat" arıyoruz. Yok biz de hazırlanıyoruz. Anayasalarını da, tüzüklerini de, devletlerini de başlarına çalacağız. Hodri meydan.

Mehmet Erenler

Öğrenci gençlik içinde güçleniyoruz ama pratik liderliği de güçlendirmemiz gerek

Öğrenci gençlik çalışması üzerine düşünceler

Biz bir bildiri dağıttık. O güne dek, ne bir forumda, ne bir eylemde, ne de başka solların bildirilerinde dinci faşistlerin okul ve yurtlardan atılmasına yönelik bir belgi yokken, ortalığı böyle belgiler sarıverdi.

Merhaba yoldaşlar,
Sizlere yazmayalı uzun zaman oldu. Bu yazımda öğrenci gençlik içindeki durumumuzdan, daldan dala atlayarak güçlü ve zayıf yanlarımızdan söz edeceğim.

Önce şunu belirtmek isterim ki, izlediğim kadarıyla yalnız öğrenci gençlik içinde değil, tüm kesimlerde gücümüz artıyor. Bunu, bizim hakkımızda, ya da bize "yanıt" olarak yazılan yazılardan da anlamak mümkün. Örneğin, belli ki, *Yeni Açılım* ve *Emeğin Bayrağı* bizden rahatsız olmuşlar.

Ben, fazla iddialısın suçlamasını da göze alarak yoldaşlarıma şunu söyleyebilirim. Bence bir süre sonra devrimci gençliğin sesi, *İşçinin Sesi*'nin yanında, omuz başında gürlemeye başlayacak... Gelişiyor ve güçleniyoruz. Ama şu anda ideolojik önderliğe sahip olmamıza rağmen pratikte henüz lider değiliz. Bu açığı kapatmalıyız.

Gördüğümüz, izlediğimiz kadarıyla, öteki sol hareketler, ideolojik bir çıkmaza girmiş durumdalar. Bazıları artık bizim belgilerimizi haykırmaya başladılar. Bu ideolojik liderliğimizin bir kanıtı. Bu çok güzel, ama yeterli değil.

Bir süre önce bildiri dağıtıp, kuşlama yaptık. Tam öğrencilerin çıkış saatinde, ben ve iki arkadaşım, ... fakültesinin ikinci katından kuşlamayı yaptık, aynı sırada öteki arkadaşlar da bildiri dağıtmaya başladılar.

Bildiride, Türkiye'nin içinde bulunduğu duruma, özellikle de gençliğin durumuna, mücadelesinin aldığı boyutlara, okul ve yurtlardaki dinci faşist öğrencilerin buralardan atılması gerektiğine, bunların öğrenci kimliklerinin alınıp, halkımızdan soyutlanmaları gereğine değiniliyor ve TBKP'ye sosyal-emperyalist deniyordu.

Burada bir parantez açıp, bir eksiği söylemek gereğini duyuyorum. Bu bildirinin elimize birkaç gün öncesinden geçmesi ve parti toplantılarında eksiksiz tartışılması çok daha iyi olurdu. Bu olmadı. Ben ve öteki arkadaşlarım, bildiriyi dağıtmadan önce tuvaletlerde okumak zorunda kaldık.

Her neyse, asıl ilginç ve güzel olan, bildiriyi dağıtırken ve dağıttıktan sonraki gelişmelerdi. Bildiğiniz gibi, ben ve arkadaşlarımın hemen hepsi TBKP içinden ve çevresinden kopup partimizi bulduk. Bildirileri TBKP'lilere verirken hoş olaylar oldu. Konu TBKP'nin sosyal emperyalistliğine gelince, nedense bu arkadaşların "acele işleri" çıktı. Bir de bildiriyi ellerine alıp, "TKP'den Komünist Gençler" imzasını görünce, bir arkadaşın deyimiyle "suratları çarşamba pazarına döndü".

İşte söylemek istediğim şeylerden biri de bu. Sanıyorum insanın partisinin, ideolojisinin bu kadar güçlü olması, bazen o insanı yalnızlığa itiyor. Biz ne zaman öteki sollardan arkadaşlarla tartışmak istesek, ya acele işleri çıkıyor, ya konu değişiyor ya da susuyorlar. Ama bunun bir de öte yanı var ki, Türkiye'de belkemiksiz aydınların bir bahane bularak Marksizmden uzaklaştığı şu dönemde, ideolojimiz berrak bir biçimde su yüzüne çıkıyor ve ilgi topluyor. Bu, tartışmak istemeyeni bile zaman zaman tartışmaya zorluyor.

Bildiriyi dağıttımız günden sonra, baktım okul kantininde bir gurup öğrenci tartışıyorlar. Yanlarına gittim. Tabii konu yine değişti. Bir zaman sessizlik oldu. Biraz sonra bildiriyi verdiğimiz TBKP'lilerden biri "ben dün bir yazı okudum" diyerek söze başladı. Sanıyorum masadaki çoğunluğa güvenerek, ya da bildiriye olan ilgi karşısında birşeyler söyleme ihtiyacını duyarak tartışmaya başladı. Konuşmalar devam ederken masa önce kalabalıklaştı ve yine köşeye sıkıştıklarını anlayan bazı kişilerin, yine "acele işleri" çıktı.

Anlayabildiğim kadarıyla TBKP'liler bildiriye çok "kızmışlar". "Bize çok kaba bir dille yanaşmışsınız, uyuz reformistler demişsiniz" diye ağlaşıyorlar. "Biz sol içinde böyle şeyleri yanlış olarak görüyoruz ve bunu da söylüyoruz" diyorlar. Bu eleştiriye karşı ben de şunu söyledim ve önerdim:

Eğer kızgınlığınız yalnız ve yalnızca kullandığımız dileyse, çoktan unutmuş olduğunuz Lenin'i yeniden okuyun ve devrime zarar veren anlayışlara karşı kullandığı dili bir daha görün. İkincisi, böyle bir dilin sol içinde kullanılması kötü olabilir. Ama biz TBKP'yi sol içinde görmüyoruz. Siz neredeyse sosyal demokrasinin de sağındasınız. Önerim ise şu oldu: Eğer TBKP'liler bildirimizde "yalnızca" kullandığımız dile kızmışlarsa, biz de yalnızca bu arkadaşlar için bir bildiri çıkartalım ve "uyuz reformistler" yerine "sevgili uyuz reformistlerimiz" diye yazalım.

Dağıttığımız bildiri üstüne birkaç söz daha söylemek istiyorum. Sanıyorum öğrenci gençlik böyle bir bildiriye yıllardır hasretti. Bize gelen bildiri sayısı fazla derken, birçok arkadaştan aşırı bir istek geldi. Eğer çoğaltabilseydik daha iyi olurdu. Ama asıl önemlisi bildiri çok güzel karşılandı. O güne dek, ne bir forumda, ne bir eylemde, ne de başka solların bildirilerinde dinci faşistlerin okul ve yurtlardan atılmasına yönelik bir belgi yokken ortalığı böyle belgiler sarıverdi. Bu ideolojik önderliği pratik liderlikle tamamlamak biz komünist öğrencilere düşüyor.

Öğrenci gençlik içinde güçlendiğimizi söylemiştim. Bunun nedenlerinden biri de sanıyorum, insanlara açıklık ve güvenle yanaşmamız, her tartışmada, her zaman Marksizm-Leninizme sarılmamızdır. Böyle olunca, yaşam bizi sürekli doğruluyor.

Bir sorun da şu: TBKP ve zihniyeti öğrenci yığınları arasında henüz yeterince sergilenmemiş. Zaten tıkanma noktasına gelen ideolojileriyle öteki sollar bunu yapmaktan aciz durumdalar. Bu görev yine bize düşüyor. Yeni ve acil bir başka görev ise "TKP biziz"i daha geniş kesimlere tüm açıklığıyla anlatmak. Konuştuğumuz insanlara, biz TKP'yiz deyince, siz TİP'le birleşmediniz mi diye soruyorlar. Sanıyorum önümüze koyacağımız hedeflerden biri de bu olmalı.

Bir sorun daha var. O da yayınların elimize çok geç ulaşması. Geçici olduğunu bildiğimiz bu sorun üzerinde yoğunlaşmak gerektiği açık.

Türkiye'de kavganın kızıştığı ve daha da kızışacağı günlerin arifesindeyiz. Yani "olanaklar artacak ama tehlike azalmayacak". Burjuvazi elindeki kozları iyi kullanma çabası içinde. Gelişmelere bakılırsa, burjuvazi TBKP'yi bu ya da başka bir ad altında yasallaştıracak. Bu sahte demokrasi rüzgarlarını estirirken, aynı zamanda gerçek devrimcilere, komünistlere karşı da terör rüzgarları estirecek. İşte yoldaşlar, TBKP zihniyetinin sergilenmesinin ve gerçek TKP'nin yükseltilmesinin gereği buradan da kaynaklanıyor.

Olanakların arttığı ama tehlikenin azalmadığı dönemdeysek, tüm birimlerde güvenlikli çalışmanın gündeme getirilmesi ve gazetemizde bu konuya yer verilmesi de bir gereklilik. Tam da TKP'mizi yükselteceğimiz bir döneme girerken darbe yememiz iyi olmaz sanıyorum. Biz ne öğreniyorsak bu partide öğreniyoruz. Partimizi savunmak en azından bizim için çok gerekli.

Bir başka eksiklik de sanıyorum kadın sorunu. Partimizde kadın yoldaş sayısı bildiğim kadarıyla yeterli değil. Sürekli, kadın sorunu diyoruz ama bu sorun bilincimizden biraz kaymış durumda. Ayrıca şu sıralar gündemde olan Stalin dönemi hakkında yazı yazılırsa sevineceğim.

Öyle bir döneme giriyoruz ki tam da TKP'mize uygun, yoğun ve sıcak bir kavga, kargaşa ve ateş dönemi... Bu kavga içinde TKP'mizin bir güneş gibi doğma vakti geldi çattı. Hep birlikte TKP'mizi yükseltelim!

Tek silah TKP!
Tek yol devrim!
Devrimci selamlarımla.

Hasan Ali Uzun, İstanbul

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde dağıtılmış olan, *Devrimci Gençliğin Sesi* imzalı bildiriden parçalar veriyoruz:

Gençlere işçi sınıfının yolundan yürümek düşer

1989 yılı hareketli bir yıl oluyor. Ama henüz öğrenci gençlik, işçi sınıfının arkasında olması gerektiği perspektifiyle hareket etmiyor.

Her ne kadar iktidar, yapay gündemler sokuşturmaya çalışsa da, sonuçta, işçi sınıfı gündeme damgasını vurmuş: "1989 yılı işçi yılıdır" dedirtmiştir.

Halkın yaşam koşulları gün geçtikçe zorlaşmakta, sınıf çelişkileri keskinleşmekte, sınıflar arasındaki uçurum artmaktadır.

Bugün Türkiye işçi sınıfı, bir yandan yoğun ekonomik bunalımın etkisiyle, öte yandan tarihsel geleneklerinden ve enternasyonal gelenekten öğrendikleriyle, bir hayli deneyim kazanmıştır. Türkiye işçi sınıfının ekonomik savaşımı giderek daha çok siyasallaşmaktadır. İşçiler tabandan yaptıkları baskıyla Türk-İş'te kendilerini satmayacak bir yönetim için diretiyorlar. Sendikalardan bağımsız çıkışlar gerçekleşiyor. Şube düzeyinde olsa da devrimci işçiler yönetime geliyor.

İTÜ'lü yemekhane işçileri de, bir eylem yapmışlardır: Yavaş yemek verme. Zaten ne kadar seçenekleri vardı ki, grev yapamıyorlar, daha az ses getirecek eylemleri seçseler haklarını alamayacaklar. Oysa talep ettikleri ücretin yaşamsal önemi var. Sendikaları yetersiz kaldığı halde, yemekhane işçileri bir de Ayazağa'da yürüyerek militanlıklarını göstermişlerdir. İşçiler, İTÜ'lü öğrencilere bir sorunu yeniden hatırlattılar: Yemek sorunu ve beraberinde harç sorunu.

Bu kısacık pratik deneyimde işçilerle öğrenciler birbirlerine biraz daha yakınlaştılar. İşçiler ve öğrenciler sorunların nasıl çözüleceğini biraz daha kavradılar.

Biz de diyoruz ki:

- Hem işçi ücretleri sorunu hem de yemek sorunu, bu düzen değişene dek sürecektir.
- Öğrenciler kendi sorunlarından hareketle verdikleri mücadeleyi işçi sınıfının savaşımına bağlayamazlarsa kazanımları kalıcı olmayacaktır.

İTÜ İşletme Fakültesi'nden
Devrimci Gençliğin Sesi

Türk-İş'in kongresi yaklaşırken, sendikal konuda parti programında ve parti yayınlarında yer almış çeşitli görüşlerden bir derleme yaptık. Böylece, Türkiye'de nasıl işleyen, neleri savunan bir sendikal hareket olmalı sorusuna yanıt getirmeye çalıştık. Belirli bir anlayış çerçevesinde bu istemler tartışılabilir, değiştirilebilir, geliştirilebilir. Ancak bunun ötesinde, buradaki istemleri geneliyle gerçekçi bulmayanlar çıkacaktır. O zaman bilin ki, asıl gerçekçi olmayan onlardır.

NASIL BİR SENDİKAL HAREKET?

SENDİKAL MÜCADELE ANLAYIŞIMIZA İLİŞKİN GENEL BİR ÖZET

İşçi sınıfının sayısı, onun elinde çok önemli bir toplumsal güç kaynağıdır. Sendikalar, bu gücü örgütleyerek ve işçiler arasındaki rekabeti önleyerek kapitalist sömürüyü azaltmak, ücretleri ve çalışma koşullarını iyileştirmek için doğdu. Kapitalizm varolduğu sürece de bu yönde kararlı bir mücadele verilmesi zorunludur.

Ekonomik-demokratik istemlerimizin ölçütü, burjuvazinin ne kadar verebileceği değil, toplumsal gelişmenin çıkarları açısından işçi sınıfının alması gerekenin ne olduğudur. Bu anlayışla doğru dürüst ücret sendikacılığı yapıp işçilerin haklarını koparmayan, daha ileri bir sendikacılığı hiç yapamaz.

Sendikal mücadele ile işçiler çeşitli başarılar kazanabilirler, ama asıl kalıcı başarı bu mücadele sürecinde işçilerin birliğinin sağlanmasıdır. Bu nedenledir ki sendikal birlik ilkesel bir konudur. Birlik içinde sendikalar, giderek sınıfın tam kurtuluşuna da hizmet eden örgütsel odaklar olmayı öğrenmek durumundadırlar.

Komünistler, yönetimde kimin olduğuna bakmaksızın tüm sendikalarda çalışır, Marksist propaganda yürütürler. Sendikaların er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilirler, sendikaları bölmezler, içinde çalıştıkları sendikanın disiplinini çiğnemezler.

SOMUT OLARAK SENDİKAL HAREKETE İLİŞKİN ÖNEMLİ BİRKAÇ GENEL NOKTA

Türk-İş'te sendikal birlik

Sendikal birlik, Türk-İş'te birliktir.

Bağımsız sendikalar Türk-İş'e katılmalıdırlar.

Ayrı bir konfederasyon olarak, burjuvazinin işçileri din temelinde bölme çabasına yarayan Hak-İş de Türk-İş'e katılmalıdır.

DİSK'e yapılan haksızlıkların hesabı sorulmalı, DİSK'in faşizm döneminde gaspedilen bütün malpara varlığı faiziyle geri alınmalıdır. Ancak bu, Türk-İş'i güçlendirme yolunda kullanılmalı, DİSK açılmamalı ve başka yeni bir konfederasyon kurulmamalıdır.

Türk-İş'in tüzüğünde yeralan "her işkolunda tek sendika" ilkesi ikircimsiz uygulanmalı, Türk-İş'te aynı işkolunda birden fazla sendika kalmamalıdır.

Türk-İş'in değişebileceği, geçirdiği değişimle kanıtlanmıştır. Mücadele, Türk-İş'i demokratik bir işleyişe, devrimci bir anlayışa kavuşturma yönünde olmalıdır.

Türkiye tekelleri dünya tekelleriyle içiçedir. Uluslararası alanda sendikal mücadele yükseltilmeden ülke çapında mücadele yetersiz kalır. Sendikal birlik yalnızca ülke çapında değil, uluslararası düzeyde de zorunluluktur.

Sendikalar, üyesi oldukları uluslararası sendikal örgütlerin, mücadeleyi uluslararası düzeyde planlayıp örgütlemeleri ve uluslararası düzeyde eyleme geçmeleri için aktif çaba göstermelidirler.

Sendikalaşma

İşverenler ve onların devleti, işçiler arasında rekabeti kışkırtarak sömürüyü artırmaya çalışırlar. Burjuvazinin bu çabalarını sonuçsuz kılmak için, işçiler arasında sendikalı sendikasız, işli işsiz, sendikaya üye olabilen olamayan, şu sendikanın üyesi bu sendikanın üyesi vb. hiçbir ayrım kalmamalıdır. Kapitalizm koşullarında bu tam gerçekleşemez ama yine de işçi hareketinin gitmeyi hedefleyeceği yön budur. Bu genel doğrunun yanısıra, bir de Türkiye'de burjuvazinin özel olarak sendikasızlaştırma girişimleri vardır.

Bunların ışığında, sendikalar, işli ya da işsiz olan, küçük ya da büyük işletmede çalışan vb. tüm işçilerin sendikalaştırılması için ülke çapında yoğun çaba harcamalıdırlar. Bu olmadan sendikal birlik yeterince kapsamlı olamaz.

Bu kampanyayla da bağlı olarak sendikalar güçlendikçe engelleri yıkmak üzere şunlar amaçlanmalıdır:

a) İşyerlerindeki bütün sendikasız işçileri (çıraklar dahil) üye yapmak.

b) İşsiz işçilerin aidat ödemeden sendikalı olabilmelerini sağlamak.

c) A-B tipi, "memur", "sözleşmeli" gibi yapay ayrımları hiçe saymak.

d) Kafa-kol emeğini beraberce örgütlemek.

e)Serbest bölgelerdeki işçileri de sendikalaştırmak.

Genel greve ilişkin bir genel doğru

Son yıllarda genel grevden çok söz edildi. İşçi sınıfımızın buna gücü fazlasıyla vardır. Genel grev yapılır ve kazanılır. Ancak, bir koşulla:

"Eğer proletarya, düşmana karşı kullanılan siyasal basınç yöntemlerini mantıksal sonucuna götürmeye hazırlıklı değilse, bu yöntemlerin hiçbiriyle amacına ulaşamaz." Bir eylemin düşmanda yaratacağı tepkiyi, bu tepkiye işçinin yanıtını, yani eylemin tırmanışını hesaba katmak gereklidir. Eğer eylemin tırmanabileceği düzeylere yeterli hazırlık yoksa, sırf bu nedenle işçiye geri adım attırmak, işçiyi yenilgiye sürüklemek olanaklıdır.

Bu nedenle, genel grevin de olası mantıksal sonucuna karşı ciddi örgütsel hazırlık yapılmalıdır. Her fabrikada işçiler örgütlenmelidir. Ordunun, çevik kuvvetlerin vb. olası saldırılarına karşı tedbir alınmalıdır.

Devrimci siyasal merkez ihtiyacı

Bugün Türkiye'de devrimci bir siyasal merkeze ihtiyaç vardır. İşçi sınıfımız, bazı işkollarında işçi komisyonları kurarak bu soruna çözüm üretmeye çalıştı. İleri işçilerden oluşan bu komisyonlar, devrimci siyasal merkez boşluğunu gidermek üzere ortaya çıktı ama bazı küçük burjuva devrimci hareketlerin, bu komisyonları sendikal çerçeveye hapseden, kendi bölücülüklerine alet eden yanlış yaklaşımları yüzünden bu güzel gelişme şimdilik boğuldu. Bu komisyonlar yeniden gündeme geldiğinde, şuna dikkat etmek gereklidir:

Bu örgütlenme, sendikaların, sendikal mücadelenin tamamlayıcısı, sendikalar içindeki muhalefetlerin yol göstericisi olabilir, ama kesinlikle sendikal çerçeveye hapsedilemez. O, sendikal çerçevenin *ötesinde*, devrimci siyasal merkez örgütlenmesidir.

SENDİKAL İŞLEYİŞ

Seçim ilkesi

Tabanın söz ve karar sahibi olmasının temel yöntemi "seçim"dir. Sendika işyeri temsilcisinden genel merkeze dek her düzeyde yönetici seçimle işbaşına gelmeli ve ancak onu seçenlerce görevden alınabilmelidir.

Seçim esasları keyfi saptanmamalı

Sendika şube genel kurullarının delege seçimlerine esas olan işyeri guruplandırmaları ve delege sayıları, yönetimce keyfi olarak değil, önceden saptanmış esaslara göre belirlenmeli, kesin durum seçimlerden en az üç ay önce ilan edilmelidir.

Hükümet programı değil çalışma raporu

Genel kurullar için, hükümet programı özentisi, laf salatası dolu, geçen dönemin çalışmalarını cilalı bir sunuşla gözden gizleyen ve tüm sendikal hareket açısından bakıldığında kaynak israfı olan çalışma raporları değil, geçen dönem çalışmalarının net ve özlü olarak hesabını veren çalışma raporları.

Tasfiyecilik yok

Sendikalarda farklı görüşlerin serbestçe propaganda edilmesinin olanakları yaratılmalı, siyasal görüş farklılıkları nedeniyle üye tasfiyesi yoluna sapılmamalıdır.

Profesyonel sendikacının ücreti

Profesyonel sendikacının ücreti, o işkolundaki vasıflı işçi ücretini, aldığı hizmet ödentisi ise, sözleşmeyle bağlanmış kıdem tazminatını aşmamalıdır. Daha yüksek ücret isteyen araştırmacı olursa ve bunları çalıştırmak işin çıkarı açısından zorunlu bulunursa, özel kongre kararı alınmalıdır.

Kadın işçiler

Kadın işçilerin sendikal çalışmaya her düzeyde daha çok ve aktif katılmaları özendirilmelidir. Sendikalar, kadın üye ve aktif sendikacı sayısını artırmak için özel çaba harcamalıdırlar.

Ismarlama değil örgüt yayını

Sendika yayınlarının özel bürolar, şirketler tarafından hazırlanması doğru değildir. Bu gibi işler sendikaların kendi yetiştirdikleri kadrolarca yapılmalı ve sendika üyeleri de işe aktif katılmalıdır.

Bölge ve il temsilcilikleri

Sendikal hareketin toplu ve eşgüdümlü davranma yeteneğini geliştirmek için il çapında sendikalararası örgütlenmelere önem verilmelidir. Türk-İş'in atamalı bölge ve il temsilcilikleri seçimli bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Temsilcilik odası

İşyerlerinde sendikanın temsilcilik odası olmalı, temsilcinin sendikal çalışma süresi hiçbir şekilde kısıtlanamamalıdır.

Sendika binalarının açılış saatleri

Bugün birçok sendika şubesi akşamları ve hafta sonlarında kapanıyor. Oysa sendika işçilerin örgütüdür, işçinin mesai saatleri dışında, akşamları ve hafta sonları da açık olmalıdır. İşleyiş buna göre ayarlanmalı, uygun bir nöbet düzeni içinde üyelerin görev alması sağlanmalıdır. Özellikle grev sırasında, sendika şube binaları işçilerin karargahı olarak kullanılabilmelidir.

Toplu sözleşme komiteleri

Toplu sözleşme dönemi öncesinde her işyerinde toplu sözleşme komitesi kurulmalı, işçilerin görüşleri alınmalı, toplu sözleşme taslağı buna göre hazırlanmalıdır.

Disiplin kurulu

İşten çıkarmalara karşı alınacak en etkili önlemlerden biri, büyük çoğunluğunun seçilmiş işçilerin oluşturduğu disiplin kurulu uygulamasını yerleştirmektir.

İşçi sağlığı kurulu

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda işverenin gerekli önlemleri alıp almadığını denetlemenin kilit aracı, işçi sağlığı ve iş güvenliği kurullarıdır. Sendikalar, bu kurulların kurulmasına öncülük etmeli ve bunları aktif işletmelidirler. Bu kurulun üye çoğunluğu, işyerinde seçilmiş işçilerden oluşmalıdır.

SENDİKAL-DEMOKRATİK İSTEMLER

Bunların bazıları ülke çapında sınıf mücadelesinin hedefleridir, bazıları ise sendikanın gücüne ve tutumuna bağlı olarak toplu sözleşmelerde elde edilebilir hedeflerdir.

Yasalara yama yetmez

Sendikalar, anayasanın ve iş yasaları dahil, tüm anti demokratik yasaların baştan sona kaldırılmasından yana mücadeleyi yükseltmelidirler. Sendikaların burjuvaziden ve onun devletinden bağımsızlığını, bunun yanısıra tüm emekçilerin tüm demokratik haklarını savunmalıdırlar. Tüm çalışanlar için eksiksiz sendikal haklar, YHK'nın kaldırılması vb. hep bu çerçevenin içinde kalan hedeflerdir.

Çocuk işçilerin hakları

Çocukların çalıştırılması, 12 yaşından başlayarak, yaşa göre günde 2-6 saat arasında sınırlandırılmalı, eğitimle işin eşgüdümü sağlanmalı ve çocuk sağlığına zararlı işkollarında tümden yasaklanmalıdır. Üretimde hatırı sayılır bir yer tutan bu işçi kesimine tam sendikal haklar tanınmalıdır.

35 saatlik iş haftası İstiyoruz

Annelerin iki istemi

Kadın ya da erkek çalıştığına bakılmaksızın, bütün işyerlerinde kreş kurulmalıdır. Emziren analara üç saati geçmeyen aralıklarla, yarım saatin altına düşmeyen teneffüs izni tanınmalı, böyle anaların işgünleri 6 saate düşürülmelidir.

Kadın işçilere, kazançlarından kaybetmemek, bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım almak koşuluyla, doğumdan önce ve sonra 8'er hafta ücretli izin verilmelidir.

Asgari ücret

Ülkedeki bütün ücretlere taban oluşturan asgari ücret, niteliksiz işgücünün değerini yansıtmalı, bunun için iki çocuklu bir ailenin fiziksel, toplumsal-kültürel tüm ihtiyaçlarını dikkate almalı, vergidışı bırakılmalı, her yıl, toplu sözleşme döneminin başlamasından *önce* net olarak saptanmalıdır.

Ücretler haftalık ödenmeli

İşçinin geçimini ayarlaması açısından, haftalık ücret daha iyidir. Ayrıca, kapitalistler, ücretleri ne kadar geniş aralıklarla öderlerse, kullandıkları bir metanın (bu durumda işgücünün) parasını o kadar geç ödemiş, yani o kadar bedava kredi kullanmış oluyorlar. Neden işçi kapitaliste faizsiz kredi versin? Ücretler haftalık ödenmelidir.

Ek "yardım"ların çıplak ücrete katılması

Sendikalar uzun yıllardır, çıplak ücretin yanısıra çok sayıda ayninakdi ek ödeme almaya dayalı bir toplu sözleşme düzeni uyguluyorlar. Bu, ilk bakışta, çeşitli kalemler altında işçiye daha yüksek ücret sağlıyormuş izlenimini uyandırıyor. Ama gerçekte böyle değildir.

Tam tersine, bu yöntemle, bütün işçilerin işgücünün karşılığı olarak her zaman elde etmeleri gereken gelir, yalnızca bazı zamanlarda bazı işçilere veriliyor. Örneğin, her işçinin, bir yakını öldüğünde onun cenazesi için yeterli parasının her zaman olması gerekirken, bu parayı yalnızca bir yakını ölen işçi alabiliyor.

Bu durum, ortalama işçiye göre belirlenen işgücü değerinden, kişilerin o an içinde bulunduğu koşullarda somut olarak ihtiyacı olmayan kalemleri düşerek işverenlerin ek kâr etmesini getiriyor. Farklı işyerlerinde aynı işi yapan işçiler arasında ücret eşitsizliğini körüklüyor. Üstelik, işveren ödemesi gerekenden daha az ödediği halde, yardımsever baba havaları atarak sınıf çelişkilerini bulandırabiliyor.

Sendikalar, gerçekten farklılık gerektiren fazla mesai-vardiyagece zammı gibi ek ödemelerin dışındaki bütün ayni-nakdi ödemelerin, çıplak ücrete katılmasını sağlamalıdır. Bunun getireceği, primlerin artması vb. sakıncalar ayrıca ele alınmalı, örneğin primlerin tümünü işverenlerin ödemesi gibi yollardan giderilmelidir.

Kıdem tazminatı

Aynı işte çalıştıkça işçi ustalaştığı için, onun işgücünün değeri artar. İşe girilen zamanla çıkılan zaman arasında biriken bu değer farkı, işçinin ücretinin bir bölümüdür ve işçi işten çıkarken kıdem tazminatı olarak ona ödenmektedir. İşverenin işçinin bir kısım ücretini işçi işten çıkarken ödemesi, işçinin işverene faizsiz kredi açması demektir.

Kıdem tazminatı ücrete katılıp işçiye peydeıpey ödenmelidir. Kıdem, işyerine değil işe bağlanmalıdır. Kıdem tazminatı işsizlik parası değildir ve öyle sayılmamalıdır. İşsiz işçiye ayrıca işsizlik parası ödenmelidir.

Zorunlu tasarruf istemiyoruz

Burjuvazi, emekçilerden zorunlu "tasarruf" vb. toplayarak, devleti alenen finanse ediyor. Zorunlu tasarruf kaldırılmalı, yapılan kesintiler, birikmiş faizleriyle birlikte hemen geri ödenmelidir.

İzin parası

İşçinin yıllık izin süresinde aldığı ücret, bırakın tatil yapmayı, karnını doyurmaya bile yetmiyor. İşçiye, izin öncesinde bir kerede, net olarak izin parası ödenmelidir. İzin parası, yıllık brüt ücretin yüzde 10'undan az olmamalıdır.

İşçi alacakları

İşverenlerin, hem çalışan hem de işten çıkartılan işçi yığınlarına yüzmilyarları bulan ücret, ikramiye, tazminat vb. borcu vardır. Tüm işçi alacakları, faizleriyle birlikte hemen, peşin ödenmelidir. İşverenin iflası durumunda, ilk alacaklı hakkı banka vb. gibi alacaklıların değil, işçilerin, sonra SSK'nın, sonra öteki alacaklıların olmalıdır.

Yaşa değil işe göre ücret

Çıraklara yaşa göre ücret uygulaması kaldırılmalıdır. Çırakların başlangıç ücreti, yaptıkları işteki vasıfsız işçi ücretinden daha az olmamalı, ücret vasıf artışıyla orantılı olarak yükseltilmelidir.

Çalışma süresine ilişkin

Bütün işçiler için 7 saatlik işgünü (35 saatlik iş haftası), tehlikeli ve sağlığa zararlı işlerde 4-6 saatlik işgünü.

Tüm işçilere, haftada 48 saatin altına düşmeyen, kesintisiz hafta tatili.

Mesai başında ve bitiminde kart basma, işyerinin dış kapısında olmalıdır.

Bugünkü biçimiyle fazla mesai kaldırılmalı, zorunlu olduğu durumlarda çifte ücret, gönüllülük ve kısa süre esasına oturtulmalıdır.

Kurulların en az yarısı işçi

İş ve çalışma yaşamıyla ilgili uyuşmazlıklara bakan tüm yargı ve hakemlik kurullarının, disiplin kurullarının, en az yarısı işçilerin seçtiği temsilcilerden oluşmalıdır.

Meslek eğitimi

İşçinin bütün serveti işgücüdür. Sendikalar, işçilerin, işverenin yasal ve parasal yükümlülüğü altında meslek geliştirme olanaklarından yararlanmaları için mücadeleyi yükseltmelidirler.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği

Her işyerinde işyeri hekimi olmalıdır. Tüm işyerlerinde işçiler, işverenin yasal ve mali sorumluluğu altında, her altı ayda bir, tam sağlık denetiminden geçirilmelidir. Sendikalar, tehlikeli ve sağlığa zararlı işlerde işverenin bütün önlemleri almasını gözetmelidir. Bu tür üretimin yapıldığı işyerlerinde meslek hastalıkları uzman hekimi bulunmalı, sağlık denetimi her üç ayda bir yapılmalıdır.

Sendikalar, işverenin işçilere, iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı eğitim ve korunma araçgereci vermesini denetlemelidirler. Tüm işyerlerinde tam örgütlü yıkanma, soyunma odalarının kurulması, sabun vb. temizlik malzemelerinin bulunması sağlanmalıdır.

Çevre sorunları

Kazlıçeşme, İzmit körfezi, Murgul gibi yüzlerce örnekten de açıkça görüldüğü gibi, çevre sorunlarının ana kaynağı, kapitalizmin, işçi sınıfını ve emekçi halkı kötü koşullarda çalıştırması ve yaşatmasıdır. Çevre sorunları en başta işçi sınıfının sorunudur. O mücadeleyi -yükseltmedikçe burjuvazi bu sorunları çözmek için genellikle kılını kıpırdatmaz.

Sendikalar, işyerlerinde gaz, sıvı ya da katı atıkların çalışma ve yaşam koşulları, çevre sağlığı açısından etkilerini araştırmalı, işyerlerini çevre sorunlarına karşı mücadelenin odağı yapmalı, bu konuyu toplu sözleşmelerde gündeme almalıdırlar. Bu uğurda, uluslararası sendikal örgütlerle birlikte aktif mücadeleyi yükseltmelidirler.

İşten çıkarmalar tensikatlar

İşverenler, teknolojiyi geliştirme, aynı sayıda işçiyi daha yoğun çalıştırarak üretimi artırma ve ücret düzeylerini düşürme uygulamalarının bir sonucu olarak, işten çıkarmalara, tensikata gidiyorlar.

İşçi sınıfı teknolojinin gelişmesine değil, ancak bunun faturasının kendisine ödetilmesine karşı çıkar. Teknolojik gelişme nedeniyle tensikata uğrayan işçiler için, yeni bir işdalında tam meslek eğitimini sağlamaya ve bu arada ailesini geçindirmeye yetecek özel bir tazminat istenmelidir. Sendikalar bunun için mücadeleyi yükseltmelidirler.

İşçileri daha yoğun çalıştırarak ya da sözleşme kapsamı dışında ucuz işgücü bularak sömürüyü yoğunlaştırmak için işçi atmaya karşı tek ana güvence, işli işsiz tüm işçilerin birliği ve militan dayanışmasıdır. Yalnızca işçi çıkarılmasını engellemek yetmez, işsiz kalmış işçilerin haklarının da savunulması gereklidir.

Bir yandan işyerlerinde işçi çıkarmanın, çoğunluğu seçilmiş işçilerden oluşan disiplin kurullarınca denetlenmesi toplu sözleşmelerde bir hak olarak elde edilmeli, bir yandan kapsamlı bir işsizlik sigortası için mücadele edilmeli, bir yandan da işten çıkarılmış ve iş bulamamış işçilerle her türlü dayanışmanın yaratıcı yolları bulunmalıdır. Örneğin, işli-işsiz işçi dayanışma sandığı kurmak gibi yollara başvurulabilir. Ayrıca, kimi işyerlerinde varolan ve bugün işveren için bir sermaye havuzu işlevini gören işçi yardımlaşma sandıkları, sendikaların aktif çabasıyla işverenlerin denetiminden kurtarılarak, işli-işsiz işçi dayanışması amacına hizmet eder duruma getirilebilir.

Tam kapsamlı sosyal sigorta

Tüm emekçileri, her türlü durumda kapsayacak bir sosyal sigorta sistemi oluşturulmalıdır. Çıraklar, öğrenci işçiler, yarım-gün, evde, geçici vb. çalışan tüm işçiler, bu sigortanın kapsamına alınmalıdır. Bu sigorta, hastalık, yaralanma, sakatlık, yaşlılık, meslek hastalıkları, doğum, dul kalma, yetimlik ve işsizlik vb. her türlü durumu kapsamalıdır. Sigorta primlerinin tümü kapitalistler ve devlet tarafından karşılanmalı.

İşsizlik tazminatı, iş bulup belli bir süre çalışmış olmak koşulu aranmadan, işsiz olarak kayıtlı herkese, aileleri de hesaba katılarak ödenmelidir.

Emeklilik, yaşa göre değil, çalışma süresine göre belirlenmelidir. Emekçiler arasında ayrıcalıklı bir gurup yaratmaya ve sosyal güvenlik sistemini kârlı bir şirkete dönüştürmeye yönelik süper emeklilik, vb. uygulamalar kaldırılmalıdır.

SSK, ES ve Bağ-Kur'u da içine alarak, kentteki ve kırdaki bütün emekçi kesimler için ortak bir sigorta kurumuna dönüştürülmelidir. Kurumun tüm yönetim ve denetimi işçilere devredilmelidir. SSK genel kurulu her yıl toplanmalı ve yönetimini seçmelidir. Sigortasız işçi çalıştıran işyerlerini saptamak, sigortasız işçileri sigortalamak ve tüm işverenlerin prim borçlarını toplamak hak ve yetkisi de tümüyle SSK'ya geçmelidir.

İşverenlerin SSK'ya olan eski prim borçları, faizleriyle birlikte hemen ödenmelidir. Cari prim alacakları ise işverenin banka hesabından her hafta otomatik olarak kesilmelidir. SSK kasasında biriken sigorta fonları, sosyal sigorta sistemini güçlendirici, işçilerin ve emekçilerin iş ve yaşam koşullarını iyileştirici yönde, SSK genel kurulunun kararları doğrultusunda kullanılmalıdır.

Sözleşme süresi

Hayat pahalılığı, sözleşmelerle alınan zamları hızla küçülttüğü gibi, genellikle düşük belirlenen 2.yıl zamlarını da iyice anlamsızlaştırıyor. Sendikalar, toplu sözleşme görüşmelerinde Türk-İş'in bu konudaki ilke kararını kararlılıkla uygulamalı, toplu sözleşmelerin süresi 1 yıl olmalıdır.

Sözleşmenin yürürlüğe girmesi

Sendikalar, sözleşmeyle elde edilen hakların tümünün, grevde geçen süre de dahil eski sözleşmenin bitiş tarihinden itibaren geçerli olması için mücadeleyi yükseltmelidirler.

İşkollarının azaltılması

İşçilerin istem ve mücadele birliğini daraltmak için burjuvazinin işkollarında yapay ayrımlar yaratmasına karşı sendikalar, işkolları sayısının azaltılması istemini öne çıkarmalıdırlar.

Gurup sözleşmesi

İşverenlerin kendi işçi düşmanı çıkarlarına uygun gurup sözleşmeleri önermeleri ve bazı sendikacıların da buna karşı işçilerin toplu mücadelesinden ürkmeleri nedeniyle gurup sözleşmesi kötü birşey gibi yansıtıldı. Bu düzeltilmelidir. Sendikalar daha büyük, daha kapsamlı gurup sözleşmeleri, işkolu ölçeğinde hatta uluslararası ölçekte sözleşmeler için mücadeleyi yükseltmelidir.

İş guruplandırma sistemi

Burjuvazinin kendi çıkarlarına uygun olarak hazırladığı ve dayattığı, patron yanlılarına daha yüksek ücret ödemeyi, ücret farklılıklarını artırarak işçileri bölmeyi vb. hedefleyen iş guruplandırma sistemine karşı çıkarken, bazı sendikalar iş guruplandırma sisteminin (İGS) kendisine de karşı çıkıyorlar. Bu yanlış tutum düzeltilmelidir.

Eşit işe eşit ücret, çeşitli işlerin bilimsel temelde sınıflandırılmasını ve guruplandırılmasını gerektirir. Sendikalar, burjuvazinin dayattığı iş guruplandırma sistemine, kendi önerileriyle karşı çıkmalıdırlar. Türk-İş, tüm işkolları için bilimsel bir iş guruplandırma sistemi (İGS) hazırlamalıdır.

Sosyalist sistemdeki bu alabora oluş sosyalizmin günahı değil, oportünizmin iflasıdır.

S run sosyal d mokratlaşan bürokrasi çözüm sosyalist demokrasi

Koyunun olmadığı yerde keçi Abdurrahman Çelebi olur. Oportünizm sosyalist demokrasiyi engelledi diye, uyuz burjuva parlamentarizmi demokrasi diye önümüze sürülüyor. İşçi sınıfı bu kokuşmuş bayat yemeği yemeyecektir.

Kerim Bal

Son sıralarda emperyalizm ve her türden gericilik, ağızlarının suyu akarak Marksizm-Leninizmin iflas ettiğini haykırıyorlar. Çeşitli çevrelerden insanlar bize "sosyalizmin anavatanı SSCB geriye dönüyor, Macaristan ve Polonya döndü, siz hâlâ ille de sosyalizm, sosyalizm diye tutturuyorsunuz, amma da inatçısınız" diyorlar.

Evet biz inatçıyız. Ille de sosyalizm diyoruz. Zira sosyalist sistemdeki bu alabora oluş sosyalizmin günahı değil, oportünizmin iflasıdır. Oportünizm çöküyor ve çökerken de biz komünistlere, propaganda ve ajitasyonda büyük zorluklar çıkartıyor. Dünya devrimine büyük zararlar veriyor.

Oportünizmin evrimi sonucunda başa gelen Gorbi, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ni adım adım kapitalizme döndürmeye çalışıyor. Bu durumun bir nicel birikimi var. Biz gelişmelerin bütün suçunu Gorbi ve hempalarına yüklersek büyük yanlışlık yapmış oluruz. Oportünizmin bu nitel değişiminden önceki nicel birikimini iyi incelemek gerekir. Yoksa "Gorbı sosyal-emperyalisttir, kapitalizme gidiyor", diyerek, epeyce karışmış olan kafaları aydınlatamaz, Marksizm-Leninizme yönelen ideolojik saldırıları önleyemeyiz.

Lenin sonrası ve Gorbi'ye kadar gelen süreç içinde, SSCB'de bürokrasi işçi sınıfının denetiminden giderek koptu.

Hepimiz biliyoruz ki bürokrasi, her toplumda egemen sınıfa hizmet eder. Yürükoğlu yoldaşımız "Örgüt Konusunda Sekiz Soru" yazısında bürokrasi için şöyle diyor:

"*Toplum düzeyinde bürokrasi* (yani asıl olarak devlet kurumlarını işleten memurlar) üretim sürecinin dışındadır, dolayısıyla bir sınıf değildir. Çoğunluğu dünya görüşü, yaşam seviyesi açısından küçük burjuvazi içinde, üst katları burjuvazi içinde değelendirilmesi gereken bir ara katmandır.

"Dolayısıyla bürokrasi katmanı egemen sınıfın baskı aracıdır, gericidir, egemen sınıfın hizmetçisidir.

"Bürokrasi katmanının varlığı sınıfların varlığıyla bağlıdır. (...) Sosyalizm dediğimiz, komünizmin ilk aşamasında da bürokrasi varolacaktır, bu kez işçi sınıfının emrinde çalışan bir katman olarak kalacaktır. Komünizmde yokolacaktır, çünkü devlet yokolacaktır, sınıflar yokolacaktır." (*İşçinin Sesi*, sayı: 300, s. 4)

Sosyalizmde sınıflar vardır. Devlet yönetmek bir uzmanlık dalıdır ve işçi sınıfının kendisinin yönetecek uzmanlığı yoktur, bu nedenle o kendi adına bürokratları oraya getirir. Üretim araçlarının özel mülkiyeti olmadığından, bürokrasiyi denetim altında tutma konusunda kapitalizmdeki uşaklık ilişkisinden farklı bir yönteme gerek vardır. Bu aktif yığın demokrasisinin uygulanmasıdır. Sosyalist demokrasinin güdük olduğu yerde işçi sınıfının bürokrasiyi denetlemesi zorlaşır. Lenin sonrasında sosyalist demokrasiden giderek uzaklaşılması sonucu bugün Gorbi çizgisi oluşmuştur.

SSCB'deki bu durumu Yürükoğlu yoldaşımız 67. kuruluş yılımızda yaptığı konuşmada şöyle açıklıyor:

"Oysa Sovyetler Birliği'nde egemen sınıfın sadık hizmetçisi olması gereken bürokrasi, tersine, giderek güçlenmiş, devlet artı ekonomik yönetim artı parti bürokrasisinin tek bir mekanizmada bütünlenmesiyle, kendi özel çıkarları peşinde koşan, son derece güçlü bir katman olmuştur."

İşte günümüzde bu katının işçi sınıfının hizmetinden giderek uzaklaşmış olmanın nitel değişimini yaşıyor. Bu nitel değişim sürecinin sonu, bir sınıf olarak ortaya çıkmasıdır. Şöyle ki:

Yürükoğlu yoldaşın yazdıklarından yaptığımız alıntılardan da görüldüğü gibi bürokrasi sınıf değildir. Ama aktif yığın demokrasisinin olmaması ve işçi sınıfı denetiminin giderek zayıflaması sonucunda, bürokrasinin kendi özel çıkarları gelişmiştir. Artık bu özel çıkarlarının yaşam garantisinin olması gerekir. Bu durumda bürokrasinin gideceği yol kapitalizm yoludur.

Bürokrasi gelişen özel çıkarlarını ancak ve ancak üretim araçlarının özel mülkiyetiyle garanti altına alabilir. Bugün Gorbi'nin de yaptığı budur. Bürokrasiyi, üretim araçlarının özel mülkiyetini sağlayarak burjuva sınıfına dönüştürmeye çalışıyor. Bu yolda da birçok adım attı. Bu adımlar konusunda merkez yayın organımızın 380-381-382. sayılarında bolca örnek var.

Gorbi, bürokrasiyi burjuva sınıfına dönüştürme çabasında toplumsal destek aramak zorundadır. Tabi bu toplumsal destek de konum itibariyle ana olarak aydınlardan geliyor. Bu yüzden Gorbaçof, işçi sınıfının "perestroyka ve glasnostu" hâlâ anlamadığından yakınıyor.

Gorbi'nin Türkiye'deki uzantısı Yağcılar'ın ise Gorbi'den bile daha hızlı olduklarını söylemeye gerek yok. Artık onlar devrimci saflarda değiller. Jet hızıyla burjuva saflarına geçip yerlerini aldılar. Çıkardıkları derginin adı *Adımlar*, ama burjuva saflara gidişte adım adım değil fantom jetlerinin hızıyla yol aldılar, gidecekleri yere vardılar bile. İstanbul Üniversitesi yemekhanesinde bir duvar yazısında şöyle yazıyor: "Anneme TBKP'li olduğumu söylemeyin, o beni hâlâ devrimci zannediyor." Çok güzel!

Yürükoğlu yoldaşımız, partimizin 67. kuruluş yıldönümü konuşmasında, "O parti (SBKP-*İ. S.*) Lenin'in ölümünden sonra giderek hızlanan bir biçimde Marksizme ihanet etmeseydi, sosyalizmin aktif yığın demokrasisini kurup işletseydi bu durum ortaya çıkmazdı" diyor.

Bugün SSCB'deki durum da, öteki sosyalist ülkelerdeki durum da, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin durumu da, sosyalizmin, Marksizm-Leninizmin iflasının değil, oportünizm nedeniyle sosyalist demokrasinin uygulanmayışının sonucudur. Oportünizm olgunlaşıp sosyal demokratlaşarak çöküyor. Bu çöküş dünya devrimine kısmi olarak büyük zarar vermiştir. Ama tarihin akışı geri çevrilemez. Lenin gericilik için bile, "bilimsel anlamda ilerici işlev taşır" diyor. Oportünizmin bu çöküşünü de aynı çerçevede değerlendirebiliriz.

Yoldaşımız çok güzel söylemiş:

"Bakarsınız o kendine özgü esrarengiz yollardan ilerleyen tarih bu çizgiye güzel bir oyun oynar ve önemli bir ülkede Sovyet sisteminin engelleyemediği bir devrim gerçekleşir. Ve tüm insanlığın kaderini değiştirecek olan Sovyetler'deki siyasal dönüşümlerin de kıvılcımı olur." (*agy*)

İşte öyle bir "önemli ülkede", partimiz TKP, oportünizmin acı zararlarından da ders alarak kuracağı sosyalizmde, bürokrasinin düşmanı olan aktif yığın demokrasisinden ne anlıyor? Bu nedir, nasıl uygulanır? Aktif yığın demokrasisini nasıl uygulayacağız? Bu konuyu tüm yoldaşlar bilmeli ki, Sovyetler'in ve öteki ülkelerin buraya niçin geldiğini ve bu durumdan nasıl kurtulacağını, çözümünü işçi sınıfına açıklayabilsinler. Bununla bağlı olarak, tüm birimlerde *Sosyalizm ve Demokrasi* kitabının eğitimi yapılmalıdır.

Dünya sosyalist sisteminde, Gorbi'nin yolundan gitmek istemeyen bazı güçler var. Doğu Almanya, Romanya, Küba, Kuzey Kore, Arnavutluk vb. ülkelerden örnekler verilebilir. Bu güçler yalnızca Gorbi'ye karşı çıkmakla doğruyu yaptıklarını sanıyorlarsa yanılıyorlar. Bu ülkelerde de Gorbi'nin ideolojik zehirine kapılan insanlar var. Birçoğunda sosyalist demokrasinin uygulanmayışından kaynaklanan ve burjuva parlamentarist özentilere kaynak olan "demokrasi istemleri" var. Bunlara baskı yaparak, bunları sindirerek Gorbi'ye karşı çıkılmış değil, tam tersine dolaylı destek verilmiş olur. Yapılması gereken geçmiş yanlış uygulamaları düzeltmek aktif yığın demokrasisini gecikmeden uygulamaktır.

Yürükoğlu yoldaşımız *Sosyalizm ve Demokrasi* kitabında aktif yığın demokrasisinin uygulanışını dört ana başlıkta toplamış:

1. Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi.
2. Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi.
3. Ekonominin örgütlenişinde demokrasi
4. Uluslararası ilişkilerin düzenlenmesinde demokrasi.

İşte yoldaşımızın önerdiği, Marksizm-Leninizmin demokrasiden anladığı, böyle bir demokrasidir. Bu da sosyalist demokrasidir. Bunları uygulamak Gorbi'ye vurulacak büyük darbelerden en başta gelenidir.

Biz TKP olarak bu işleyişi devrim mücadelemizde anlayış olarak yerleştirerek, devrim sonrasında pratiğe geçirerek dünya devrimine yeni ufuklar açmaya soyunduk!

Koyunun olmadığı yerde keçi Abdurrahman Çelebi olur. Oportünizm sosyalist demokrasiyi engelledi diye, uyuz burjuva parlamentarizmi demokrasi diye önümüze sürülüyor. İşçi sınıfı bu kokuşmuş bayat yemeği yemeyecektir.

Yaşasın sosyalist demokrasi!

Gorbi çizgisi en kötü sözleri bile hak ediyor

Yenilenme değil eskiye dönme

Marksizm-Leninizmin artık iflas ettiğini söylüyorlar. Oysa bugünkü bunalım Marksizmden, komünizmden uzaklaşmanın sonucudur.

O şanlı ve herkesin gönlünde yatan güzelim düşün kıymetini bilmeyen, emanete hıyanet eden, sözde sosyalist geçinen hainler!

Evet yoldaşlar, kimden sözettiğimi herhalde anlamışsınızdır. Sosyalist ülkelerin başına çöreklenmiş olan hain Gorbaçof çizgisinden sözediyorum. Böyle başladığım için siz yoldaşlarımdan özür dilerim ama, bu alçaklar bu sözleri bin kez hak ettiler.

Sözde yenilenme diye başlayan hareketin amacı gerçekte yenilenme değil eskiye dönmedir. Önce Stalin'e yapılan taşlamalardan sonra sıra Lenin'e, Marks'a da geldi. İçinde bulundukları duruma bir suçlu arıyorlar, Marksizm-Leninizmin artık iflas ettiğini söylüyorlar. Oysa bugünkü bunalım Marksizmden, komünizmden uzaklaşmanın sonucudur.

Kuşkusuz, bu olaylar bir anda ortaya çıkmadı. Partideki küçük sapmalara karşı yıllar içinde gevşek davranıldığından zamanla buraya gelindi. Yanlışlar biriktikçe işçi yığınlarından koptular. Halbuki oradaki işçilerle dünyanın en zor işleri bile başarılabilirdi. Oysa şimdi gelinen yerde, bir parti yöneticisinin söylediği şu söze bakın: "Bana komünist demeyin iğreniyorum." Asıl iğrenç olan bu söz, bu anlayıştır.

Yoldaşlar, bu iğrenç anlayış sahipleri böyle hareket ederken, sanmıyorum ki bütün ülke aynı kanıda olsun. Aslında işçi, emekçi halk bunlardan farklı düşünüyor. İşlerin sonu nereye varacak daha belli değil. Kavga bitmedi.

Evet yoldaşlar, bu hainlerin yaptıkları bizi yolumuza daha da bağladı. Marksizm-Leninizmden sapmanın sonuçlarını gördükçe gerekliliğini daha iyi kavrıyoruz. Mücadelemizi daha da yükselterek sürdüreceğiz. Bunu başta emperyalistler olmak üzere tüm hainler böyle bilsinler!

A. Yoldaş, Paris

Son 30-40 yıldır dünyanın yaşadığı en büyük "yenilik" nedir?

GORBİ'NİN KOCA SOVYETLER'İ ESKİYE DÖNDÜRME ÇABALARI

Ama bu henüz "çaba" olmaktan öte değildir. 72 yıl boyunca sosyalizmi yaşamış, nice sosyalist kuşaklar yetiştirmiş, toprağa kök salmış olan sosyalist yapıyı yıkmak öyle kolay değildir.

Mercan Köklü

Sovyetler Birliği başta olmak sosyalist ülkelerin büyük çoğunluğunda, çalkantılı bir dönem yaşanıyor. Sovyetler Birliği'ndeki üzere değişiklikler, bütün sosyalist ülkeleri, tüm dünyayı derinden etkiliyor.

Gorbaçof, "yeni düşünce"yi ilk pazarlarken, gerekçesinin dünyadaki muazzam yenilikler olduğunu söylemişti. Dünyada değişmeler var, araştırılacak konular var ama hiçbiri "yepyeni düşünce" gerektirecek değişmeler değildir. Bu işin bahanesidir. Ama bu bahaneyle, "yeni düşünce" diye Gorbaçof'un koca Sovyetler'i eskiye döndürme çabaları - işte son 30-40 yıldır dünyadaki en büyük "yenilik" budur. Ama bu henüz "çaba" olmaktan öte değildir.

Kavga daha yeni başlıyor

Sovyetler Birliği'nde son birkaç yılın gelişmeleri, Gorbaçof ekibinin, işçi sınıfına değil, teknokrasiye, küçük burjuva aydınlara, anti-komünizme demokrasi getirmeye çabaladığını açıkça sergiledi. Yaşam, "yeni siyasal düşünce"nin özünün Marksizm-Leninizmin reddi, Gorbaçof'un *perestroyka*'sının amacının ise, sosyalizmin likidasyonu olduğunu pratik deneyim içinde gösterdi.

Öteki sosyalist ülkelerdeki, özellikle Doğu Avrupa ülkelerindeki gelişmeler de bu çizginin çok dışına çıkmadı. Polonya ve Macaristan'da kapitalizmin restorasyonu doğrultusunda ciddi bazı adımlar atıldı. Demokratik Almanya'da (DAC) kısa sürede insana "vay canına" dedirten değişiklikler yaşandı. Yeni yöneticiler, faşizmin zindanlarından çıkıp Doğu'ya geçen, partiyi ve devleti kuran işçi liderlerini, sorgusuz sualsiz partiden atmaya kalkışacak kadar erkanı bozuk çıktılar. Çekoslovakya ise, şu günlerde hop oturup hop kalkıyor.

Başta SSCB olmak üzere hepsinde, grevler, gösteriler... Karşı-devrimci, anti-komünist sloganlar haykıran küçük burjuva aydın toplulukları, ulusçuluk... Yüzde binbeşyüz kâr etmek üzere harekete geçen, mantar gibi yerden biten "yeni" burjuvalar...

Emperyalizmin tüm ağızları, hep birlikte "sosyalizmin iflas ettiğini" ilan ediyorlar. Onların *niyetleri* budur, Gorbaçof'lar vb. yoluyla başarmak için yırtındıkları budur. Ama, ağaçkakan gibi gagalayıp durdukları, 72 yıl boyunca sosyalizmi yaşamış, nice sosyalist kuşaklar yetiştirmiş, toprağa kök salmış olan koca Sovyet ülkesidir. Ağaç kurtları kemiriyor ama, 72 yılda kurulmuş sosyalist yapıyı yıkmak öyle kolay değildir. Sovyetler Birliği hâlâ sosyalisttir, sosyalizmin kalesidir. Tehlikededir ama madalyonun bir de öteki yüzü vardır.

Bu ülkede, sayısı yüz küsur milyonla ölçülen, devrim yapmış, faşizmi gömmüş, onmilyonlarca şehidinin anısını bilincinde yaşatan, deneyimli bir işçi sınıfı vardır. Kendi devleti bürokratik deformasyonla kendisine yabancılaşmış, partisi kendinden kopmuş, sendikaları donuklaşmış da olsa Sovyet işçi sınıfı, bu kalenin *kalbidir.*

Kalp durmadı, atıyor. Bu sınıf, onyılların boğucu oportünist etkilerine, erke çöreklenen teknokrasinin demagojilerine, emperyalizmin Gorbaçof'a desteklerine karşı, aldığı yaraları sarmak için ayağa kalkmaktadır. Gorbaçof'a son zamanlarda işçi sınıfı ve Marksizm yanlısı(!) konuşmalar yaptırtan, işte bu "görünmeyen" güçtür. Sosyalist toprak, kendisine, ideolojisine ve yaşama yabancı "yeni sosyal demokrasi" yaratığını bal gibi de fırlatıp atabilir.

Basta SSCB olmak üzere bütün sosyalist ülkelerde, gerçek komünist önderliğin eksikliğine rağmen, Polonya ve Macaristan gibi en aşırı örneklerde bile, kazanımları kurda kuşa yem etmemek için yol, yöntem arayan işçi sınıfıdır...

Sosyalizmi likide etmek, emperyalizmin bütün desteğine, yarımına karşın öyle kolay değildir. Sosyalizmin sahibi işçilerdir. Ve kavga daha yeni yeni başlamaktadır.

Yaşam bilinç, komünist öncü istiyor

Onyılların oportünizminin vardığı nokta olan Gorbaçof'un yeni sosyal demokrasisi, dünya işçi sınıfını yaralamadı mı? Yaraladı. Dalga dalga öteki sosyalist ülkeleri, kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketlerini etkiledi. Dünya devrimine, dolayısıyla sosyalist sistemin bütünsel gelişmesine zarar verdi. Ama zararlardan yarar, tehlikelerden fırsat da doğar.

Sosyalist ülkelerin çoğunda komünist partileri, Marksizm-Leninizmden uzaklaştıkça, kendi güç kaynakları olan işçi sınıfından da koptular. Bu ölçüde de işçi sınıfından korkan, yaşama karşı duyarsızlaşmış birer "kast"a dönüştüler.

Sosyalist ülkelerin yaşadığı bunalımın temel nedeni *demokrasi yokluğudur,* sosyalist devletin, proletaryanın girişimi dışına çıkmasıdır. Bu sorunun *tek* çözüm yolu, aktif yığın demokrasisini uygulamaya sokmaktır. Sosyalist ülkelerdeki işçi sınıfının, binbir güçlüğü aşarak, komünist öncüsünü yaratıp, savaşa dalarak yapması gereken budur ve bunu yapacağının ipuçları vardır.

Kapitalist, özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde ise, uzun süredir zaten oportünist hamilelik sürecinde olan komünist partiler, çok daha fazla yuvarlandılar. Ad değiştirmeye, orak-çekiç amblemini ve en önemlisi komünizmi düpedüz reddetmeye varan ölçülerde *burjuvalaştılar.* Ancak kapitalist temelde işleyen bu sürecin sonuçlarına, örneğin Türkiye'de Yağcı'ların arsızlıklarına bakıp da sosyalist ülkelere hemen aynen yakıştırmamak gerek. Arada kapitalizm ve sosyalizm farkı gibi "küçük" bir fark vardır.

Sonuçta, sosyalist ve kapitalist ülkelerde komünist partiler, Marksizm-Leninizmin ilkeleri, normları dışına çıktılar. Komünist oldukları için değil, komünistlikten uzaklaştıkları için iflas ettiler. Çürüdüler. Ama bu durum iki zıt sistemde, iki farklı sonuç doğuruyor. Kaldı ki, yara alsa da, zarar görse de çürümeyeni de var! Örneğin biz neciyiz? Ayrıca, koca işçi sınıfı yok mu oldu?

Son gelişmeler de açık seçik gösterdi ki, "uzlaşma" ve "sağduyulu yaklaşımlarla" ehlileştirilebilecek bir emperyalizm yoktur. Emperyalist zincirin devrimle koparacağımız her halkası, sosyalist ülkelerdeki sınıf kardeşlerimizin doğru çözümler getirmesini, uygulamasını ve başarıya ulaşmasını kolaylaştıracak, hızlandıracaktır. Sosyalizmin yaşaması, ilerlemesi, zayıf halkalarda dünya devrimini ilerletmekten geçiyor. İşçi sınıfımızın ve ezilen halkların kurtuluşu da devrim ve sosyalizmden geçiyor.

Kavga kızışıyor. Kavgayı zafere ikrarından dönmeyen güçler götürecektir. Lanet olsun ikrarından dönene! Lanet olsun yaşamın gerçeğini reddedene!

Demokratik Almanya'da önemli bir değişiklik oldu

Umarız iyi bir kavga y lunu seçerl r

Önümüzdeki haftalarda ASBP'nin olağanüstü kongresi toplanacak ve önemli kararlar alacak. Kongrenin çatışmalı geçmesi, kıyasıya bir kavganın kopması olasıdır.

Polonya, Macaristan, vb. derken Demokratik Almanya'da (DAC) da kısa sürede hızlı ve önemli değişiklikler oldu. Onun ardından karışan Çekoslovakya'da da yoğun gösteriler sürüyor. Bu gelişmeler hakkında söylenecek çok şey var, bunları ayrıntılı olarak önümüzdeki sayılarda ele alacağız. Burada kısa bir değerlendirmeyle yetineceğiz.

Demokratik Almanya'da başlangıcın sonu

Demokratik Almanya'da yönetim, uzun süredir Gorbaçof'un *perestroyka*'sına karşı çıkıyor, ama bu kararlı tutumu, kendi ülkesinde biriken ve ivedileşen demokrasi sorununu çözmede göstermiyordu. Partinin doğru ve aktif müdahalesi eksik kalınca, rejim aleyhtarı gösteriler aldı yürüdü ve son aylarda görülmedik boyutlara ulaştı.

Özellikle fuar kenti Leipzig'de yoğunlaşan gösterilerin başını aydınlar, kilise ve küçük mülk sahipleri çekiyordu. Giderek önemli bir öğrenci gençlik kesimi de bu guruba katıldı. Muhalefetin en popüler sloganı "Gorbi, Gorbi, Gorbi'yi isteriz" oldu.

Gösteriler, 40.kuruluş yıldönümü törenleri dolayısıyla Gorbaçof'un yaptığı kısa süreli ziyaret sırasında iyice azdı. Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin (ASBP) çeşitli kentlerdeki yöneticileri, gösterilere katıldılar, konuşmalar yaptılar. ASBP'de derin bir bölünmenin izleri görülmeye başlandı.

Bu ortamda ASBP Merkez Komitesi toplantısı yapıldı. Çok tartışmalı geçen toplantıda genel sekreter Erich Honecker, çeşitli politbüro üyeleri görevlerinden istifa ettiler. MK üyesi Egon Krenz genel sekreterliğe getirildi. Ardından, hemen hemen bütün politbüro üyeleri ve hükümet istifa etti. ASBP dışındaki 4 partinin de (Demokratik Liberaller, Hristiyan Demokratlar, Çiftçiler, Ulusal Demokratlar) yer aldığı bir koalisyon hükümeti kuruldu, başbakanlığa ASBP'nin Dresden parti sekreteri Hans Modrow getirildi.

Krenz yönetimi, gösterileri denetim altına alıp üstündeki basıncı hafifletebilmek için çeşitli yeni uygulamalar başlattı. Bu arada, gösterilerin başını çekmiş olan Demokratik Forum örgütü gibi örgütlenmeler yasallaştırıldı. Batı'ya geçmek isteyenlere vize uygulaması kolaylaştırıldı, sınır kapıları açıldı. 17 milyonluk ülkenin 10 milyon yurttaşı çıkış vizesi alırken, haftasonunu Batı Berlin'de geçirenlerin sayısı milyonlara ulaştı.

Gösterilerin eski hızını yitirmesiyle birlikte, parti yönetimi çeşitli girişimlerde bulundu. Baş bakan Modrow, önemli siyasal-ekonomik değişikliklere gidileceğini açıkladı. Aralık ayında parti konferansının toplanacağı ilan edildi. (Parti merkez komitesi bu kararı daha sonra kongre toplanması yönünde değiştirdi.)

Bu arada Krenz yönetimi, eski yöneticilerin parti kongresinde hesap vermelerini beklemeden tasfiyelere girişti. Sosyalist Almanya'nın ve ASBP'nin kurucularından, ülkenin bugüne gelmesinde ve şimdiki kadroların yetişmesinde büyük emeği geçmiş olan Honecker ve bazı parti yöneticileri, partiden *istifaya* zorlandı. Dahası, Honecker ve "Doğu Alman mucizesi"nin yaratıcılarından Gunther Mittag gibi çeşitli eski liderler hakkında, görevini kötüye kullanmak, parti tüzüğünü çiğnemek, vb. gerekçelerle soruşturma açılacağı açıklandı. Bu, oportünizmin boğucu etkisi altında parti normlarının ve komünist ahlakın içten içe nasıl çürüdüğünün de yansıması oldu.

Emperyalizm ve Gorbaçof, yalnızca bunları değil, "demokratikleşme" planını da zevkle izledi. Çünkü, Krenz ve Modrow'un şimdiye kadar yaptıkları açıklamalar, burjuva demokratik çerçeveyi aşmayan uygulamalara gidileceğini gösteriyor. İşçi sınıfının her alanda ve her düzeyde devlet yönetimine daha aktif katılımının sağlanması yönünde tek bir önerinin yapılmamış olması, bazı olumlu yönleri de olmakla birlikte, değişikliklerin yine yüzeysel kalacağı yönündeki kuşkularımızı güçlendiriyor.

Krenz yönetimi, siyasal özgürlüklerle ilgili çeşitli yasalar hazırlarken, partinin yönetici rolüne ilişkin anayasa maddesinin kaldırılacağından, bürokraside daralmaya gidileceğinden, devletin daha verimli işletileceğinden, vb. söz ediyor. Bununla bağlı olarak, ekonomide merkezi planlamanın gevşetileceği, küçük işletmelerin özelleştirileceği, tüketim malları endüstrisinde özel sektöre yer açılacağı, vergi ve kredi kolaylıkları sağlanacağı, vb. belirtiliyor.

Bunlara ek olarak, bir açıklama daha yapıldı ki, manzarayı üç aşağı beş yukarı tamamlıyor. Leipzig parti sekreteri Roland Woetzel'in ve Heinz Mirtshin adlı MK görevlisinin bildirdiğine göre, parti programı ve "belki de partinin adı" değiştirilecek.

Önümüzdeki haftalarda ASBP'nin olağanüstü kongresi toplanacak ve önemli kararlar alacak. Kongrenin çatışmalı geçmesi, kıyasıya bir kavganın kopması olasıdır. Umarız Alman komünistleri, yüzyıl önceki gibi kötü barışı değil, iyi bir kavgayı seçerler.

Çekoslovakya'da ilginç gelişmeler yaşanıyor

Yaşamı izl m yen kaybedec k!

Aynen öteki sosyalist ülkelerde olduğu gibi, Çekoslovakya'nın da *temel* sorunu, işçi sınıfının kendi devletinin yönetiminde aktif söz sahibi olamamasıdır, sosyalist demokrasi yokluğudur.

Demokratik Almanya'daki sarsıntı daha dinmeden, bu kez Çekoslovakya'da ülke tarihinin en büyük gösterileri yapıldı. *The Sunday Times*'ın yazdığı kadarıyla Çekoslovakya'daki rejim aleyhtarı "gösterilerin başını öğrenciler, yazarlar, artistler, müzisyenler, sporcular, kafeterya ve birahane işleticileri" çekiyordu. (*The Sunday Times*, 26 Kasım 1989)

Her gösteriyle birlikte protestocuların sayısı arttı. Polis müdahalesiyle dağıtılan bir gösteriden sonra binlerce kişi tutuklandı. Bu arada, kargaşanın daha da şiddetlenmesinden yarar uman bazı "kimliği bilinmeyenler"(!), polisin bir öğrenciyi öldürdüğünü söylediler. Bunun koca bir yalan olduğu sonradan anlaşıldı ama, öfkeli yığınlar artık meydanlardan taşıyordu.

Rejim aleyhtarları, Polonya ve Demokratik Almanya'daki gibi, eski kukla partilerden, örneğin Sosyalist Parti'den yararlandılar. Bu partiler bir anda gerçek tabanlarına kavuşuverdi.

Gösterilerin önemli bir özelliği, aydınların ve öğrencilerin giderek artan katılımına karşın, işçi sınıfının gelişmeleri kenardan izlemesi oldu. Öğrencilerin yaptıkları çağrılar yanıt görmedi. Bu arada gösterilere muhalefetin lideri Vaklav Havel'in yanına kilisenin en üst yetkilisi kardinal Tomaşek de katıldı. Göstericiler bu kez de mum yakarak, sokaklarda ayin yapma soytarılığına araç edildiler.

Başkent Prag'dan ülkenin öteki kentlerine yayılma eğilimi gösteren ve anti-komünist, dini akımların etkisi altında gelişen protesto eylemleri karşısında, Çekoslovakya Komünist Partisi (ÇKP), işçileri sokağa çıkartarak, aktif yığın demokrasisi yönünde adımlar atarak çözüm yolları arayabilirdi. Bunu yapmadı. Bir yandan işçileri fabrikalara hapsetmeyi sürdürürken (çünkü uzak düştüğü işçi sınıfından duyduğu korku, muhalefetten duyduğu korkudan daha fazlaydı), bir yandan da "uzlaşma" çağrıları yaptı.

Bu ortamda, ÇKP'nin 1968 yılında genel sekreteri olan, daha sonra genel sekreterlikten de parti üyeliğinden de çıkartılmış olan Aleksandır Dubçek yeniden ortaya çıktı. Bratislava'da ve Prag'ın Vençeslav Meydanı'nda yapılan iki büyük gösteride konuştu ve gösterici yığınların büyük sevgi gösterileriyle karşılaştı. Dubçek, sosyalizmde reform yapılamayacağına ilişkin görüşlere katılmadığını, "insan yüzlü sosyalizmin, işlevini yeniden, yeni bir kuşak için sürdürmesi" gerektiğini söyledi. İktidarın, sokakta hiçbirşeyin çözümlenmeyeceğine ilişkin sözlerini eleştirdi ve çözümün sokaklardan geçtiğini, sokakların sesinin her yerde duyulması gerektiğini ifade etti.

1968'den sonra Marksizmin klasiklerini yoğun olarak okuduğu söylenen ve öteki muhalefet hareketlerinin solunda görünen Dubçek'in ortaya çıkışı, bir yandan muhalefet örgütlerinin planlarını bozdu, bir yandan da o güne kadar gösterileri fabrika pencerelerinden izleyen işçileri sokağa çıkarttı. Bu, ÇKP yönetimini ciddi olarak tehdit eden bir gelişme oldu.

Bu arada Çekoslovak ordusu, bir açıklama yaparak, "içerideki ve dışarıdaki anti-sosyalist güçlerin ülkeye yaydığı anarşiyi kınadı" ve "sosyalizmin kazanımlarını savunmaya kararlı olduğunu" açıkladı. Buna karşın, ÇKP'nin olağanüstü toplantısında, ülkenin aktif yığın demokrasisi gereksinimine olumlu yanıt veremeyen ÇKP Politbürosu toptan istifa etti. Genel sekreterliğe Miloş Yakeş'in yerine, aynı çizgide olduğu belirtilen daha genç bir MK üyesi, Karel Urbanek getirildi.

Eski genel sekreter Yakeş, hatalar yapıldığını, zamanında doğru tutum alınamadığını, hele Polonya, Macaristan ve DAC'de gelişen olaylardan gerekli dersin çıkartılmadığını, sosyalizmin tehdit altında olduğunu vb. söyledi. Partinin reformcu kanadından sayılan başbakan Adamets uzlaşma yolları arandığını, reformlara gidileceğini açıkladı. Ama bu gelişmeler, Dubçek'le birlikte iyice sokağa dökülen yığınları tatmin etmedi. 2 gün sonra yeni bir MK toplantısı daha yapıldı ve "katı" olarak bilinen bazı yöneticiler görevden alındı. Kongreye gidilmesi kararlaştırıldı.

Haber yayına hazırlandığı zaman, başbakan Adamets, muhalefet guruplarının düzenlediği mitinglere katılıp konuşma yapıyordu. Muhalefet örgütlerinden Sivil Forum da, ülkede yapılmasını istediği reformlarla ilgili görüşlerini "ne istiyoruz" başlıklı bir broşür halinde yayınlamıştı.

Ülkedeki siyasal kaynaşma giderek derinleşirken, ÇKP'nin "sosyalist demokrasi" yönünde cesaretli, devrimci adımlar atamaması hem partiyi hem de toplumu çürütüyor. Çelişkileri azdırıyor. Küçük burjuva aydınların, kilisenin "demokratikleşme" programı ise, burjuva demokratik çerçeveyi aşmıyor. Öte yandan, Dubçek'in "insan yüzlü sosyalizm" sloganıyla mitinglere damgasını vurması, hem muhalefet örgütleri hem de ÇKP açısından hiç hesapta olmayan gelişmeleri getirebilir.

Gelişmeler nasıl olursa olsun, bir şey değişmiyor: Çekoslovakya'nın *temel* sorunu, aynen öteki sosyalist ülkelerde olduğu gibi, işçi sınıfının kendi devletinin yönetiminde aktif söz sahibi olamamasıdır, sosyalist demokrasi yokluğudur. Yalnızca "aktif yığın demokrasisinin" kurum ve işleyişlerinin oluşturulmasını, işçi sınıfının devlette söz ve karar sahibi yapılmasını öngören bir programa ve bilince sahip bir örgüt, Çekoslovakya'nın bunalımdan çıkmasının anahtarına sahip olacaktır.

Önümüzdeki günlerin gelişmeleri, Marksizm-Leninizmin yaşamdan çıkardığı bu gerçeği yeniden doğrulayacaktır.

Kendi sağ kolu Abalkin'in kapitalizme dönüş planına ne gibi bir tepki gösterileceğini düşününce

Gorbaçof korkuya kapıldı

"İki hafta içinde bütün halk sokaklara dökülür" diyen Gorbaçof kendi yandaşlarını frenledi

Gorbaçof yönetimi, kasım ayı içinde, Sovyet ekonomisinin sorunlarını ve *perestroyka* altında bunlara getirilebilecek uzun erimli "çözüm" yollarını görüşmek üzere, bir olağanüstü "bilimsel" toplantı düzenledi. Toplantıya ülkenin önde gelen 1400 bilim adamı, meneceri, "seçkin kişisi" katıldı.

Bu yıl içinde Sovyet başbakan yardımcılığına getirilen ve Gorbaçof'un *perestroyka*'sının en "militan" sözcülerinden biri olarak tanınan Dr.Leonid Abalkin, toplantıya, önümüzdeki beş yıl içinde yapmayı planladıkları değişikliklerle ilgili bir taslak sundu.

Abalkin'in raporu, *İşçinin Sesi*'nin Gorbaçof yönetiminin amaç ve hedeflerine ilişkin olarak yaptığı değerlendirmeleri doğrulayan resmi bir belge niteliğini taşıyor.

Abalkin'in sunduğu plan, Gorbaçof yönetiminin önümüzdeki beş-on yıl içinde uygulamaya hazırlandığı uzun erimli *perestroyka* stratejisinin 4 aşamada gerçekleştirilmesini öngörüyor. Bu aşamalar özetle şöyledir:

1990 yılında, mülkiyet ilişkilerini özel mülkiyet yönünde değiştiren yasalar çıkartılacak. Devlet işletmelerinin 1/3'ünün "kiralama" sistemiyle özel işletmecilere devri gerçekleştirilecek. Yine devlet işletmelerinin %25-30'u hisse senetli anonim ortaklıklara dönüştürülecek. Tarımın %50'si "kiralama" uygulamasına ve özel mülkiyete dayandırılacak. Zarar yapan devlet ve kollektif işletmeler kapatılacak, ya da özel girişime devredilecek. İşsizlik artacak. Özel girişimciliğin eşgüdümünü sağlamak üzere finans pazarı yaratılacak. Devlet yatırımları kısılacak. Toptan fiyatlar "serbest" bırakılacak. Dış yatırımlar özendirilirken, serbest bölgeler oluşturulacak.

1991-1992 yıllarını içine alan 2.aşamada, devlet ve kollektif işletmelere tanınan devlet desteği kaldırılacak. Devlet işletmelerinin özelleştirilmesi sürdürülecek, kapitalist "kooperatifçilik" ve kiralama uygulaması güçlendirilecek. Merkezi planlama kurumundan bağımsız organlar geliştirilecek. Hisse senedi ve kıymetli kağıt değiş tokuşunu sağlamak üzere borsa kurulacak. Sovyet özel finans kurumları dünya pazarına bütünlenecek. Bankaların özelleştirilmesi sürecini ilerletmek üzere bankalar yasası değiştirilecek. Esnek faiz uygulamasına geçilecek. Konvertibl ruble için gereken temel kurulmaya başlanacak. Perakende fiyatlar "serbest" bırakılacak. Bir yandan işsizlik körüklenirken, bir yandan da işsizler için işsizlik sigortası vb. getirilecek. Vergi yasası değiştirilecek, vergiler artırılacak.

Üçüncü aşamada (1993-1995), banka ve öteki özel finans kurumlarının ekonomiye müdahale ve denetim mekanizmaları geliştirilecek. Devlet işletmelerinin belini iyice kırmak, merkezi planı iyice anlamsızlaştırmak üzere, "anti-tekel"(!) yasası getirilecek.

Ve 1996-2000 yıllarında, Abalkin'in deyimiyle, "ekonomik gelişme ve halkın refahı için güçlü özendiriciler yaratılmış olacak".

Abalkin'in bu planı, Gorbaçof yönetiminin Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin likidasyonu ve kapitalizmin restorasyonu hedefini olanca açıklığıyla ortaya koyuyor. Ancak bu niyetler, bizim Laz fıkrasındaki "mesela deduk"a benziyor.

Gorbaçof'un kendisi, böyle bir planın uygulanmasının işçi sınıfını bütün hışmıyla ayağa kaldıracağının farkındadır. Bu yüzden, hem işçilere sempatik görünmekle, hem de kendisini yavaş gitmekle eleştiren "hızlı" *perestroyka*'cıları uyarmak üzere, toplantıdaki konuşmasında şunları söylüyor:

> "İki hafta içinde bütün halk sokaklara dökülür ve bütün hükümetleri, hatta halka kendini adadığını ilan edenini bile ezer geçer."

Gorbaçof, kendisini tepkinin dışında tutabilmek için Abalkin eliyle öne sürdüğü plan uygulanmazsa, amaçlarında bir adım bile ileri gidemeyeceğini biliyor. Ancak bunu açık edemiyor. Çünkü işçi sınıfı, Gorbaçof'un amacını, hedefini görmeye, ona karşı çıkmaya başlamıştır.

Gorbaçof'un özellikle kendi yandaşlarının seçilmesine çalıştığı Halk Temsilcileri Kongresi ve Yüce Sovyetin havası bile bundan etkilenmektedir. Delegelerin elleri ayakları birbirine dolaşmakta, birbiriyle çelişkili kararlar alınmaktadır. Grev yasasına karşı çıkan işçilerin öfkesinin dinmek bir yana giderek şiddetlenmesi karşısında, bir haftada iki oylama yapmak zorunda kalmaları bunu güzel yansıtıyor.

İşçi sınıfı, Gorbaçof yönetimine karşı komünist bir alternatifi henüz yaratamamıştır. Bu, şimdilik onun elini kolunu bağlayan en önemli eksikliktir. Gorbaçof bu eksikliği görmekte ve bundan yararlanmak için manevra üstüne manevra yapmaktadır. Bir yandan, parti ve partinin etkileyebildiği kurumlar üstünde denetimini sıkı tutmaya çabalarken, bir yandan da, işçi sınıfının devlette tuttuğu yeri daha da azaltmaya, orduyu tam profesyonel bir orduya dönüştürme çalışmalarını hızlandırmaya özel önem vermektedir.

Gorbaçof çizgisinde atılan her adımla sınıf savaşı daha da kızışırken, işçi sınıfı komünistçe örgütlenmenin yollarını aramaya başlamıştır.

Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerdeki ekonomik tıkanıklıkların, siyasal çalkantıların kalıcı olarak çözüm yoluna girmesinin *tek* koşulu vardır: Aktif yığın demokrasisi, yani işçi sınıfının devlet yönetiminin her düzey ve her alanında tam söz ve karar sahibi olması. Bu da gerçekten komünist bir öncüyü gerektirir. Daha bu öncü yokken dudakları uçuklayanlar, böyle bir öncü doğarsa kuşkusuz felç olacaklardır.

SEL GİDER KUM KALIR EKİM DEVRİMİ YİNE YOL ALIR

Yıl 1917. İşçi ve Asker Delegeleri Sovyeti. Sovyet organları cıvıl cıvıl aktif yığın demokrasisinin nüveleriydi.

Bu yıl Ekim Devrimi'nin 72.yıldönümünü kutluyoruz. Ekim Devrimi, dünya işçi sınıfına Gorbaçof'ların inkar ettiği değil, Bolşeviklerin armağan ettiği içeriğiyle, kutlu olsun diyoruz.

Sovyetler'den ve sosyalist ülkelerden kısa vadede hiç iç açıcı olmayan haberler geldikçe, burjuvazi ve yağcıları, herşey bitti havası yaymaya çalışıyorlar. Gerçekte bu havaya kendileri bile inanmıyorlar. Ne olur ne olmaz, göle maya çalıyorlar.

Bir kez Sovyetler'de ve sosyalist ülkelerde hiçbirşey bitmedi, kavga daha yeni şiddetleniyor. İkincisi, kapitalist sistemde sömürü azgınlaşarak sürüyor. Koca dünya işçi sınıfı boş mu duracak!

Ekim Devrimi'nin doğduğu günlerde başlıca komünist partiler çözülmüş, kendi emperyalist burjuvalarının yanında yer alarak, devrimin çıkarlarını bir yana atarak, işçi sınıfına ihanet etmişlerdi. Bu, safları ayrıştırdı ve II.Enternasyonal'in yıkıntıları arasından pırıl pırıl bir güneş gibi Ekim Devrimi doğdu. Kızıl ışınlarıyla dünya işçi sınıfına gidilmesi gereken yolu eskisinden de net gösterdi.

Siz koparılan gürültüye bakmayın. Sel gider kum kalır. Dünya işçi sınıfı, yine Ekim Devrimi'nin gösterdiği yoldan, onun deneylerinden de öğrenerek, insanlığı aydınlığa daha da başarıyla çıkaracaktır.

Ekim Devrimi, Sovyet Bolşeviklerinin dünya işçi sınıfına en büyük armağanıdır. Türkiyeli komünistler bu armağana toz kondurmayacak, dünya işçilerine bir armağan da Türkiye'den vermeye çalışacaklardır.

Sovyetler Birliği'nde ve öteki sosyalist ülkelerde hızlı ve önemli değişiklikler oluyor

KISA HABERLER: SOSYALİST ÜLKELER KAYNIYOR

Ekim devrimi törenlerinde karşı-devrimci gösteriler

Ekim Devrimi'nin 72.yıldönümü törenleri SSCB'nin bazı kentlerinde yapıldı, bazılarında yapılmadı. Bu yılki törenler, Sovyet tarihinin en sönük ve olaylı törenleri oldu.

Bir kez, resmi törenlerde, komünizmden söz bile edilmedi. İşçilerin ilgisi azdı. Gorbaçof yanlısı Halk Cephesi örgütünden sağcı Demokratik Birlik'e dek çeşitli örgütlerin 10 bin yandaşının, resmi töreni engellemek için Kızıl Meydan'a yürüyüşü askeri birliklerce önlendi.

Moldavya'da ulusçu göstericiler törene saldırdılar, milisle çatıştılar. Olayların şiddetlenmesi üzerine, Moldavya SSC'nin yöneticileri tören yerini terketmek zorunda kaldılar, tören yarıda kesildi.

Ermenistan ve Gürcistan'da cumhuriyet yöneticileri, Ekim Devrimi törenlerini yapmamayı kararlaştırdılar. 7 Kasım günü sokağa dökülen ulusçu göstericiler, her iki cumhuriyette de Sovyetler Birliği'nin kızıl bayrağını yaktılar. Litvanya'da rejim aleyhtarı göstericiler, "Kızılordu defol" yazılı pankartlar taşıdılar.

Bu arada, Ekim Devrimi törenlerinden üç gün sonra, Lenin Mozolesi belirsiz bir süre için kapatıldı. Haberi veren TASS ajansı nedense, "Stalin'in mozoledeki vücudunun 1962 yılında buradan çıkartılarak Kremlin Duvarı yakınına gömüldüğünü" de hatırlattı. Lenin mozolesinin kaldırılmasına ilişkin yeni gelişmeler beklenebilir.

Yüce Sovyet, seçim sisteminde kotayı kaldırdı

Sovyetler'de, Yüce Sovyet adlı profesyonel parlamento, ekim ayı sonunda önemli bir yasa değişikliğini kabul etti. 542 üyeli Yüce Sovyet'te 85'e karşı 254 oyla benimse. en değişiklik uyarınca, Halk Temsilcileri Kongresi delegelerinin üçte birinin (750 delege) otomatik olarak SBKP ve "toplumsal örgütler"den gelmesi biçimindeki uygulamaya son veriliyor. Bütün Kongre delegelerinin seçimle gelmesi öngörülüyor. Ayrıca, adaylara uygulanan resmi önseçim de kaldırılıyor.

Yüce Sovyet'in yaptığı değişikliğin bir başka yönü de, cumhuriyetlerin genel seçimlerine ilişkin. Buna göre, 15 cumhuriyetin her biri kendi seçim sistemine kendisi karar verebilecek. Bu karar kesinleşirse, cumhuriyetlerde başkanlık seçimleri de doğrudan halk oylamasıyla yapılabilecek. Değişiklikler, Kongre'de onaylandıktan sonra yürürlüğe girecek.

Ayrılık rüzgarları esiyor

Litvanya SSC Yüce Sovyeti'nin yaptığı son yasal değişiklikler, cumhuriyetin Sovyetler Birliği'nden ayrılıp bağımsızlığını ilan etmesine ilişkin olarak halkoylaması yolunu açıyor ve Litvanya'nın kendi yurttaşlık hukukuna sahip olmasını öngörüyor. Buna göre, cumhuriyet yüce sovyetinin delegelerinin yarısı isterse, ya da 300 bin imza toplanırsa, ayrılma konusunda halkoylaması yapılabilecek. Yasa kabul edildiği sırada Litvanya'da yerleşmiş olanlar otomatik olarak yurttaşlığa hak kazanacak. Yurttaşlık hakkına sahip olmayanların seçme-seçilme hakkı da olmayacak.

Öte yandan, Gürcistan SSC'de de Litvanya'dakine benzer bir gelişme oldu. 17 Kasım'da toplanan Gürcistan Yüce Sovyeti, "Sovyetler Birliği'nden ayrılma hakkı kutsal ve dokunulmaz bir haktır" cümlesini Gürcistan anayasasına ekledi. Bunun yanısıra, Sovyet yasalarının Gürcistan'da geçerli olabilmesi için, Gürcistan cumhuriyeti tarafından onaylanması koşulunu getirdi.

Bu gelişmeler karşısında bir açıklama yapan Sovyetler Birliği Yüce Sovyeti Prezidyumu, Baltık ve Kafkas cumhuriyetlerini, son zamanlarda kabul ettikleri bazı yasaları bunların Sovyet anayasasına aykırı olduğu gerekçesiyle değiştirmeye çağırdı.

Bu arada, Litvanya Komünist Partisi, 19 Aralık'ta olağanüstü kongreye gidiyor. Kongrenin gündeminde, Litvanya KP'nin SBKP'den ayrılması ve tüzük değişikliği var. Bundan bir süre önce Litvanya Komsomol örgütü Sovyet Komsomol örgütünden ayrılma kararı almıştı.

SBKP Politbürosu, bu durum karşısında, Litvanya KP yöneticilerini toplantıya çağırdı. Onların SBKP'den ayrılma planını reddetti ve bu tür girişimlerin "tamiri olanaksız zararlar" yaratacağını belirtti. Litvanya partisinin yöneticileri ise, girişimlerini sürdüreceklerini açıklamakla yetindiler.

Partiyi çürüttüler

Pravda'da yayınlanan bir yazıda, son dönemlerde SBKP'den ayrılanların sayısının yeni üyelik başvurusu yapanlardan çok daha fazla olduğu açıklandı. Yani SBKP üye yitiriyor.

Yıllar boyunca oportünizmin ve şimdi de Gorbaçof'un liderliğindeki yeni sosyal demokrasinin komünist partisinde yarattığı tahribat büyüktür. Komsomol içinde de büyük bir huzursuzluk olduğu gözleniyor.

Kiev, Lvov, Moskova, Pyarnu gibi kentlerde, Komsomol üyelerinin, çeşitli eğitim kurumlarında Komsomol örgütünün feshini istedikleri ya da örgütü feshettikleri haberleri geliyor. Bir bilgiye göre, 1987'den bu yana Komsomol üyelerinin %10'u (4 milyon üye) örgütten ayrıldı.

Geçenlerde, açılışını Gorbaçof'un yaptığı "Sovyetler'in Genç İnsanları Forumu"nda, Komsomol'a bağlı öğrenciler, SBKP'nin yönetici rolüne ilişkin anayasa maddesinin kaldırılmasını ve çok partililiği öngören bir karar tasarısını, Gorbaçof'un müdahalesine karşın kabul ettiler. Komsomol yöneticileri bu girişimi "provokasyon" olarak nitelediler.

Sovyetler'de "aydınların en nefret ettikleri adam" kim?

The Independent gazetesi, Sovyetler Birliği'nde Gorbaçof ve *perestroyka* yanlısı reformistlerin en nefret ettikleri adamın Yegor Ligaçof değil de, Moskova 1 no'lu Saat Fabrikası'nın yöneticisi ve Kongre delegesi olan Aleksandır Sergeyeviç Samsonof olduğunu yazıyor. (*The Independent,* 3 Kasım 1989)

Gazeteye göre, Samsonof'un reformistlerce hiç sevilmemesinin belli başlı nedenleri şunlarmış:

Samsonof, Kongre'de Saharof gibilerine bodoslamadan saldırıyormuş. Ağzı kalabalık delegelerin "tezgahbaşında yeniden eğitilmeleri" gerektiğini savunuyormuş. Dahası, Samsonof, şu korkunç(!) görüşü savunuyormuş: "Aydınlar (yasama organında-*İ.S.)* azınlıkta olmalılar. Çapraşık yasalarda yardımcı olabilirler, ama yasalar işçiler tarafından (işçilerden oluşan bir yasama organı tarafından -*İ. S.)* kabul edilmelidir.

Bu korkunç(!) adam yine aynı gazetenin aktardığı kadarıyla, "disiplinin devletimizin tarihinde en alt düzeye indiği bir dönemde yaşıyoruz" diyerek *perestroyka*'ya dil uzatıyormuş. Samsonof şöyle diyormuş: "Herkes ekonomik sistemimizi değiştirmekten söz edip duruyor. Ama nedense, sahip olduğumuz sistem içinde

(Devam 16. sayfada)

Yıl 1989. Yüce Sovyet, Gorbaçof'un reformlarıyla oluşturulan profesyonel parlamenterlerden oluşan bir organa dönüştürüldü.

(Baştarafı 15. sayfada)
üretimi artırmaktan kimse söz etmiyor."

Emperyalist basının bir başka gazetesi, *The Financial Times* da yine "korkunç" bir işçiden sözediyor. Sovyet ekonomisinin sorunlarının görüşüldüğü konferansta, Gorbaçof'un ekonomi uzmanı Abalkin'in sunduğu kapitalistleşme planını şiddetle eleştiren bu işçi şöyle demiş:

"Sovyetler Birliği'nde yanlış yola Kruşçof'la, kapitalizmin ögelerinin komünizme tanıtılmaya başlamasıyla girdik. Bu iki sistem birbirine karışamaz. 1950'lere geri gitmeliyiz."

Sovyet işçi sınıfının geri gideceği bir geçmiş değil, ilerleyip fethedeceği bir gelecek vardır. Bunun dışında, bu işçinin ve Samsonof'un düşüncelerinin emperyalizme, Gorbaçof'un teknokratlarına ve ılık aydınlarına "korkunç" gelmesi, hem doğaldır, hem de iyi bir gelişmedir. Sovyetler'in Gorbaçof'a "dur" diyecek böyle liderlere gereksinimi var.

Böyle insanların sayıları giderek çoğalıyor ve bunlar örgütleniyorlar. Baltık cumhuriyetlerinde ve Moldavya'da Interfront örgütleri, Leningrad'da Birleşik İşçi Cephesi (BİC) adlı örgüt, buna örnektir. (*Moscow News*, 6 Ağustos 1989)

BİC'in ekim ayında Moskova'da düzenlediği korsan gösteriye 300 fabrikanın işçileri katıldı. Gösterici işçiler, "Sovyet organlarına delegeler fabrikalardan seçilsin", "dejenere burjuvalar Sovyet'lerden atılsın" yazılı pankartlar taşıdılar. (*The Independent*, 24 Ekim 1989) BİC, seçim sisteminin değiştirilmesini ve Sovyet delegelerinin üçte ikisinin iş kollektiflerinden gelmesini, fiyatların dondurulmasını, kooperatiflerin yasaklanmasını istiyor.

Parti içi kavga şiddetleniyor

Son haftalar içinde iki ilginç gelişme oldu. SBKP Moskova parti sekreteri Lev Zaykof görevinden alındı. Leningrad parti sekreteri de bir gün sonra görevinden alındı.

Leningrad parti örgütünün yeni sekreteri Boris Gidaspof, ilk konuşmasında Sovyet ekonomisinde yapılmakta olan "reformlara" ve Gorbaçof yandaşlarının başını çektiği Halk Cephesi örgütlerine şiddetle karşı çıktı. Gidaspof *Sovietskaya Rossiya*'ya verdiği demecin bir yerinde şöyle dedi:

"Aralarında parti liderliğinin tepe noktalarındakiler de dahil olmak üzere birçok komünist, sosyalist ideallerin sulandırılmasını ve halkın 'halk kapitalizmi', sınırsız demokrasi ve partisiz *glasnost* gibi tatlı masallarla uyutulmasını kenardan seyrediyor... Ben ekonomimizin can alıcı sektörlerinde devlet planlamasının korunmasından yanayım, herşeyi pazara transfer edemeyiz."

Gorbaçof'çuların kendilerini güçlü gördükleri Leningrad'dan böyle bir sesin yükselmiş olması, SBKP içinde Gorbaçof'un *perestroyka*'cılarıyla bu çizginin karşısında duranlar arasında yoğun bir parti-içi kavga sürdüğünün anlatımıdır. Gelecek yıl yapılacak olan SBKP 28.Kongresi yaklaştıkça safların daha da belirginleşeceğini, kavganın yükseleceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Perestroyka= Grev yasağı

Bundan önceki sayılarımızdan birinde, grev yasası girişimiyle ilgili olarak, Gorbaçof'un bu yasayla grevleri yasaklamayı amaçladığını vurgulamıştık. Aynen öyle oldu. Yüce Sovyet 3 Ekim günü yaptığı toplantıda, hükümetin, ekonominin düzgün işlemesi için gerekli endüstrilerde bütün grevleri yasaklama önerisini kabul etti. Ancak bu karar büyük bir tepki topladı. 9 Ekim'de bir kez daha toplanan Yüce Sovyet, bir "uzlaşmaya" vardı. Bu kez kabul ettiği yasayla, işçilerin grev hakkını kabul etti, ama "kilit endüstrilerde" grevi yasakladı. Sözü edilen endüstriler, ulaşım, akaryakıt üretimi, enerji ve savunma endüstrileri ve "üretimin durmasının ciddi ve tehlikeli sonuçlar yaratacağı" endüstriler oluyor.

Grev yasasının 12'ye karşı 373 oyla kabul edilmiş olması, Yüce Sovyet'in işçi sınıfına beslediği duyguların niteliği hakkında biraz fikir veriyor. İşçi devletinde işçinin grev yapmasının yasayla yasaklanması da, Gorbaçof yönetiminin niteliğini biraz daha ortaya koyuyor.

"Fabrikaların, toprağın, hayatın egemeni biz olmalıyız"

Grevleri yasaklayan yasa, Gorbaçof yönetiminin işçi sınıfına karşı duygularını ortaya koyduysa, yasanın kabulünün hemen ardından Donbass'ta, Kuzbass'ta ve Peçora havzasında grev yasaklarına karşı başlatılan grevler de, işçi sınıfının Gorbaçof yönetimine ilişkin duygularını sergiledi.

Kuzeybatı Sibirya'da ekim ve kasım ayları içinde birbiri ardısıra uzunlu kısalı grevler yapan Vorkuta maden işçileri, yalnızca grev yasasının iptalini istemekle kalmadılar, siyasal isteklerde de bulundular. SBKP'nin yönlendirici rolüne ilişkin anayasa maddesinin kaldırılmasını, parti liderliği ile devlet başkanlığının birbirinden ayrılmasını, devlet başkanlığı için doğrudan seçimlere gidilmesini, vb. istediler. Grev dalgası haftalarca sürdü.

Don havzasında da maden işçileri, grevleri yasaklayan yasayı protesto ederek 1 Kasım'da 2 saatlik bir ihtar grevi yaptılar. İşçiler, kendilerini grevden vazgeçirmeye çalışan sendika yöneticilerini, ayrılıp yeni bir sendika kurmakla tehdit etiler.

Bu arada, Sibirya'da Kuzbass havzasının Kemerovo kentinde maden işçileri, Sovyet Sendikalar Merkez Konseyi'ne (AUCCTU) bağlı Maden İşçileri Sendikası'ndan bağımsız yeni bir sendika kurdular.

Kuzbass İşçileri Sendikası (KİS) adındaki yeni sendikanın yöneticileri, Maden İşçileri Sendikası'nı, devlet erkinin bir organı haline gelmekle, işçilerin çıkarlarını savunmamakla, vb. suçladılar. Amacını, halk temsilcileri sovyetleri aracılığıyla yürütülecek gerçek bir halk erki kurulması olarak belirten yeni sendika, ilk olarak, Gorbaçof yönetiminin grevleri yasaklayıp sınırlamayı öngören grev yasasına karşı çıktı. Son madenciler grevinde varılan anlaşma hükümlerinin hızla uygulanmasını istedi. (*The Observer*, 10 Eylül 1989)

KİS'in programında şu görüşe yer veriliyor:

"Tek partinin uzun süreli varlığı toplumumuza büyük zarar verdi. Tekel, durgunluk anlamına geliyor. Biz, sosyalizme sadık ama işçilerin çıkarlarını savunan başka bir partiyi memnunlukla karşılayacağız."

Batı Sibirya Metal İşletmeleri'nde çalışan Leonid Dudaryef adlı bir işçi ise, suskunluğuyla bile Gorbaçof'a korku salan Sovyet işçi sınıfının düşüncelerini şöyle yansıtıyor:

"Teorik olarak herşey halkın mülkiyetindedir. Bununla birlikte, denetimsiz bir aygıt herşeye karar veriyor. Buna tek yanıt, kendimizi fabrikaların ve toprağın gerçek egemeni yapmamızdır."

Görüldüğü gibi, Sovyet işçi sınıfının çeşitli kesimleri, Gorbaçof çizgisine karşı bir komünist alternatifin olmadığı koşullarda bile, yaşamdan ve uzun deneyimlerinden, yer yer doğruya çok yakın yanıtlar getirmektedir.

Sovyetler Birliği'nin bunalımdan çıkması aktif yığın demokrasisini gerektirir. Sovyet işçisinin ivedi gereksinimi, Gorbaçof yönetimini devirmek, SBKP'yi bürokrasi ve teknokrasinin etkinliğinden temizlemek, toplumu Ekim Devrimi'nin savaşkan ruhunda yeniden örgütlemektir.

Perestroyka= Yığınsal işsizlik

Pravda'ya göre *perestroyka* uygulamasıyla 1986'dan bu yana işten çıkarılan Sovyet işçilerinin sayısı 3 milyonu aştı. Gorbaçof'un reformları, önümüzdeki yıllarda bu sayının 15-16 milyona ulaşmasını öngörüyor. Boş iş sayısı ise, çoğu taşra ve merkezlerden uzak endüstri birimlerinde olmak üzere, 1,5 milyon dolayında. İşsizlik sigortası sisteminin oluşturulması, işçilerden bu yönde prim kesintisi yapılması önerisi getiriliyor. Yazıda ayrıca, işsizliğin 1986 verilerine göre Azerbaycan'da %28, Tajikistan'da %26 ve Özbekistan'da %23 dolayında olduğu bildiriliyor.

"Partito Kommunista"dan "Partito Laburista"ya!

Kasım ayı içinde olağanüstü bir toplantı yapan İtalyan Komünist Partisi (İKP) merkez komitesi, 73'e karşı 219 oyla partinin adının, tüzüğünün değiştirilmesini ve orak-çekiçli parti ambleminin kaldırılmasını kararlaştırdı. Parti yönetiminin, *La Grande Svolta* (muazzam tarihsel dönüş) adı verilen bu değişiklikten sonra yeni ad aradığı, Partito Laburista (Emekçi Partisi), ya da Gelişme Partisi gibi adlar üstünde durduğu bildiriliyor. MK kararı, Ocak 1990'da toplanacak olan olağanüstü kongrede kesinleşecek.

Bugünkü İKP, ideoloji ve siyasetiyle, Batı Avrupa sosyal demokrasisinin parçası olmuştur. İKP adı, bu partinin Sosyalist Enternasyonal'e üye olmasının önünde de ayakbağı olmaktaydı. Zaten artık komünist adını taşıması abes kaçan İKP'deki son değişiklikler bununla bağlıdır.

FKP'nin "beş cephe"si

Artık esamisi bile okunmayan bir parti durumuna sürüklenen Fransız Komünist Partisi'nde (FKP) geçenlerde açılan bir tartışma partiyi karıştırdı.

Tartışmayı, partinin sağ yönetimine daha da sağdan saldıran ve partinin 2 no'lu lideri Fiterman'ın liderliğindeki bir kesim başlattı. Bu guruptan, MK üyesi Le Pors, "FKP için nasıl bir gelecek arıyoruz" sorusuna yanıt verirken, partinin daha az öncü olması ve ayaklarının "yere basması" gerektiğini söyledi. Le Pors'a göre FKP, "barış, ekoloji, geri kalmışlık, bilimsel devrim ve insan hakları" olmak üzere 5 cephede "evrensel değerler" için mücadeleyi yükseltmelidir. (*Le Monde*, 15-16 Ekim 1989)

Kendi ülkesinde ve dünya çapında devrimci sınıf mücadelesini reddetmiş bir partinin, uğruna çarpışacağı "evrensel değer" araması garip değildir. Asıl garip olan şu: Gösterilen beş mücadele alanının beşi de dönüp dolaşıp sınıf mücadelesiyle, işçi sınıfının devrim ve demokrasi kavgasıyla bağlıdır.

Yunanistan Komünist Partisi ikinci kez "milli"(!) oldu

Yunanistan genel seçimlerinin ardından, PASOK, Yeni Demokrasi Partisi (YDP) ve (Yunanistan Komünist Partisi'nin (KKE) öncülüğünü yaptığı) Sol İttifak arasında "ulusal birlik hükümeti" kuruldu. Burjuva hükümete 4 bakan veren KKE böylece ikinci kez "milli"(!) oldu. KKE, seçimlerden önce de YDP ile kısa süreli bir hükümet kurmuş ve "milli" olmuştu.

KKE, üç aylık ilk "milli"liği sırasında, "ulusal uzlaşma" girişiminde ne kadar samimi olduğunu burjuvaziye göstermek için çok çabaladı. Örneğin, Yunanis-

tan iç savaşı dönemiyle ilgili olarak, komünistler hakkında düzenlenmiş ve devlet arşivlerinde saklı duran tonlarca belge, *KKE'nin ısrarlarıyla* yakılarak yokedildi.

Partinin gençlik örgütü KNE bu sağ çizgiye başkaldırdı. KKE yönetimi, bu haklı başkaldırıyı KNE'yi tasfiye ederek yanıtladı. Ama, görülen o ki, KKE'yi destekleyenler de partinin "ulusal uzlaşma" çizgisine karşı çıktılar. Son seçimlerde, Sol İttifak'ın oy oranı %13'ten %11'in altına düştü. Seçimlerin tek mağlubu KKE oldu. Bu arada, KKE'yi koltuğunun altına alarak, hatta eski komünist Teodorakis'i listesine koyarak ne kadar "demokrat"(!) olduğunu gösteren Yeni Demokrasi Partisi oylarını artırdı, burjuva parlamentonun en büyük partisi oldu.

KKE tabanı parti yönetiminin sağ çizgisine karşı öfke içindedir. Bunun son yansıması, KKE'nin 9 MK üyesinin görevlerinden istifa etmesidir.

"Çağdaşlaşınca"(!) Liberal Parti oldular

Yugoslavya'da, Slovenya Komünist Partisi'ne bağlı, Sosyalist Gençlik Örgütü'nün (ZSMS) kasım ayı başında toplanan kongresi, örgütü feshettiğini ve "Liberal Parti" adıyla yeni bir partiye dönüştüğünü ilan etti. Çok partililiğe geçtiği açıklanan Slovenya'da, Komünist Partisi'nin 100 bin üyesi varken, Liberal Parti'nin üye sayısının 160 bini aştığı bildiriliyor.

PBİP yönetimi partiyi likide etmeyi kararlaştırdı

Ekim ayında aldığı ad değiştirme kararının mürekkebi kurumadan, kasım ayında bir daha toplanan Polonya Birleşik İşçi Partisi MK Plenumu, bir önceki toplantıda alınan ad, program, tüzük değiştirme kararını değiştirdi. Yeni karara göre, PBİP, ocak ayındaki kongrede kendini feshedecek ve yerine, Batı Avrupa'nın sosyal demokrat gelenekleri doğrultusunda yeni bir parti kurulacak. MK 16.Plenum kararının gerekçesinde sosyalizmin iflas ettiği, PBİP'in zamanının geçtiği, şimdi sol temelde yeni bir partinin gerekli olduğu belirtiliyor. Ayrıca, Marksizm-Leninizmden bir dogma olarak söz ediliyor.

Bu gelişmeye ek olarak, PBİP'in 1981'de sıkıyönetimin ilanıyla birlikte kurduğu cephe örgütü PRON (Ulusal Yeniden Doğuş İçin Yurtsever Hareket) Varşova'da yaptığı bir toplantıyla kendini feshetti. Örgüt, "işlevini yerine getirmiş"miş. Biz de aynı fikirdeyiz.

Öte yandan, emperyalist ülkeler, Polonya ve Macaristan'da kapitalist restorasyon yönündeki gelişmelerin umut verici olduğunu değerlendirerek, kredi ve borç para musluklarını açmaya başladılar.

Batı Alman hükümeti, Polonya'ya yatırımla "olumlu katkı" yapmaları için Batı Alman işadamlarına 3 milyar DM'lık kredi açtı. Ortak Pazar ülkelerinin yaptıkları en son zirve toplantısında da, Polonya'ya 1 milyar dolarlık "istikrar fonu" yardımı yapılması kararlaştırıldı.

ABD, Walesa'nın ABD Kongresi'nde yaptığı çok "duygulu" konuşmadan sonra, Polonya'ya 852 milyon dolarlık yardım yapmayı kabul etti. Bu para, "özel girişimi güçlendirme", "istikrar" sağlanması, telefon modernizasyonu, yiyecek yardımı gibi amaçlar için kullanılacak. Ayrıca, emperyalizmin istediği "demokratik kurumların"(!) oluşturulması için 12 milyon dolarlık bir ek yardım da öngörülüyor. Walesa, Kongre'de yaptığı konuşmada "Polonya ekonomisinin yüzde 80'i satılıktır, alıcı arıyoruz, doğuya gidecek Kristof Kolomblara gereksinimimiz var" demişti.

İngiltere hükümeti ise, Polonyalı menecerlerin işletmecilik ve muhasebe alanlarında kapitalist ekonomisinin inceliklerini öğrenmeleri amacıyla, 25 milyon sterlinlik bir eğitim fonu kurduğunu açıkladı.

Bu arada, Polonya'da PBİP'in sol kesiminin denetimindeki OPZZ sendikasının yetkilileri, ülkede sınıf farklılıklarının büyüdüğünü açıkladılar. Haberi veren *The Times*, zenginlerin, varlıklarını geniş emekçi yığınlardan saklamak için ellerinden geleni yaptıklarını belirttikten sonra şöyle diyor: "Ama toplumsal uçurum büyüyor, azıyor, katı komünistlere - zamanı gelince, işçi sınıfının gerçek savunucuları olarak öne çıkabilecek olan eşitlikçi komünistlere - cephane veriyor." (*The Times*, 3 Kasım 1989)

Kastro: "Biz Marks'ın yolundan gidiyoruz..."

Bir konuşmasında, sosyalist ülkelerde, özellikle Demokratik Almanya'da yaşanan son gelişmelere değinen Küba Komünist Partisi genel sekreteri Fidel Kastro, şunları söyledi:

"Öteki sosyalist ülkelerde üzücü, çok üzücü gelişmelere tanık oluyoruz. Gördüklerimiz karşısında şaşkınlığa düşüyoruz. Ne inanılmaz şeyler...

"Birçok sosyalist ülkedeki bu olguların planlarımız, programımız ve ekonomimiz üzerinde ne gibi sonuçları, ne gibi doğrudan etkileri olacağını bilmiyoruz... Eğer sosyalist ülkeler sorunlarını çözmezlerse, bu gidişle, çok ciddi sorunlarla yüzyüze kalabiliriz."

Kastro, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Marks bize, tarih-öncesinden çıkmanın yolunun insanın insan tarafından sömürüsüne son vermek olduğunu gösterdi. Biz tarihe (tarih dönemine-*İ.S.*) girdik. Eğer başkaları tarih-öncesine geri dönmek istiyorlarsa, bu onların sorunudur." (*The Financial Times*, 10 Kasım 1989)

RKP'nin 14.Kongresi toplandı

Romanya hâlâ solda seyrediyor

Romanya Komünist Partisi'nin (RKP) 14.Kongresi kasım ayı içinde yapıldı. 3,8 milyon üyeli (nüfusun %15'i) RKP'nin kongresine 3308 delege katıldı.

Kongrede konuşan parti genel sekreteri ve devlet başkanı Nikolay Çavuşesku, sosyalist ülkelerdeki gelişmeler üzerinde durdu. Çavuşesku, komünist partiler ve sosyalist ülkeler arasındaki işbirliğinin, yaşanan bunalımlı ortamda her zamankinden daha gerekli olduğunu söyledi. RKP genel sekreteri, çeşitli sosyalist ülkelerde meydana gelen değişikliklere karşı çıktıktan sonra, "kapitalizmin reddinin, adil bir toplum yaratılabilmesi için başta gelen koşul olduğunu" söyledi.

Bir hafta süren kongre, genel sekreterliğe oybirliğiyle Çavuşesku'yu getirdi. Yoksul bir tarım ülkesinden orta derecede gelişmiş bir endüstri ülkesi olmaya doğru çeşitli adımlar atmış bir ülke olan Romanya, bugün emperyalist ülkelere olan dış borcunu faizleriyle birlikte ödemiş tek ülkedir.

Arnavutluk Emek Partisi, sosyalist ülkelerdeki gelişmeleri kapitalizmin restorasyonu yönündeki çabalar olarak niteliyor

Arnavutluk Gorbaçof çizgisine karşı

"Sömürü ve baskı olduğu sürece, devrim ve özgürlük, sosyalizm ve komünizm için mücadele olacaktır."

Arnavutluk Emek Partisi lideri Ramiz Alia, sosyalist ülkelerdeki gelişmelerle ilgili bir konuşma yaptı. Arnavutluk haber ajansı ATA'nın bildirdiğine göre, Ramiz Alia şunları söyledi:

"Doğu ülkelerinde burjuvazi ve oportünistler, sosyalizmi likide etmek için, birleşik taktik ve stratejilerle, güçlerini birleştirerek çalışıyorlar...

"Demokratik özgürlükler ve haklar üzerine demagojik sloganlar yoluyla,... yanında getirdiği bütün sonuçlarıyla birlikte kapitalist toplum tipinin yasalarını restore ediyorlar..."

Sosyalizmi inşa etmenin tek yolunun proletarya ideolojisini uygulamak olduğunu vurgulayan AEP genel sekreteri, kapitalizm ve emperyalizm varoldukça sömürü, sosyal adaletsizlik ve baskının varolacağını belirterek şöyle dedi:

"Sömürü ve baskı olduğu sürece, devrim ve özgürlük, sosyalizm ve komünizm için mücadele olacaktır...

"Başka her türlü reçete, işçi sınıfının erki için öldürücüdür..."

Polonya'da hayasızlık azdı

Polonya'da uzunca bir süre PBİP'in öncülüğünde gelişen antikomünizm, burjuva koalisyon hükümetinin kurulmasıyla yeni bir düzeye sıçradı. Yeni hükümetle birlikte, anti-komünist histeri görülmedik boyutlara ulaştı. Polonya'da şimdi, işçi sınıfının değerlerine yoğun bir saldırı var. Örneğin, bütün cadde, sokak ve meydanlardan, binalardan adlar siliniyor, heykeller, büstler, tablolar indiriliyor, Polonya-Sovyet sınırındaki Kozlowska'da Zamoyski Sarayı'nda kurulan ardiyeye yerleştiriliyor.

Şimdiye dek yerinden indirilen 400'ü aşkın büst ve heykel arasında, Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao, Kastro gibi komünist liderlerin, Polonyalı komünistlerin, devrimci kahramanların büst ve heykelleri de var. Nazım'ın şiirlerinden tanıdığımız Paul Robeson adlı siyah Amerikalı şarkıcının büstü de anti-komünist histeriden payını aldı. Son olarak, Bolşevik devriminin kahramanlarından, Polonyalı komünist Djerjinski'nin heykeli parçalanarak kaldırıldı.

Bolşevik güvenlik örgütü Çeka'nın kurucusu olan Djerjinski, Ekim Devrimi'ni ezmek üzere emperyalist ülkelerin desteğinde harekete geçen karşı-devrimcilere, beyazlara kan kusturmuş olan yiğit bir komünistti. Şimdi parçalanan heykelin altında "Polonya devrimci hareketinin onuru" sözleri yer alıyordu.

Macaristan: Kapitalist restorasyonda bir adım daha!

Macaristan'da Macar Sosyalist İşçi Partisi'nin (MSİP) kongrede kendini feshetmesinin ardından hızlı gelişmeler oldu. Ülkenin adı ve anayasası değiştirildi.

"Halk cumhuriyeti" yerine "cumhuriyet" sözcüğünü benimseyen yeni geçici anayasa, "burjuva demokrasisinin ve demokratik sosyalizmin değerlerinin eşit ölçüde varolacağını" vurguluyor. Anayasa, bu çerçeve içinde çok partililiği, yasama-yürütmenin ayrılığını, bir tür güçlü devlet başkanlığı sistemini, pazar ekonomisi ilkelerini, "plan ekonomisiyle özel mülkiyetin birliğini"(!) öngörüyor.

Anayasayla güvence altına alınan "burjuva demokrasisinin" ne anlama geldiğini, parlamentoda ivedilikle kabul edilen yeni bir yasa güzel gösterdi. Bu yasayla, siyasal partilerin işyerlerinde örgütlenmesi yasaklandı. (Bu alanda bir tek komünistler örgütlüydü.) Ordu ve polisteki örgütlenme ise bir yıl içinde kaldırılacak. Yasa ayrıca, işçi milisini de feshediyor.

Bu arada, MSİP içindeki bazı sol muhalefet gurupların, en son kongreyi tanımadıkları, eski partiyi yaşatmak üzere aralık ayında kongre toplayacakları bildiriliyor. Bu gurupta eski parti lideri Karoli Grosz ve Janos Berecz bulunuyor. Ayrı bir komünist parti kurma girişimleri de sürüyor.

Eski partinin 750 bin dolayındaki üyesinden yalnızca 22 bininin yeni sosyal demokrat MSP'ye üyelik başvurusu yapmış olması, ilginç ve sevindirici bir gelişmedir. Macaristan işçi sınıfı, bu tutumuyla, partiyi likide edenlerden hoşlanmadığını gösterdi. Bu durum MSP'yi öylesine tabansız bıraktı ki, partinin başındaki Poszgay-Nyers kliği, eski parti üyelerinin MSP'ye başvuru süresini yıl sonuna dek uzattıklarını ilan etti. Bir yandan da, Sosyalist Enternasyonal'a başvuru hazırlığını sürdürüyorlar.

İşçiler, kendilerinin olmayan bir partiye ayak basmak istemeyince, şimdi MSP'nin olan birçok parti binası kapatılmak zorunda kalındı. MSP yönetiminin bulduğu çözüm, eski partinin varlığını yeni kurulan "2000'e doğru" adlı bir özel şirkete devretmek oldu.

Öte yandan, Macaristan'da kapitalist restorasyon yönündeki gelişmeler elbette ödülsüz kalmıyor. Avrupa Topluluğu'nun Paris'te yaptığı zirvede, bu ülkeye 1 milyar dolarlık kredi verilmesi, çeşitli mali yardımlarda bulunulması kararlaştırıldı. ABD Kongresi de Macaristan'a "özel girişimi güçlendirme" amacına dönük yüklü ekonomik yardım yapmayı kararlaştırdı.

Jivkof suçlu, ya "yeniler" ne?

Ulusal sorun başta olmak üzere birçok alanda oportünizmin kemikleştiği bir ülke olarak bilinen Bulgaristan'da da yeni gelişmeler var. Bulgaristan Komünist Partisi'nin (BKP) bir süre önce yapılan bir merkez komite toplantısında, partinin 35 yıllık genel sekreteri ve devlet başkanı Jivkof'un görevlerinden istifa ettiği açıklandı. MK, Jivkof'un yerine dışişleri bakanı Petar Mladenof'u getirdiğini ilan etti.

Bu olayla birlikte siyasal yaşamda bir hareketlenme gözlendi. Partiden bağımsız çeşitli örgütlenmeler yasallaştırıldı. Kendilerini bürokrasinin boyunduruğundan kurtaran *perestroyka*'cı teknokratlar, sosyalizm düşmanları, vb. ortalığa döküldüler.

Sosyalist ülkelerin tarihinden çok iyi bildiğimiz gibi, yeni genel sekreter giden genel sekreteri ve onun yakın çevresini "suçlu" ilan etti. Jivkof'un yakını ya da destekçisi olarak bilinen çeşitli parti ve devlet yöneticileri görevlerinden alındı. Başta Jivkof olmak üzere çeşitli yöneticilerir görevlerini kötüye kullandıkları, kendilerine ayrıcalıklar yarattıkları, vb. "keşfedildi"(!) Ülkede 1500 milyonerin bulunduğu açıklandı.

İnsanın midesini kaldıran bu gelişmelere şunu söylemek gerekir: Jivkof yönetimi suçluydu. En büyük suçu, Marksizm-Leninizmden uzaklaşmak, oportünizmin kaygan zemininde ilerlemek oldu. Ulusal sorundan milyonerliğe vb. uzanan bütün pislikler, bunun sonucuydu. Ama şimdi bu pislikleri "keşfeden"ler, yıllarca Jivkof'un en yakın çalışma arkadaşları oldular. Onlar nedir?

Şimdi başa geçen bu "yeni" ekip, sokaklara çıkan küçük burjuva aydınlara, anti-komünist sloganlar haykıran güruha yaranabilmek için, çeşitli yasaları değiştiriyor, belli bir liberalleşmeye gidiyor. Gorbaçof'la Mladenov arasındaki görüşmelere ilişkin çeşitli bilgiler, *perestroykacı* bir çizginin izleneceği olasılığının yüksek olduğuna işaret ediyor.

Sosyalist ülkelerle ilgili olarak 13-17. sayfalarda yer alan haberleri yayına hazırlayan: Haluk Moralı

Ewan MacColl'un ardından

Dünya işçi hareketinde çok sevilen, bizim de İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği'nin düzenlediği enternasyonalist gecelerden tanıdığımız komünist sanatçı Ewan MacColl, 22 Ekim'de 74 yaşında öldü.

Bir demir döküm ustasının oğlu olan Ewan MacColl, 14 yaşında komünist harekete katıldı. Partisi komünizmden ayrıldı, ama kendisi komünizm için savaşımı bırakmadı. Enternasyonalist bir halk sanatçısı olarak çalışmalarını sürdürdü.

Onun şarkılarında endüstri işçilerinin, emekçilerin zorlu yaşamı yansıdı. Kendisi gibi sanatçı olan eşi Peggy Seeger'la (Peggy Seeger da Amerikalı komünist halk sanatçısı Pete Seeger'ın kardeşidir) birlikte, sanatını dünya işçilerinin, ezilen halkların kavgasına ortak etti.

Ewan MacColl faşizm döneminde, İTİB'in, Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin faşizmi sergileme ve dayanışma sağlama savaşımında güç kaynağı oldu. MacColl, ardında tiyatro dalında ve İngiltere halk müziğinden kaynaklanmış birçok yapıt bıraktı.

Anısını kavgamızda yaşatacağız.

BU KİTAPLARI OKUYUN!

Yaşayan Sosyalizm ve *Sosyalizm ve Demokrasi* kitaplarımız, sosyalist ülkelerin yaşadığı ekonomik durgunluk ve siyasal çalkantı ortamının nedenlerini ele alıyor.

R. Yürükoğlu yoldaşımızın yazdığı bu kitaplar, sosyalist ülkelerdeki *temel* sorunun neden demokrasi yokluğu olduğunu ve bu ülkelerin önündeki *tek* çözüm yolunun neden "aktif yığın demokrasisi" olduğunu, Marksizm-Leninizmin teorik zenginliğinden örneklerle açıklıyor. Bu kitaplarımız, devrimci hareketimizin sorunlarına ışık tutuyor.

Yaşayan Sosyalizm ve *Sosyalizm ve Demokrasi*'yi, Türkiye'den birer kitap karşılığında edinebilirsiniz. Türkiye dışındaki okurlarımız için kitapların fiyatı 2,00 ve 1,50 İngiliz Sterlinidir.

İsteme adresi:
P.O.Box 513
London N16 5QB
İngiltere

Hayatım değişti

Merhaba yoldaşlar,

Bir yoldaşın yaptığı gibi ben de ilk mektubu yazmanın zorluğunu, yine ilk mektubu yazarak aşabildim.

İşçinin Sesi'yle ilişkim Paris'te başladı. Önceleri yoldaşların olduğu yerlere gidip-gelmem, bir zaman sonra düzenlenen eylemlere katılmam ve daha sonraları daha da aktifleşerek çeşitli sorumluluklar, görevler almam sürecinde partiyle ilişkilerim sıklaştı. Bunun sonucunda hayatımın akışında bazı değişikler oldu. Artık olaylara daha değişik, sınıfsal bir açıdan bakabiliyorum. Düşüncelerimde olumlu yönde değişikler oldu. Yürüttüğüm üz mücadelenin gerekliliğini şimdi daha iyi anlıyorum.

Partiye bağlanmamın en büyük nedenlerinden biri, komünist ideolojiyi en iyi şekilde, çarpıtmadan, bazıları gibi burjuvaziyle uzlaşmadan savunmamız ve rehber edinmemizdir. Bu yüzden TKP'mizle ne kadar övünsek azdır.

Yoldaşlar, Paris'teki bazı çalışmalarımızdan da biraz söz edeyim. Biz, Paris-*İşçinin Sesi* olarak her cumartesi eğitim dersleri yapıyoruz. Daha önceden belirlediğimiz bir konuyu ele alıyoruz. Derslerin işlenişi genel olarak şöyle: O haftaki konuya geçmeden önce çeşitli sorular sorup konu hakkındaki bilgimizi yokluyoruz. Sonra konuyu anlatıyoruz. Konu bitiminde tekrar sorular sorup konuyu anlayıp anlamadığımızı kontrol ediyoruz. Eğer anlamamışsak anlaşılmamış yerlere tekrar değiniyoruz. Ayrıca bir sonraki dersin başında da geçen dersle ilgili sorular soruyoruz. Bundan amacımız geçen dersin konusunu da canlı tutmak ve bilgilerimizi iyice pekiştirmek.

Derslerimiz böyle her hafta devam ediyor. Gerçekten çok yararlı oluyor. Kendi adıma şunu diyebilirim ki bu derslerden sonra daha da bilinçleniyorum. Eminim öteki yoldaşlarımın da görüşleri aynıdır.

Şimdilik bu kadar deyip, bir dahaki buluşmamıza, bütün yoldaşlara komünist selamlar yollarız.

Yaşasın TKP!

Ahmet Yoldaş, Paris

Taarruz beni ilerletti

Yoldaşlar, 13. Özveri Taarruzu'nun bitimine az kaldı. Bu taarruzda geçen yıldan bir adım daha önde olmanın sevincini yaşıyorum.

Yoldaşlar, özveri taarruzu sürecinde daha sıkı çalışmam nedeniyle yığın çalışmasının zorluklarını da daha çok hissettim. İşçi psikolojisini bilmemek önemli bir eksikliktir. Bu çalışmaların içinde, işçi psikolojisini kavramada daha titiz davranmanın gerekliliğini gördüm. Yine bu çalışmalarda, küçük burjuva ideolojilerinin kaypaklığını tanıdım. Pembe sendikacılığın yoz tutumunu ve ne denli ödlek olduklarını, suçlarını yüzlerine vurduğumda gösterdiği tepkiler çok güzel ortaya çıkardı. Sendikal hareket içindeki reformizm, kinimi daha da artırdı.

Bu yıl özveri taarruzuna gücüm yettiğince katıldım. Bu taarruz süresince partime karşı sorumluluklarımı gücüm yettiğince yerine getirmeye çalıştım. Komünistin partisinden sakınacağı birşeyi yoktur anlayışından hareket ettim. Bir işçi için sınıf savaşımında partili olarak yer almak çok güzel. 13. Özveri Taarruzu'muzu kutlar ve gelecek dönemde başarılar dilerim.

Yaşasın TKP'miz,

Hepinize en içten selamlar.

Turgay Özdeğer

Kadın kollektifini canlandırıyoruz

Değerli yoldaşlar,

Bu benim gazetemize ilk yazışımdır. Birkaç yıldır Fransa'da yaşıyorum. Derneğimiz olan Fransa İlericiler Birliği'ne sürekli gidip geliyorum. Derneğimizde her hafta yapılan eğitim seminerlerine katılıyorum. Şimdi derneğimizin oluşturduğu bir müzik gurubunda da yer alıyorum. Daha önce de var olan çalışmalarımızı şimdi yeni yoldaşların katılmasıyla hızlandırıyoruz.

Ayrıca ve en önemlisi, Paris'teki işçi kadınların sorunlarına daha iyi eğilmek için kadın kollektifini canlandırmayı önümüze hedef olarak koyduk. Başka kadın yoldaşlarla birlikte ev ziyaretlerimizi sıklaştırdık. Bu çalışmamız ürün verirse gazetemize ileride daha detaylı yazacağım. Tüm yoldaşlara çalışmalarında başarılar dileğiyle yoldaşça selamlar.

Zahide, Paris

Kahrolsun dönekler

Yoldaşlar,

Kahrolsun diyerek kimi kastettiğimi biliyorsunuzdur. Son zamanlarda sosyalist ülkelerde olan bitenleri okudukça içim burkuluyor. Ve hemen şunu eklemek istiyorum. Eğer izlenmesi gereken yola girilmezse böyle olacağını, partimiz TKP on yıl önce söylemişti. Ve o zamanlar oportünistlerle ayrılık noktalarımızdan biri de, Sovyetler Birliği'nde aktif yığın demokrasisinin işletilmemesini eleştirmemizdi.

Bu Gorbaçof kliği ve onun öteki ülkelerdeki uzantıları, alçaklar. Birisi "bana komünist demeyin, iğreniyorum" diyor, Yunanistan'da yıllarca komünist parti üyesi olan bir ötekisi "Marksizm öldü, artık eskidi" diyor. Oysa kendileri eskimiştir. Stalin'e dil uzatarak başlayan "eleştiriler" şimdi Lenin heykelini yıkmaya kadar sıçradı. 1917'nin de gerisindeler!

Onların beşinci kolu olan ulusal alçaklarımız da var. Devrimci durum yıllarında yüzbinleri yürüten şanlı bir Mayıslar, Fatsa olayları, İzmir-Tariş olaylarına rağmen devrimci durum yok diyen kafa olgunlaştı ve ağaçtan düştü. Yağcılar, gidip burjuvazinin ayaklarına kapandılar. İşçi adına burjuvaziden özür dilediler. Kendi adlarına dilesinler, dilemekte haklılar!

TBKP Sorgu kitabında. Yağcı, "demokraside çok partili sistem vardır, biz de onlardan birisiyiz, bir parti olarak ülkemizde bizim de bir yerimiz olmalıdır" diyor. Gerçekten de bugünkü güdük burjuva demokrasisi içinde bile yer alabilecek düzeylere indiler. Geçmişten ders alarak şu günlerde cıvıl cıvıl kabaran devrimci hareket, burjuvaziyle beraber bunları da alaşağı edecektir.

Yaşasın TKP, yaşasın işçi sınıfı, kahrolsun alçaklar!

Hüseyin Yoldaş, Paris

Gazete satışının başarısı için

Değerli yoldaşlar,
Yayın organımızda ve öteki alanlarda çalışan yoldaşlara başarılar dileyerek yazımıza başlıyoruz.

Yoldaşlar, ben Türkiye'den yeni gelen bir sempatizanım. Burada *İşçinin Sesi* satışlarına katılmaya başladım ve gözlemlerimi bir yoldaşla birlikte yazıya dökmeye çalıştım.

Değişik guruplarla katıldığım iki satışı karşılaştırarak, başarılı bir yayın dağıtımı için küçük bir deneyim aktarımı yapmaya çalışacağım.

İlk gurupla yaptığımız satış yeterince başarılı olmamıştı. Bu yüzden de beni pek sarmamıştı. Başka bir gurupla gittiğim ikinci gazete satışı çok daha güzel oldu. Ben bunu şunlara bağlıyorum:

Gazete satışına katılan yoldaşların işçilerle konuşmayı, doğruları alçak gönüllü bir biçimde anlatmayı, zıtlaşmadan tartışmayı ve ayrıca gazetenin içeriğini bilmeleri, gidilen yerlerde, atölyelerde, işyerlerinde, ilişki kurmayı, kurulan ilişkileri ilerletmeyi sağlıyor. Bu aynı zamanda üstünde örgüt bağı kurulabilecek temelleri hazırlıyor.

Gazete satışına çıkan her bir yoldaşın işçilerle böyle bir ilişkiye girmesinin gazete satışında büyük rolü olur. Böylelikle gazetenin düzenli okuru olmayan bazı insanların da gazete alacağına inanıyorum. Yeter ki biz anlatmasını bilelim.

Gazete satışında sorumlu olan yoldaşımızın satış yaptığımız bölgede kurduğu ilişkiler şöyleydi:

Gittiğimiz atölyelerde daha önceden nasıl bir etki bıraktığı hemen belli oluyordu. İşçiler onu güler yüzle karşılıyor, "kendini özletiyorsun, daha sık gel" gibi sözler söylüyorlardı. Ayrıca iş konuşmaları, ailece bağlar kurmuş olmaları bu ilişkinin ilerlediğini gösteriyordu. Böyle bir sıcaklığın gazete satışında büyük payı vardır.

Orhan Çoban, Zehra Yener, Paris

Eylem küçük ama kazancı büyük oldu

Selam dostlar,
Sizlere, çalıştığım fabrikadaki koşullardan ve orada yaşadığım bir olaydan sözedeceğim.

Çalıştığım fabrika yaklaşık 40 kişilik. Saat 8'de işbaşı yapıyor, 19'da paydos ediyoruz. Burada işçilerin patrona karşı oldukları hemen anlaşılıyor.

Geçen cumartesi günü, her hafta olduğu gibi, öteki günlerden farklı olarak soğuk ve kötü yemek yerine üç lahmacun bir ayran beklerken, önceki günlerden kalan yemeklerin geldiğini öğrendik.

Dört yılını o fabrikada geçirmiş olan bir arkadaş, "biz bunları yemeye mecbur değiliz, ben yemiyorum, eğer şimdi yersek bu hep böyle sürer" dedi. Ben de söz alarak yapacağımız bu küçük eylemin önemini anlattım ve sonunda iyi şeyler kazanacağımızı söyledim. Böylece bu kötü yemekleri yemeyi topluca reddettik.

Bölüm şefi geldi, sinirli bir tavırla "çok iyi şey yaptınız, ama pahalıya ödeyeceksiniz" dedi ve sırayla herkese bağırıp çağırdı. Bana aynen şunları söyledi: "Ulan it, dört yıldır bu fabrikada böyle birşey yoktu, sen gireli 4 gün oldu eylem yapıldı." "Erkeksen konuşsana lan" diye de ekledi. Ben de "haklı birşey yaptığımız halde pahalıya ödüyorsak bu sizin suçunuzdur" dedim.

Bir süre sonra burjuva köpekleri dediğimiz iki it yemeğe gidince sırayla herkes yemeğe gitti. Ama yine de kazançlıyız, çünkü artık şefi kimse takmıyor. Ayrıca artık sıcak, temiz ve dört çeşit yemek geliyor. Arkadaşlar da "birlikten kuvvet doğar"ın ne olduğunu anladılar.

İnanıyorum ki bugün bir patrona yapılan bu küçük karşı koyma, yarın işçi seli olup bütün burjuvaziyi kökten temizlemeye yönelecektir.

Hoşçakalın.

Ali Yiğit, İstanbul

Saldırı hepimizedir, savaşım da hep birlikte olmalıdır

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde zaten yaygın olan yabancı işçi düşmanlığı, Fransa'da da giderek yaygınlaşıyor. Son dönemlerde devletin uyguladığı yabancı işçi politikası sonucu, polisin keyfi uygulamaları da arttı. Bunun üzerine biz dahil, Türkiyeli devrimci örgütler bu keyfi uygulamaları protesto etmek için biraraya geldiler.

Bu süreçte, daha önceden kurulmaya başlanan ilticacılar komitesinin kuruluşunun hızlandırılması ve kapsamının genişletilerek bazı eylemler ve çalışmalar yapılması önerileri geldi. Saldırıların ve keyfi uygulamaların ana olarak ilticacı kesime yapıldığı söylenerek, bu komitenin yasal olarak bir an önce kurulmasını ve ilticacıların sorunlarıyla ilgilenmeye başlamasını önerdiler. Gelen öneriler ve daha sonra yapılan toplantıla sonucunda, bu komite resmi dernek olarak kuruldu.

FİB olarak bu derneğin kuruluş amacında katılmadığımız birçok yönü olmasına karşın, biz de derneğin içinde yer alıyoruz. Bizim katılmadığımız yönlerden birkaçını örnekleyelim: Polisin keyfi uygulamalarının yalnızca ilticacılara yapılmadığını, bu keyfi uygulama ve saldırıların, devletin politikası sonucu sivri ucu yabancı işçiye yönelmiş, özünde işçi düşmanlığı olduğunu, sorunu yalnızca ilticacılarla sınırlamanın yanlışlığını, bu tür çalışmaların zaten var olan dernekler tarafından yürütüldüğünü, bu komiteyi bazı örgütlerin var olan dernekler ve örgütler üstü görmesinin yanlış olduğunu düşünüyoruz.

Öte yandan eylem yapmanın gerekli olduğunu savunuyorsak, Türkiye'de gelişen ve yükselen işçi eylemlerini de desteklemek, onlarla dayanışmamızı da yükseltmek gerekir. Saldırılar yalnızca ilticacılara yapılmıyor. Siyasi olmayan, derneklere şu ya da bu işinden dolayı gelen ya da gelmeyen işçilere de baskı yapılıyor.

Bu konuda sohbet ettiğim bir işçinin başından geçenleri aşağıda anlatacağım. Bu işçinin hiçbir örgüt ve dernekle ilişkisi yok. İşçi şöyle diyor:

"İşyerinde çalışırken polis beni karakola götürdü. Burada sorguya çekti. 'Kaç yıldır buradasın' diye sordu, bir-iki yıldır burada olduğumu söyledim. Polis 'oturumun sağlam değil, kartların sahtedir, bizimle çalışmayı kabul edersen sana kart veririz' dedi. 'Nedir bu çalışma' diye sordum. Polis, 'derneklere ve örgütlere gidip bize bilgi getirmeni istiyoruz' dedi. 'Örgütlerle şu ya da bu düzeyde ilgim yok, tanımam da gitmem de, bu istediğinizi de kabul etmiyorum' dedim. Polis bu kez 'örgütlere gitmeyeceksin, yoksa kartlarını elinden alırız, ya bizimle çalışacaksın, ya da ülkeyi terk edeceksin, kartların sahte vb. gibi şeyler söyleyerek tehditler savurmaya küfür etmeye başladı."

Yoldaşlar bu örneğin de gösterdiği gibi saldırılar tek yönlü gelmiyor, her yönden geliyor. Polis bu yöntemleri kullanarak işçilerin kendilerine ajanlık yapmasını öneriyor. Avrupa'nın birçok ülkesinde bu tür yöntemler uygulanıyor.

Tuncel Marşçı, Paris

Dolores İbarruri'yi unutmayacağız

İspanya iç savaşının unutulmaz liderlerinden Dolores İbarruri (La Pasionara) 12 Kasım 1989'da, 94 yaşında öldü.

Dolores İbarruri, 9 Aralık 1895'te bir Bask köyünde, demir madenlerinde çalışan fakir bir işçinin kızı olarak doğdu. Eğitimi 15 yaşında sona ermesine rağmen, liderlik yeteneği genç yaşta kendini gösterdi. Kısa zamanda Marksist görüşleri benimsedi ve 1920'de İspanya Komünist Partisi'nin kurucu üyeleri arasında yerini aldı. La Pasionara, komünist partisinin bir yayın organında kullandığı adıydı.

İbarruri, 1920'li yılların sonuna doğru Bask bölgelerinde baş gösteren maden grevlerinde ön saflarda yer aldı. 1932'de partinin merkez komitesine ve Madrid Komitesi'nin başkanlığına seçildi. 1936'da Halk Cephesi iktidarı sırasında meclise seçildi. Ancak parlamenter demokrasiye duyduğu öfkeyi belirtmekten geri kalmadı. Zengin çiftliklerin köylüler tarafından işgalini destekledi. 19 Temmuz 1936'da İspanya iç savaşının hemen öncesinde radyodan meşhur anti-faşist

konuşmasını yaptı ve faşizmin geçemeyeceğine andiçti (No pasaran). "No Pasaran" daha sonra anti-faşist birliklerin savaş belgisi oldu.

Cephe hükümetinin Madrid'i terkedip Valençia'ya kaçışından sonra İbarruri başkentte kaldı ve savunma cuntasında yer aldı. Barselona'nın faşistlere düşmesinden sonra da savaşmaya devam etti ve nihayet Mayıs 1939'da Sovyetlerin yardımıyla ülkeyi terketti.

1942'de İspanya Komünist Partisi genel sekreterliğine getirilen İbarruri, bu görevi 1960'a dek yaptı. 1960'ta ise partinin başkanlığına getirildi. Franko'nun ölümünden sonra İspanya'ya dönen La Pasionara, 1977-1979 yılları arasında doğduğu bölgedeki bir kasabadan milletvekilliği yaptı.

Cenazesine katılan 100 bini aşkın insan ve dünyanın her tarafından gelen delegeler, bu büyük savaşçının anısının sonsuz yaşayacağının göstergesiydi.

Sosyalist göçmenlerle birlikte mücadele

Yoldaşlar,
Bugün emperyalist ülkelerde, göçmen işçilerin içinde bulunduğu nesnel ortam, sosyalist ülkelerdeki sarsıntılar ve oralardan Batı'ya yoğun akın, emperyalist ülkelerdeki göçmen işçilerin insanca iş ve yaşam koşulları için mücadelesini siyasallaştırmaktadır.

Emperyalist ülkelerde gelişen teknolojiyle birlikte geniş bir işsizler ordusu birikti. Dolayısıyla burjuvazi tepkiyi bilinçli bir şekilde göçmen işçilere yöneltti. Sanki işsizliğin sorumlusu göçmen işçi ve emekçilermiş gibi gösterdi.

Buna ek olarak bir de, bugün sosyalist ülkelerden emperyalist ülkelere gelenler en az iki dil bilir, belli bir üretim eğitiminden geçmiş, nitelikli işçiler. Bu avantajlarından dolayı da burjuvazi tarafından tercih ediliyorlar. Göçmen işçilerin iş ve yaşam koşulları daha da kötüleşti.

Öte yandan emperyalist burjuvazi sosyalist ülkelerden gelen göçü, sosyalist sisteme karşı kullanmak ve anti-komünist propaganda yapmak için, Türkiye burjuvazisinin yüzüne gözüne bulaştırdığı gibi değil, çok daha ciddi girişimlerde bulunuyor.

Anti-komünist propagandayı, ırkçılığı, göçmen işçilere yönelik milliyetçi akımları körükleyerek, daha baskıcı, zorlayıcı tedbirler alarak posası çıkarılmış, niteliksiz ya da daha az nitelikli işgücünün geri dönüşünü sağlamak istiyorlar.

Onun içindir ki, bugün bizim göçmen işçiler arasında yaptığımız çalışmalar daha da önem kazanacaktır. Sosyalist ülkelerde olanlar, sosyalizmin iflası değil, sosyalizme ihanet edenlerin iflasıdır. Sosyalist ülkelerden gelen göçmen işçilerle bir sınıfsal bütünlük içinde, bulunduğumuz ülkelerde sınıf mücadelesini yükseltmeli, kapitalizmin iki yüzlülüğünü sergilemeli ve asıl kurtuluşumuzun sosyalizmde olduğunu göstermeliyiz.

Yaşasın proleterya enternasyonalizmi!

Yaşasın komünizm!

Z.Çakır, Paris

İlk mektup

Merhaba yoldaşlar,
Bu benim *İşçinin Sesi*'ne ilk mektup yazışım. Bu mektubu yazarken çok zorlandım. Çünkü ne yazacağımı, nasıl yazacağımı bilmiyordum. Daha önce parti ve çalışmalar hakkında hiçbir şey duymamıştım. Daha doğrusu partiyi tanımıyordum. Bu partinin amacı neymiş, neden böyle bir partiye gerek duyulmuş, bunları bilmiyordum.

Bir gün fabrikada bir yoldaşınızla tanıştım. O yoldaşınız beni bu konularda biraz aydınlattı. O yoldaş partinin ne olduğunu, amacını, bana güzel bir şekilde anlattı. İşte yoldaşlar, ben partimizi bu sayede tanımış oldum. O yoldaş daha sonra bana yayınlarınızı vererek okumama yardımcı oldu ve anlamadığım yerleri anlatarak öğrenmemi sağladı.

Yoldaşlar, bundan sonra yayınlarınızı okuyup çalışmalarınızı öğrenmeye çalışacağım. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Bahar Uluçam, İstanbul

Sine-i millet diye atıp tuttunuz ama birşey yapamadınız, çünkü

Milletin sinesi size çoktan kapalıdır

Türkiye'de burjuvazi milletin sinesinden çoktan kopmuştur, geri de dönemez.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, burjuva basını uzun bir süredir meşgul etti. Sağlı sollu burjuva aydını kalemşörler, kağıt ve kaleme sarılarak Özal'ı yerlere vurdular. Soruna çözümler aradılar. Demirel'in Özal'ı yeren nutuklarına geniş sayfalar ayırdılar. Demokrat olabilmenin 'd'sinden bile uzak hinthorozu İnönü'yü ise, Özal'ı kibarca uyarmasının dışında pek birşey yapmadığı için eleştirdiler... Bir de "sine-i millete döneriz" çığlıkları duyulmaya başlandı ki, evlere şenlik.

İnönü, "istifa edelim, gidelim ama muhalefet görevimizi ihmal etmiş olur muyuz" gibi sözlerle konuya kaçamak yaklaşırken, aynı zamanda topu DSP'ye atmayı da unutmuyordu. Eğer DSP SHP'ye güvence verirse SHP parlamentodan çekilebilirmiş(!) Burjuva sollar "sine-i millet" konusunda birbirlerine böyle atıflarda bulunurken, burjuvazinin öteki kanadı, kanlı "demokrat" Demirel, yurt çapında çıktığı turlarında "Çankaya milletindir" belgisi altında gerekirse tek başlarına sine-i millete dönmeyi seve seve yapabileceklerini duyuruyordu. Ama onun da koşulu SHP'ydi. Eğer SHP hazırsa DYP de varmış(!)

Burjuvazinin sağlı-sollu liberal kesimlerinin "önlem alınmalı" diye gürültü koparmasının arkasında, çatırdamaya başlayan güdük burjuva demokrasisini kurtarma çabaları yatıyor. Her seferinde böyle "radikal" önlemleri gündeme getiriyorlar. Sonra Türkiye'nin patlayıcı ortamında böyle şeylerin şakası olmayacağını, bu türden önerilerin kısa zamanda toplumsal patlamalara dönüşebileceğini düşünüp vazgeçiyorlar. "Sine-i millet" konusu da bu nedenle rafa kaldırıldı.

Türkiye'de burjuvazi milletin sinesinden çoktan kopmuştur, geri de dönemez. Ancak, işçi sınıfını burjuva siyaset alanına çekerek biraz rahatlamaya çabalıyor. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de bunu denedi.

Ne yaparsa yapsın burjuvazi yine de rahat olamıyor. İşçi sınıfının derinden gelen eylem seslerini ensesinde hissediyor. Korkusu boşuna değildir. İşçi sınıfımız tarihinde ilk kez böylesine büyük bir kavgaya hazırlanıyor.

Kapitalist sınıf ise giderek ciddileşen, yaklaşan genel bir krizle karşı karşıyadır. Çaresizlikten aralarındaki çelişkiler kanşıyor. Özal'ın başbakanlıktan cumhurbaşkanlığına geçmesi, burjuvazinin içinde sermaye simsarlarından muhalefet sözcülerine kadar önemli bir yelpazeyi hoşnutsuz kılmıştır. Özal'ın Çankaya'ya çıkmasıyla ANAP'ın yeni sorunlara gebe olduğu gün gibi ortadadır. İstifalar daha şimdiden başladı.

Burjuvazinin sol temsilcisi sosyal demokratların maskeleri artık iyice düşmüştür. Onların demokratlıkla bir ilgisi olmadığını işçi sınıfı çoktan gördü. Gelişmeler öyle gösteriyor ki artık TBKP'ye de pek ihtiyaçları kalmayacak, çünkü TBKP de işçi sınıfı içinde kabak tadı verdi. Devrimci işçiler burjuvaziden legalite dilenen bu adamlara "sokak köpeği" diyorlar.

Ülkede sınıf mücadelesi yeni bir dönemin eşiğinde. Bir devrimci dalganın kapıdan içeriye fırtına gibi dalması, belki bazı sol hareketlerimizi zamansız yakalayacaktır. Ama işçi sınıfı devrimcisi, komünist parti, işte o zaman işçi sınıfı hareketinin kalbine girme şansına sahip olacaktır.

Öncü sıfatını kazanabilmek bugünden ciddi bir çalışmayı gerektiriyor. Biz TKP'liler proletaryanın öncülerini örgütleyerek, burjuva ideolojisine ve sahte sosyalistlere karşı inatçı bir savaşım vererek,devrim yolunda adım adım ilerliyoruz.

Özgür Yayla, İstanbul

Yeni, deneyimsiz işçilerde bile hareketlenme var

İşçi yl mleri fışkır yor

Devrimci duruma yaklaştığımız şu günlerde, bizlere daha büyük görevler düşmektedir. Çalışmalarımızı daha fazla özveride bulunarak sürdürmeliyiz.

Selam yoldaşlar,

Geçenlerde, yabancı bir şirkete ait yüzer bir çimento paketleme fabrikasında, işçiler topluca işi bırakma eylemi yaptılar. Amaçladıkları, yapmak istedikleri güzel şeyler olmasına karşın, uygulanış sırasında yapılan türlü yanlışlıklar sonucunda başarıya ulaşılamadığı gibi, işçiler açısından kötü sonuçlar da doğurdu.

Burada işçiler 175 bin lira maaşla çalışıyorlar. İkramiye dahil hiçbir sosyal hakları yok. Yemek, servis yok, sağlık hizmeti verecek bir doktor ya da revir yok. Üstüne üstlük orada çalışan işçilerin sendikaları da yok.

Bu işyerinde yabancı uyruklular da dahil olmak üzere toplam 110 kişi çalışıyor. Bunların 70'i Türk, geri kalanı ise çoğunluğunu mühendis ve gemicilerin oluşturduğu Ürdünlüler. Bunların lojmanları, servisleri, yemekleri, işveren tarafından karşılanıyor. Üstelik maaşları da 1000 dolar civarında.

Bu durum yaklaşık üç yıldır devam ediyor. Çalışanlar artık öyle bir noktaya gelmişler ki, patlamaya hazır bomba gibiler. Yerlerinde duramıyorlar. Fakat işten çıkarılma korkusuyla da şimdiye dek herhangi bir girişimde bulunamamışlar. Yaklaşık 1,5 ay kadar önce bir-iki kişi işyerinde sendika kurma çalışmalarını başlatmışlar ve bu durumdan kurtulmak için sendika kurulmasının şart olduğunu tüm işçilere anlatmışlar. Zaten kötü koşullarda çalışmaktan bıkmış olan işçiler de buna çok istekli karşılamışlar.

Bu işyerinde liderlik yapan kişi, kendi bilgisi ve becerisi doğrultusunda, iyi yapıyorum sandığı herşeyi uygulamaya koydu. Birgün topluca işe gitmeme kararı alındı. Karara dört kişi dışında tüm Türk işçiler katıldı. Başlangıçta gayet coşkulu olan, birlik olan işçiler daha sonraları huzursuz olmaya başladılar. Çünkü bekledikleri etki olmamış, olumlu bir durum, ortaya çıkmamıştı. Liderlik yapan kişinin de bilgisi, yeteneği artık duruma hakim olacak, işçileri yönlendirecek düzeyde değildi. Yarın ne yapılacak, diye soranlara çelişkili cevaplar veriyordu. İşçi ise ne yapacağını bilmez bir telaş içinde düşünüp duruyordu. Bir sahipsizlik, bir başıboşluk başladı. Ve daha sonra sen-ben kavgasına dönüştü. Herkes birbirini suçlamaya, liderlik yapan kişi de kara kara düşünmeye başladı.

Bu işler bilgi işidir, yetenek işidir, ileriyi görme işidir. Bu ise ekip işidir, kısacası örgüt işidir. En büyük yanlış, sendikasız yola çıkmanın yanı sıra, eylemin kış aylarında yapılmasıydı.

Yazın, gelen istek karşısında çimento yetiştirmekte zorluk çeken ve on dakika bile işin durmasına tahammül edemeyen fabrika, kış aylarında, özellikle yağmurlu günlerde satış dahi yapamıyor. Yazın yüzde yüz kapasiteyle çalışan işyeri, kışın ancak yüzde 20 kapasiteyle çalışıyor. Şakır şakır yağmurun yağdığı eylem gününde de tabii ki çimento siparişi yoktu ve işveren bunu bir güzel değerlendirerek bütün Türk işçilerini işten çıkardı. Fabrikayı da yabancılarla, yüzde 20 kapasitede çalıştırdı.

Yedek işçi ordusu nasıl olsa hazır bekliyordu. Çok geçmeden de yeni işçi alımına başlandı. Ve o kadar işçi iş bilmezlik yüzünden işlerinden oldular. Şimdi patron işin yürütülmesini bir müteahhite verdi. İşçilerle artık kendisi uğraşmıyor. Sendikalaşmayı önlemek için de çalışanları daimi kadroyla çalıştırmıyor.

Bence bu işyerinde yapılması gereken şuydu: Bir yandan öncelikle, işçiyi birlikte hareket edecek, zor koşullar karşısında dağılmayacak bir düzeye getirirken, aynı anda da yeni sendika kurmak yerine, o işkolundaki sendikaya üye olma çalışmalarını içten içe sürdürmek gerekirdi. Sendikasız yapılan eylemin sonuçsuz kalacağı belliydi. Sendikalaşma çalışmaları engellenmek isteneceğinden, bunu başlangıçta sessiz ve gizli yürütmek gerekirdi, yine öyle yapmak gerek. Ayrıca eylemi kış aylarında değil, işverenin işçiye en muhtaç olduğu yaz aylarında yapmak gerekirdi.

İşçi eylemleri kendini her yerde göstermeye başladı. Her alandan istemler yükseliyor. İşçi sınıfının yeni ve deneyimsiz oldukları için uyuyan kesimleri bile artık uykudan kalkıyor. Burjuvazi istekleri karşılamadıkça, işçi sınıfına binen yük her geçen gün daha da arttıkça, uyananların sayısı da artacaktır. Devrimci duruma yaklaştığımız şu günlerde, bizlere daha büyük görevler düşmektedir. Çalışmalarımızı daha fazla özveride bulunarak sürdürmeliyiz. Sözlerimi Yürükoğlu yoldaşın güzel bir sözüyle bitirmek istiyorum: "Zor günler zorlu insanların günüdür."

Hakan Çelik, İzmit

